

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 78.039/1/V
van 12 september 2025

avis 78.039/1/V
du 12 septembre 2025

over

sur

een voorontwerp van wet 'tot
invoering van een belasting op
meerwaarden op financiële
activa'

un avant-projet de loi
'introduisant un impôt sur les
plus-values sur les actifs
financiers'

Op 18 juli 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Financiën verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 4 september 2025,^{*} een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘tot invoering van een belasting op meerwaarden op financiële activa’.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 2 september 2025. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, wnd. kamervoorzitter, Toon MOONEN en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Johan PUT en Bruno PEETERS, assessoren, en Yves DEPOORTER, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Allan MAGEROTTE, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Elly VAN DE VELDE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 12 september 2025.

*

Le 18 juillet 2025, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Finances à communiquer un avis dans un délai de trente jours, prorogé de plein droit jusqu'au 4 septembre 2025^{**}, sur un avant-projet de loi ‘introduisant un impôt sur les plus-values sur les actifs financiers’.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre des vacations le 2 septembre 2025. La chambre était composée de Wouter PAS, président de chambre f.f., Toon MOONEN et Elly VAN DE VELDE, conseillers d'État, Johan PUT et Bruno PEETERS, assesseurs, et Yves DEPOORTER, greffier.

Le rapport a été présenté par Allan MAGEROTTE, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Elly VAN DE VELDE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 12 septembre 2025.

*

^{*} Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juni en 15 augustus.

^{**} Ce délai résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, *in fine*, des lois ‘sur le Conseil d'État’, coordonnées le 12 janvier 1973 qui précise que ce délai est prolongé de plein droit de quinze jours lorsqu'il prend cours du 15 juin au 15 août.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe meerwaarden op financiële activa als een divers inkomen belastbaar te stellen, indien deze worden verwezenlijkt naar aanleiding van een overdracht ten bezwarende titel buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid en in het kader van normale verrichtingen van het beheer van een privévermogen. Daartoe wordt artikel 90, eerste lid, 9°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB 92) vervangen (artikel X3 van het voorontwerp) en wordt in artikel 90, eerste lid, 1°, van het WIB 92 tevens verwezen naar dat punt 9° (artikel X2 van het voorontwerp)².

De ontworpen regeling is niet alleen van toepassing in de personenbelasting, maar ook in de rechtspersonenbelasting voor de in artikel 220, 3° en 4°, van het WIB 92 vermelde rechtspersonen of verenigingen (artikelen X15 tot X17 van het voorontwerp). Er is wel voorzien in een vrijstelling voor instellingen die onderworpen zijn aan de rechtspersonenbelasting en giften kunnen ontvangen die bij de belastingplichtige die de gift heeft gedaan in aanmerking komen voor een belastingvermindering (artikel X16 van het voorontwerp). Bovendien vult artikel X1 van het voorontwerp artikel 5/2 van het WIB 92 aan, in die zin dat de beoogde meerwaarden ook belastbaar zijn indien verkregen op een rekening op naam van een vereniging die geen winsten of baten verkrijgt of die niet onderworpen is aan de vennootschapsbelasting of de rechtspersonenbelasting. In dat geval zijn de meerwaarden belastbaar in hoofde van de rijksinwoner die gemachtigd is deze rekening te beheren, alsof deze rijksinwoner deze inkomsten rechtstreeks zou hebben verkregen.

3. Meer specifiek stelt het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 de volgende drie categorieën meerwaarden belastbaar (artikel X3 van het voorontwerp). Ten eerste gaat het om meerwaarden verwezenlijkt naar aanleiding van de overdracht onder bezwarende titel van aandelen en winstbewijzen, hoe ook genaamd, door een overdrager die alleen of samen met zijn echtgenoot of zijn afstammelingen, ascendenten, zijn zijverwanten tot en met de tweede graad en die van zijn echtgenoot op de overnemer rechtstreeks of onrechtstreeks controle uitoefent zoals bedoeld in artikel 1:14 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (hierna: WVV) (de zogenaamde “interne meerwaarden”) (ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92). Ten tweede betreft het verwezenlijkte meerwaarden naar aanleiding van de overdracht onder bezwarende titel van aandelen, hoe ook genaamd, indien de overdrager minstens 20 % bezit van de rechten in een vennootschap waarvan de aandelen worden overgedragen, en dit buiten de

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Worden de met het voorontwerp beoogde meerwaarden gerealiseerd buiten de normale verrichtingen van het beheer van een privévermogen, geldt nog steeds het huidige artikel 90, eerste lid, 1°, van het WIB 92.

overdrachten bedoeld in voormeld punt a) (het zogenaamde “aanmerkelijk belang”) (ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, b), van het WIB 92). Ten derde gaat het ook om meerwaarden op financiële activa die worden verwezenlijkt buiten de overdrachten bedoeld in voormelde punten a) en b) (de zogenaamde “restcategorie”) (ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92).

Artikel X4 van het voorontwerp herstelt het opgeheven artikel 92, § 1, van het WIB 92 ter bepaling van het begrip “financiële activa” zoals bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92. Er zijn vier categorieën financiële activa: de financiële instrumenten zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1°, a) tot k), van de wet van 2 augustus 2002 ‘betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten’³, bepaalde verzekeringsovereenkomsten en kapitalisatieverrichtingen, de cryptoactiva, met inbegrip van niet-verwisselbare tokens (hierna: NFT), en de geldmiddelen, meer bepaald bankbiljetten en muntstukken, giraal geld of elektronisch geld, en beleggingsgoud. Daarnaast stelt het ontworpen artikel 92, § 2, van het WIB 92 de volgende twee verrichtingen gelijk met een “overdracht onder bezwarende titel” zoals bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92: de vereffening bij leven van kapitalen en afkoopwaarden van levensverzekeringsovereenkomsten en

³ Artikel 2, eerste lid, 1°, a) tot k), van de wet van 2 augustus 2002 vermeldt de volgende financiële activa:

- a) effecten, als omschreven in het 31°;
- b) geldmarktinstrumenten, als omschreven in het 32°;
- c) rechten van deelneming in instellingen voor collectieve belegging;
- d) opties, futures, swaps, rentetermijn-contracten en andere derivatencontracten die betrekking hebben op effecten, valuta, rentevoeten of rendementen, emissierechten, of andere afgeleide instrumenten, financiële indexen of maatstaven en die kunnen worden afgewikkeld door middel van materiële aflevering of in contanten;
- e) opties, futures, swaps, termijncontracten en andere derivatencontracten die betrekking hebben op grondstoffen en in contanten moeten of mogen worden afgewikkeld naar keuze van één van de partijen (tenzij de reden het in gebreke blijven is of een andere gebeurtenis die beëindiging van het contract tot gevolg heeft);
- f) opties, futures, swaps en andere derivatencontracten die betrekking hebben op grondstoffen en kunnen worden afgewikkeld door middel van materiële levering, mits zij worden verhandeld op een gereguleerde markt, een MTF of een OTF, met uitzondering van voor de groothandel bestemde energieproducten die zijn verhandeld op een OTF die door middel van materiële levering moeten worden afgewikkeld;
- g) andere, niet in f) vermelde opties, futures, swaps, termijncontracten en andere derivatencontracten die betrekking hebben op grondstoffen, die kunnen worden afgewikkeld door middel van materiële levering en niet voor commerciële doeleinden bestemd zijn, en die de kenmerken van andere afgeleide financiële instrumenten hebben;
- h) afgeleide instrumenten voor de overdracht van het kredietrisico;
- i) financiële contracten ter verrekening van verschillen (“contracts for differences”);
- j) opties, futures, swaps, rentetermijncontracten en andere derivatencontracten met betrekking tot klimaatvariabelen, vrachttarieven, inflatiepercentages of andere officiële economische statistieken, en die contant moeten, of, op verzoek van één der partijen, kunnen worden afgewikkeld (tenzij de reden het in gebreke blijven is of een andere gebeurtenis die beëindiging van het contract tot gevolg heeft), alsmede andere derivatencontracten met betrekking tot activa, rechten, verbintenissen, indices en maatregelen dan die vermeld in het 1° die de kenmerken van andere afgeleide financiële instrumenten bezitten, waarbij inzonderheid in aanmerking wordt genomen of zij op een gereguleerde markt, een MTF of een OTF worden verhandeld;
- k) emissierechten.

Artikel 2, eerste lid, 31°, van dezelfde wet luidt als volgt: “effecten”: alle categorieën op de kapitaalmarkt handelbare waardepapieren, betaalinstrumenten uitgezonderd, zoals :

- a) aandelen in vennootschappen en andere met aandelen in vennootschappen, partnerships of andere entiteiten gelijk te stellen waardepapieren, alsmede aandelencertificaten;
- b) obligaties en andere schuldinstrumenten, alsmede certificaten betreffende dergelijke effecten;
- c) alle andere waardepapieren die het recht verlenen die effecten te verwerven of te verkopen of die aanleiding geven tot een afwikkeling in contanten waarvan het bedrag wordt bepaald op grond van effecten, valuta's, rentevoeten of rendementen, grondstoffenprijzen of andere indexen of maatstaven”.

Artikel 2, eerste lid, 32°, van dezelfde wet luidt als volgt: “geldmarktinstrumenten”: alle categorieën instrumenten die gewoonlijk op de geldmarkt worden verhandeld, zoals schatkistpapier, depositocertificaten en commercial paper, betaalinstrumenten uitgezonderd”.

kapitalisatieverrichtingen, en het overbrengen van de fiscale woonplaats of zetel van fortuin naar het buitenland. Het ontworpen artikel 92, § 3, van het WIB 92 stelt vast in wiens hoofde de meerwaarden worden geacht inkomsten te vormen, met name de eigenaar of de blote eigenaar van de overgedragen financiële activa en de rechthebbende in geval van een verzekeringsovereenkomst of een kapitalisatieverrichting.

Artikel X5 van het voorontwerp heft artikel 94 van het WIB 92 op, dat thans een specifieke antimisbruikbepaling omvat bij de doorverkoop van aandelen binnen een termijn van 12 maanden aan een rechtspersoon die uiteindelijk buiten de Europese Economische Ruimte is gevestigd en inwerkt op het thans geldende artikel 90, eerste lid, 9°, tweede streepje, van het WIB 92 dat door de om advies voorgelegde regeling wordt vervangen.

De artikelen X6 en X7 van het voorontwerp voorzien in een tijdelijke vrijstelling van de meerwaarden op aandelen of deelbewijzen in een beleggingsvennootschap of een gemeenschappelijk beleggingsfonds dat een instelling voor collectieve belegging is of een alternatieve instelling voor collectieve belegging, wanneer deze worden verwezenlijkt naar aanleiding van een reorganisatie (een fusie, een splitsing, een daarmee gelijkgestelde verrichting), of een omvorming (ontworpen artikelen 95/1 en 96/1 van het WIB 92).

De artikelen X8 en X9 van het voorontwerp strekken ertoe de volgende inkomsten vrij te stellen van de beoogde belasting (ontworpen artikel 96/2, eerste lid, van het WIB 92):

1° de eerste schijf van 1.000.000 euro van de inkomsten verkregen naar aanleiding van een overdracht in het kader van een “aanmerkelijk belang” (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, b), van het WIB 92). Het bedrag van deze schijf wordt verminderd met de vrijgestelde schijf van de meerwaarde overeenkomstig dezelfde bepaling waarvan de belastingplichtige het voordeel heeft genoten in de loop van de vier voorgaande belastbare tijdperken (ontworpen artikel 96/2, tweede lid, van het WIB 92);

2° de eerste schijf van 5.940 euro van de inkomsten op financiële activa (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92);

3° de aanvullende schijf van een bedrag gelijk aan het positieve verschil tussen 594 euro en de vrijstelling vervat in punt 2° zoals zij daadwerkelijk werd aangewend in het vorige belastbare tijdperk voor elke periode van 12 maanden waarin de belastingplichtige gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling vervat in punt 2° voor een bedrag van minder dan 594 euro;

4° de inkomsten bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 verkregen bij de inbreng van aandelen en die niet vallen onder de vrijstelling vervat in artikel 95;

5° de inkomsten op financiële activa die verband houden met de belastingvermindering voor het lange termijnsparen in het kader van het aanvullend pensioen;

6° de inkomsten van financiële activa voor zover die op datum van hun verwezenlijking belastbaar zijn als roerend inkomen of beroepsinkomen of onderworpen zijn aan de taks op het lange termijnsparen zoals vervat in artikel 184 van het Wetboek diverse rechten en taksen.

Artikel X10 van het voorontwerp vervangt artikel 102 van het WIB 92. Die bepaling omschrijft het begrip “meerwaarde” als het positieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm verkregen prijs en de aanschaffingswaarde (ontworpen artikel 102, § 1, eerste lid, van het WIB 92) en bepaalt wat onder aanschaffingswaarde moet worden begrepen, met name de prijs waartegen het financiële actief onder bezwarende titel is verkregen (ontworpen artikel 102, § 1, tweede lid, van het WIB 92). Naargelang de aard van het financiële actief worden afwijkende aanschaffingswaarden of wijzen van berekening van de meerwaarde bepaald (ontworpen artikel 102, § 1, derde lid, en §§ 2 en 3, van het WIB 92). Bij de berekening van de meerwaarde wordt in de regel de zogenaamde “first in first out”-methode (hierna: FIFO) toegepast. Bij meerdere identieke financiële activa, wordt zo het eerst verkregen actief geacht het eerst te zijn overgedragen (ontworpen artikel 102, § 1, vierde lid, van het WIB 92). Door de toepassing van het principe van het zogenaamde “fotomoment” op 31 december 2025 wordt geen belasting geheven op de historische meerwaarden (ontworpen artikel 102, § 4, van het WIB 92). Voor financiële activa die werden verkregen vóór 1 januari 2026 wordt aldus voor de meerwaarde in aanmerking genomen het positieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm ontvangen prijs en de waarde van deze financiële activa op 31 december 2025. Naargelang de aard van het financieel actief worden in die bepaling ook verschillende manieren vastgelegd op basis waarvan de waarde ervan op 31 december 2025 bepaald wordt. Voor de overdrachten die plaatsvinden tot en met 31 december 2030 van financiële activa die vóór 1 januari 2026 zijn verworven, kan de belastingplichtige, op zijn verzoek, ook zelf een andere aanschaffingswaarde aantonen (ontworpen artikel 102, § 4, vierde lid, van het WIB 92). De meerwaarden verwezenlijkt op financiële activa kunnen ook worden verminderd met minderwaarden overeenkomstig het ontworpen artikel 102, § 5, van het WIB 92.

Artikel X12 van het voorontwerp wijzigt artikel 171 van het WIB 92 en bepaalt de toepasselijke afzonderlijke aanslagvoeten van de belasting op meerwaarden op financiële activa, met name 10 % op meerwaarden verwezenlijkt naar aanleiding van een overdracht onder het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92 (“restcategorie”) (ontworpen artikel 171, 2°, e), van het WIB 92), progressieve belastingtarieven van 1,25 % (schijf 1 tot 2.500.000 euro), 2,5 % (schijf 2.500.000 tot 5.000.000 euro), 5 % (schijf 5.000.000 tot 10.000.000 euro) en 10 % (schijf boven 10.000.000 euro) voor meerwaarden verwezenlijkt naar aanleiding van een overdracht onder het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, b), van het WIB 92 (“aanmerkelijk belang”) (ontworpen artikel 171, 2°, f), 9° tot 11°, van het WIB 92), en tot slot 33 % op meerwaarden verwezenlijkt naar aanleiding van een overdracht onder het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92 (“interne meerwaarden”) (wijziging van artikel 171, 1°, a), van het WIB 92). Artikel 171, 4°, van het WIB 92 wordt aangevuld met een punt l) naar luid waarvan de meerwaarden in het kader van een “aanmerkelijk belang” belastbaar zijn tegen een tarief van 16,5 % bij overdrachten aan een rechtspersoon die niet in de Europese Economische Ruimte is gevestigd.

Artikel X13 van het voorontwerp wijzigt artikel 178, §§ 3 en 5, van het WIB 92 in die zin dat het bedrag van de vrijgestelde inkomsten met betrekking tot de overdrachten in het kader van het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92 (“restcategorie”) wordt geïndexeerd, terwijl voor de vrijgestelde inkomsten in het kader van het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, b), van het WIB 92 (“aanmerkelijk belang”) geen indexatie geldt.

De artikelen X15 tot X17 van het voorontwerp strekken tot de onderwerping van de belastingplichtigen in de rechtspersonenbelasting zoals vervat in artikel 220, 3° of 4°, van het WIB 92, aan de belastbaarheid van de meerwaarden op financiële activa. Daartoe voegt artikel X16 van het voorontwerp artikel 222/1, eerste lid, van het WIB 92 in, waarbij evenzeer wordt voorzien in een uitzondering voor de rechtspersonen of verenigingen die luidens artikel 145³³, § 1, van het WIB 92 voor de belastingplichtige die aan deze instellingen een gift heeft gedaan aanleiding geven tot een belastingvermindering voor die giften. Artikel X17 van het voorontwerp wijzigt artikel 225 van het WIB 92 om de aanslagvoeten vast te leggen parallel aan de regeling in de personenbelasting.

Artikel X18 van het voorontwerp heft artikel 228, § 2, 9°, h), van het WIB 92 op en artikel X19 van het voorontwerp wijzigt artikel 232, eerste lid, 2°, van het WIB 92 teneinde de toepassing van de meerwaardebelasting voor belastingplichtigen onderworpen aan de belasting der niet-inwoners uit te sluiten.

De artikelen X20 tot X25 van het voorontwerp voeren een regeling inzake roerende voorheffing in voor de belasting op meerwaarden op financiële activa. De inning van de roerende voorheffing via een tussenpersoon wordt enkel voorzien voor de meerwaarden verwezenlijkt naar aanleiding van een overdracht in het kader van het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92 (“restcategorie”) en niet in het kader van een “aanmerkelijk belang” noch bij “interne meerwaarden”. Die roerende voorheffing geldt voor de restcategorie overigens meer specifiek enkel voor de financiële instrumenten zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1°, a) tot k), van de wet van 2 augustus 2002 en de verzekeringsovereenkomsten en kapitalisatieverrichtingen, en dus niet voor de cryptoactiva en de geldmiddelen. De meerwaarde wordt in die laatste twee gevallen vermeld in de aangifte in de personenbelasting. Voor de inhouding van de roerende voorheffing houdt de tussenpersoon geen rekening met gelijkgestelde verrichtingen (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 92, § 2, van het WIB 92), vrijstellingsschijven (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 2° en 3°, van het WIB 92), noch met een eventuele hogere aanschaffingswaarde (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 102, § 4, *in fine*, van het WIB 92) of minderwaarde (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 102, § 5, van het WIB 92). Artikel X22 van het voorontwerp voegt artikel 265/1 van het WIB 92 in krachtens welke bepaling de belastingplichtige kan kiezen om niet te worden onderworpen aan de roerende voorheffing (zogenaamde “opt-out”). Daartoe is wel het akkoord van alle andere titularissen van de effectenrekening nodig. Aan de minister van Financiën of zijn afgevaardigde wordt de bevoegdheid gedelegeerd om nader te bepalen op welke wijze die keuze wordt uitgedrukt en welke informatie moet worden megedeeld aan de administratie door de schuldenaar van de roerende voorheffing. Luidens het ontworpen artikel 307, § 1/1, vierde lid, van het WIB 92 dient de belastingplichtige de verrekening of de terugbetaling van die roerende voorheffing te vragen in zijn aangifte in de personenbelasting (artikel X24 van het voorontwerp). De Koning bepaalt op welke wijze de bewijzen worden geleverd (ontworpen artikel 307, § 1/1, vijfde lid, van het WIB 92). Artikel X25 van het voorontwerp wijzigt tot slot artikel 313, eerste lid, van het WIB 92 teneinde de ingehouden roerende voorheffing bevrijdend te maken.

Luidens het ontworpen artikel 326*bis* van het WIB 92 is de persoon die betrokken is bij overdrachten die leiden tot een “interne meerwaarde” (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92) of bij overdrachten in het kader van een “aanmerkelijk

belang” (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, b), van het WIB 92) gehouden tot een rapporteringsverplichting (artikel X26 van het voorontwerp). Die bepaling omvat de voorwaarden waaraan de persoon moet voldoen opdat de rapporteringsverplichting toepassing vindt en bevat de inlichtingen die moeten worden verstrekt. Een persoon gebonden door een beroepsgeheim dient de andere personen in te lichten dat hij niet aan de meldingsplicht kan voldoen, waardoor de meldingsplicht automatisch rust op de andere betrokken personen. Deze meldingsplicht geldt niet voor advocaten. De Koning wordt gemachtigd het formulier te bepalen waarmee de verplichting wordt nageleefd.

Artikel X27 van het voorontwerp vult artikel 413/1 van het WIB 92 aan met een zesde paragraaf om te voorzien in een mechanisme van een automatisch uitstel van betaling van de belasting voor de belastingplichtige wiens woonplaats, zetel van fortuin of zetel van beheer of bestuur werd overgedragen naar een andere lidstaat van de Europese Unie, een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte of een staat waarmee België een dubbelbelastingverdrag heeft afgesloten. Het uitstel vervalt indien de betrokken activa onder bezwarende titel worden overgedragen of worden bezwaard met een zakelijke zekerheid, of wanneer de belastingplichtige zijn fiscale woonplaats overdraagt naar een andere staat dan een lidstaat van de Europese Unie, een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of een staat waarmee België een dubbelbelastingverdrag heeft en niet om een uitstel van betaling heeft gevraagd. Luidens die bepaling is tevens een jaarlijkse verlenging van het uitstel van betaling mogelijk op voorwaarde van een attest waarin de belastingplichtige bevestigt aan de betrokken voorwaarden te voldoen. De betalingsverplichting waarop het uitstel van betaling werd toegekend vervalt wanneer de belastingplichtige zijn woonplaats, zetel van fortuin of zetel van bestuur of beheer opnieuw in België vestigt of na verloop van 24 maanden na de overdracht van de woonplaats, zetel van fortuin of zetel van bestuur of beheer naar het buitenland.

Artikel X28 van het voorontwerp vult artikel 466, tweede lid, van het WIB 92 aan om de aanvullende gemeentebelasting en de aanvullende agglomeratiebelasting op de personenbelasting niet te berekenen op de meerwaardebelasting op financiële activa.

Luidens artikel X29 van het voorontwerp is de aan te nemen wet van toepassing vanaf 1 januari 2026.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerkingen

A. Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel

4. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.⁴ Bij artikel 172 van de Grondwet wordt de toepasselijkheid van de grondwettelijke regels van gelijkheid en van niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) bevestigd in fiscale aangelegenheden. Deze bepaling is immers een precisering of een bijzondere toepassing van het in artikel 10 van de Grondwet algemeen geformuleerde gelijkheidsbeginsel.

Het Grondwettelijk Hof kent de fiscale wetgever daarbij een ruime beoordelingsvrijheid toe. Zo overweegt het Hof:

“In fiscale zaken beschikt de wetgever over een ruime beoordelingsvrijheid. Dat is met name het geval wanneer hij de belastingplichtigen, de belastbare materie, de heffingsgrondslag, de aanslagvoet en de eventuele belastingvrijstellingen bepaalt van de belastingen waarin hij voorziet. Het Hof vermag, in die aangelegenheid, de beleidskeuzes van de wetgever, alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, slechts af te keuren indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij onredelijk zouden zijn.”⁵

5. Niettemin rijzen vragen in het licht van het fiscaal gelijkheidsbeginsel met betrekking tot de volgende vier aspecten van de regeling inzake meerwaardebelasting op financiële activa.

1. Meerwaarden op financiële activa

6. Het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 schrijft drie categorieën meerwaarden op financiële activa voor die, buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid en in het kader van normale verrichtingen van het beheer van een privévermogen, zijn verwezenlijkt naar aanleiding van een overdracht ten bezwarende titel en onder de nieuwe regeling van de meerwaardebelasting op financiële activa vallen (artikel X3 van het voorontwerp). In de memorie van toelichting wordt daarbij vermeld dat meerwaarden op activa “die niet onder het toepassingsgebied van de meerwaardebelasting [op financiële activa] vallen (bijv. (digitale)

⁴ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

⁵ Zie GwH 13 maart 2025, nr. 42/2025, B.5.

kunstvoorwerpen)” enkel belastbaar zullen zijn als divers inkomen (overeenkomstig het thans geldende artikel 90, eerste lid, 1°, van het WIB 92) “wanneer de realisatie van de meerwaarde kadert buiten het normale beheer van het privévermogen bestaande uit onroerende goederen, portefeuillewaarden en roerende voorwerpen”.

Gevraagd naar de verantwoording voor het verschil in fiscale behandeling van verwezenlijkte meerwaarden op verschillende activa en waarom meer specifiek de meerwaarden op de door de nieuwe regeling beoogde financiële activa belastbaar zijn wanneer de verwezenlijking ervan kadert binnen het normale beheer van het privévermogen en de meerwaarden op andere activa enkel belastbaar zijn wanneer de verwezenlijking ervan kadert buiten het normale beheer van het privévermogen, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De uitwerking van een fiscaal beleid behoort tot de prerogatieven van de wetgever. Inherent aan de uitwerking van een fiscaal beleid en de redactie van fiscale wetgeving is de introductie van categorieën die op een verschillende manier behandeld worden. Dergelijke beleidskeuze alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, kunnen slechts afgekeurd worden indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij kennelijk onredelijk zouden zijn.

Er zijn verschillende motieven die verantwoorden dat de wetgever een belasting op de gerealiseerde meerwaarden op financiële activa invoert die derhalve niet van toepassing is op andere activa (niet-financiële activa of overige activa).

Een eerste motief betreft de veel grotere verhandelbaarheid van financiële activa in vergelijking met niet-financiële activa. Financiële activa zijn doorgaans verhandelbaar via gereguleerde markten die onder het toezicht staan van een toezichthouder of vertegenwoordigen een recht op kapitaal. Hierdoor zijn de waardebepaling en de realisatie van een meerwaarde objectief bepaalbaar. Andere activa worden daartegen gekenmerkt door een illiquide markt met een in belangrijke mate subjectieve waardebepaling (bijvoorbeeld schattingen). Dit bemoeilijkt de objectieve vaststelling van de meerwaarde en de realisatie ervan. Gelet op de bekommernis dat de belasting uitvoerbaar dient te zijn en de toepassing ervan voorzienbaar dient te zijn, is het onderscheid tussen beide categorieën pertinent.

Een tweede motief betreft de opvolgbaarheid en traceerbaarheid met betrekking tot financiële activa. De gereguleerde aard van de markt van financiële activa bevordert de opvolgbaarheid en de traceerbaarheid van de realisatie van meerwaarde op deze categorie activa omwille van de financiële en regulatoire rapportage (e.g., boekhoudverplichtingen, MiFID-rapportering en fiscale rapportering door derde tussenpersonen in grensoverschrijdende situaties) die eigen is aan deze activacategorie en niet voorkomt bij niet-financiële activa. De afwezigheid van een vergelijkbare opvolgbaarheid en traceerbaarheid met betrekking tot niet-financiële activa ondermijnt de effectiviteit en de gelijkheid van de inning van de belasting. De administratieve moeilijkheden die gepaard gaan met de belasting van niet-financiële activa (bijv. met betrekking tot de waardering en het monitoren van de overdracht van activa die enkel bij financiële activa veelal via een gereguleerde markt, aandeelhoudersregister, notariële akte, jaarrekeningen of blockchain visibel zijn, waar dit niet het geval is voor niet-financiële activa) rechtvaardigen een verschillende behandeling tussen beide categorieën activa.

Een derde motief betreft de budgettaire doelstelling die met de introductie van de meerwaardebelasting nagestreefd wordt. Een belasting op financiële activa die de primaire activacategorie vormen voor beleggings- en investeringsdoeleinden verzekert het realiseren van een substantieel budgettair rendement zonder de vereiste allocatie van publieke middelen aan de inning van belastingen in specifieke niches.

De vaststelling dat zich binnen de categorie van de financiële activa verschillen voordoen (bijv. het onderscheid tussen beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde activa), staat er niet aan in de weg dat deze categorie activa een voldoende coherente categorie vermogensbestanddelen vormt die duidelijk onderscheiden moet worden van niet-financiële activa.

In alle geval worden deze financiële activa vanuit een beleggersstandpunt als voldoende onderling uitwisselbaar (substituten) beschouwd, wat ook een gelijke behandeling rechtvaardigt.”

Het verdient aanbeveling om de door de gemachtigde gegeven verantwoording voor de belasting op meerwaarden op de beoogde financiële activa in de memorie van toelichting op te nemen.

Een verantwoording van het voormelde verschil in behandeling op basis van veeleer praktische motieven roept evenwel de vraag op of, enerzijds, er ook andere (financiële) activa zijn dan deze die in de nieuwe regeling worden beoogd die aan de door de gemachtigde opgesomde criteria voldoen, en of, anderzijds, elk vermeld motief wel opgaat voor alle met de nieuwe regeling beoogde financiële activa, zoals voor niet-beursgenoteerde aandelen. In de mate dat dit al dan niet het geval is, wordt het best in een bijkomende motivering voorzien.

2. “Aanmerkelijk belang”

7. Het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, b), van het WIB 92 voegt een afzonderlijke regeling in voor overdrachten ten bezwarende titel door belastingplichtigen die een “aanmerkelijk belang” hebben (artikel X3 van het voorontwerp). De meerwaarden die naar aanleiding daarvan zijn verwezenlijkt, genieten een vrijstelling op de eerste schijf van 1.000.000 euro (ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 1°, van het WIB 92 zoals vervat in artikel X9 van het voorontwerp) en worden aan progressieve belastingtarieven onderworpen van 1,25 % tot 10 % vanaf de schijf boven 10.000.000 euro (ontworpen artikel 171, 2°, f), 9° tot 11°, van het WIB 92 zoals vervat in artikel X12 van het voorontwerp), terwijl de meerwaarden op financiële activa uit de “restcategorie” zoals bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92 een veel beperktere vrijstelling genieten (ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 2° en 3°, van het WIB 92 zoals vervat in artikel X9 van het voorontwerp) en worden onderworpen aan één afzonderlijke aanslagvoet van 10 % (ontworpen artikel 171, 2°, e), van het WIB 92 zoals vervat in artikel X12 van het voorontwerp).

In de memorie van toelichting wordt ter verantwoording van dit onderscheid verwezen naar de volgende drie doelstellingen: de sanering van de overheidsfinanciën, het vermijden dat personen die hun eigen vennootschap hebben opgericht om hun beroepsactiviteit uit te oefenen en een meerwaarde realiseren worden ontmoedigd om een economische activiteit te ontplooien, en het vermijden dat Belgische vennootschappen minder aantrekkelijk worden voor externe financiering of voor het ontplooien van ondernemersinitiatieven.

Gevraagd om een nadere toelichting in het licht van het fiscaal gelijkheidsbeginsel, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het voorzien in een specifieke regeling voor een ‘aanmerkelijk belang’, met name een aandelenbezit dat een vastgesteld percentage overschrijdt, zit reeds vervat in artikel 90,9° WIB sedert vele tientallen jaren en werd steeds als relevant erkend en ervaren.

Ook de huidige regeling inzake de belastbaarheid van meerwaarden op aandelen kent dus het concept ‘aanmerkelijk belang’, waarbij thans de grens op 25% ligt. Het voorzien in een afwijkend fiscaal regime voor meerwaarden op deelnemingen die een ‘aanmerkelijk belang’ uitmaken is dus geen nieuwe ontwikkeling, maar bevestigt een algemeen aanvaarde ‘klassieker’ in de personenbelasting.

Door in de voorliggende ontwerptekst te voorzien in een bijzonder regime voor meerwaarden gerealiseerd door houders van een ‘aanmerkelijk belang’ wat betreft deelnemingen van minstens 20%, i.p.v. de thans geldende 25%, sluit de Belgische wetgeving aan bij de drempel standaard gehanteerd wordt in EU regelgeving om vast te stellen dat een aandeelhouder een ‘bijzondere invloed’ heeft op de betreffende vennootschap en dus de aandelen niet aanhoudt louter als een belegger doch eerder als een strategische aandeelhouder. Men kan hierbij verwijzen naar de EU Concentratieverordening (Verordening 139/2004), naar de IFRS en IAS accountingstandaarden, waar de IAS 28 (Investments in Associates and Joint Ventures een participatie van minstens 20% beschouwt als indicatie van significante invloed op het beleid van een onderneming, en naar de regels inzake transparantie bij beursgenoteerde vennootschappen, waar in diverse lidstaten een meldingsplicht geldt bij het bereiken van een aandelenbezit van minstens 20%, omdat dit geacht wordt invloed te geven op strategische beslissingen.

Het voorzien in een bijzondere fiscale regeling voor wat betreft een aandelenbezit dat een bepaalde grens bereikt is dus reeds standaard aanwezig sedert vele tientallen jaren in de Belgische personenbelasting, en staat, wat betreft deelnemingen gehouden door vennootschappen, zelfs centraal in de zg. Moeder-Dochter richtlijn waar ook een afwijkende en gunstigere belastingregeling geldt indien een deelneming van, in dat geval, 10% wordt aangehouden.

De keuze in de ontwerptekst voor een drempel van 20% is uiteraard een keuze die wordt gemaakt, doch deze ligt dicht bij de thans toepasselijke 25% in de personenbelasting, en kent een Europees-rechtelijk referentiekader.

Voor het overige is het een duidelijke beleidskeuze van de regering, een beleidskeuze die de wetgever inderdaad vermag te maken en te implementeren op basis van objectieve onderscheidende criteria, om, zoals reeds gesteld in de MvT, het ondernemerschap door het aanhouden van een ‘aanmerkelijk belang’ in een vennootschap niet te ontmoedigen. (...)

De voorgestelde afwijkende regelgeving kent een beperkte toepassing tot een aantal eerste schijven aan gerealiseerde meerwaarden en wenst op die wijze niet verder te gaan dan wat noodzakelijk is om het beleidsobjectief te realiseren: met name ondernemingsinvesteringen niet ontmoedigen.

(...).”

8. Artikel 171, 4°, van het WIB 92 wordt door artikel X12, 5°, van het voorontwerp aangevuld met een punt l) naar luid waarvan de meerwaarden in het kader van de “aanmerkelijk belang”-regeling belastbaar zijn tegen een tarief van 16,5 % bij overdrachten aan een rechtspersoon die niet in de Europese Economische Ruimte is gevestigd.

Gevraagd naar de verantwoording voor de afwijking van de progressieve tarieven die in de regel op die overdrachten van toepassing zijn, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het huidige WIB 92 voorziet reeds jaren in een verschil in behandeling van overdrachten van aandelen die deel uitmaken van een belangrijke deelneming. Op basis van de huidige bepalingen zijn enkel overdrachten aan niet-EER entiteiten (bedoeld in artikel 227, 2° en 3° WIB 92) belastbaar. Tot het arrest Baeck van HvJ van 8/6/2004 (C-268/03) waren zelfs alle aanmerkelijk belang overdrachten buiten België belastbaar. Aanmerkelijk belang overdrachten binnen België vielen steeds buiten scoop. De bepaling zoals opgenomen in het ontwerp zal alle overdrachten van aanmerkelijk belang in scoop brengen (België, EER, niet-EER) maar voorziet in tegenstelling tot de huidige bepalingen enkel in een verschil in tarief (opklimmend tarief voor overdrachten binnen EER én België en 16,5% buiten EER).

De uitwerking van dergelijk fiscaal beleid behoort tot de prerogatieven van de wetgever.”

3. Instellingen die in aanmerking komen om giften te ontvangen

9. De artikelen X15 tot X17 van het voorontwerp voorzien in de belastbaarheid van de meerwaarden op financiële activa in de rechtspersonenbelasting voor de in artikel 220, 3° en 4°, van het WIB 92 vermelde rechtspersonen of verenigingen, met uitzondering van die instellingen die onderworpen zijn aan de rechtspersonenbelasting en giften kunnen ontvangen die bij de belastingplichtige die de gift heeft gedaan in aanmerking komen voor een belastingvermindering (ontworpen artikel 222/1, eerste lid, van het WIB 92).

Gevraagd naar een verantwoording voor het verschil in fiscale behandeling voor die instellingen, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Erkende instellingen die in aanmerking komen om giften met belastingvermindering in ontvangst te nemen worden thans door de FOD Financiën aan controle en inspectie onderworpen op een wijze die waarborgt dat deze instellingen op duidelijke wijze voldoen aan alle vereisten gesteld door hun statuut en hun fiscaal regime en dit in het kader van een doel van algemeen belang net zoals overheden in de ruime zin en bijvoorbeeld onderwijsinstellingen. Het specifiek richten van de vrijstelling naar deze instellingen strekt ertoe te waarborgen dat dit niet van toepassing is op instellingen die niet aan alle voor een erkenning gestelde voorwaarden zouden voldoen. Het staat elke instelling overigens vrij een erkenning aan te vragen en zich op deze wijze aan de nauwgezette en blijvende controle door de FOD Financiën te onderwerpen.”

4. Toepassing van de roerende voorheffing

10. Naar luid van het ontworpen artikel 261, eerste lid, 5°, van het WIB 92 (artikel X20 van het voorontwerp) wordt de inning van de roerende voorheffing enkel voorzien voor de meerwaarden verwezenlijkt naar aanleiding van een overdracht in het kader van het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92 (“restcategorie”) en niet in het kader van een “aanmerkelijk belang” noch bij “interne meerwaarden”. Binnen die ene restcategorie is de toepassing van de roerende voorheffing enkel mogelijk voor de activa vermeld in het ontworpen artikel 92, § 1, a) en b), van het WIB 92, zoals de financiële instrumenten bedoeld in artikel 2 van de wet van 2 augustus 2002 en bepaalde verzekeringsovereenkomsten (artikel X4 van het voorontwerp), maar niet voor de activa vermeld in het ontworpen artikel 92, § 1, c) (cryptoactiva) en d) (geldmiddelen), van het WIB 92.

Gevraagd naar de verantwoording voor het verschil in behandeling met betrekking tot de toepassing van de (bevrijdende) roerende voorheffing, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Dergelijke meerwaarden zijn niet eenvoudig te berekenen door de financiële tussenpersonen. Dit zou in veel gevallen trouwens kunnen leiden tot een inhouding van de roerende voorheffing die op een te hoge basis zou berekend worden.

Daarom werd ervoor gekozen om deze via de aangifte te laten verlopen.”

Het antwoord van de gemachtigde overtuigt niet, aangezien voor de inhouding van de roerende voorheffing luidens het ontworpen artikel 261, eerste lid, 5°, van het WIB 92 (artikel X20 van het voorontwerp) de tussenpersoon sowieso geen rekening houdt met gelijkgestelde verrichtingen (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 92, § 2, van het WIB 92), met vrijstellingsschijven (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 2° en 3°, van het WIB 92) en evenmin met een eventuele hogere aanschaffingswaarde (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 102, § 4, *in fine*, van het WIB 92) of minderwaarde (zoals bedoeld in het ontworpen artikel 102, § 5, van het WIB 92). Om met deze aspecten rekening te houden, moet de meerwaarde worden vermeld in de aangifte in de personenbelasting.

In het licht van het fiscaal gelijkheidsbeginsel moet de memorie van toelichting dan ook worden aangevuld met een deugdelijke motivering. Het is hierbij overigens aan te bevelen om de ingeroepen berekeningsmoeilijkheden nader te duiden. In het andere geval moet dit verschil in behandeling worden weggewerkt.

B. Bevoegdheidsdelegatie en verwerking van persoonsgegevens

11. Het ontworpen artikel 265/1, derde lid, van het WIB 92 (artikel X22 van het voorontwerp) bevat een delegatie aan de “minister van Financiën of zijn afgevaardigde” om de wijze te bepalen waarop de keuze van de belastingplichtige om niet te worden onderworpen aan de bronheffing wordt uitgedrukt, evenals de informatie die door de schuldenaar van de roerende voorheffing aan de administratie moet worden meegedeeld. Die delegatie is om twee redenen problematisch.

12.1. Ten eerste komt de verordenende bevoegdheid krachtens de grondwettelijke beginselen betreffende de uitoefening van de staatsmachten in de eerste plaats toe aan de Koning. Weliswaar is een delegatie aan een minister van bevoegdheden van louter bijkomstige of detailmatige aard niet onverenigbaar met die beginselen, maar dat neemt niet weg dat het dan in principe de Koning toekomt om een dergelijke delegatie van louter bijkomstige of detailmatige aard te verlenen en niet de wetgever. Een rechtstreekse delegatie van die bevoegdheden aan een minister komt immers in principe neer op een ingrijpen van de wetgever in een prerogatief dat aan de Koning als hoofd van de federale uitvoerende macht (artikel 37 van de Grondwet) toebehoort.⁶

⁶ Adv.RvS 75.135/16 van 22 februari 2024 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 7 mei 2024 ‘houdende diverse bepalingen met betrekking tot het statuut van het gerechtspersoneel’, *Parl.St.* Kamer 2023-24, nr. 55-3896/1, 92-93, opmerking 7.2.

De delegatie aan de minister of diens afgevaardigde dient bijgevolg te worden vervangen door een delegatie aan de Koning. De Koning kan dan desgevallend zelf beslissen om die bevoegdheid te delegeren aan de minister in de mate dat het bepalen van een formulier, zonder afbreuk te doen aan de wettelijke regeling, een uitvoeringsmaatregel van bijkomstige of detailmatige aard uitmaakt.

12.2. Ten tweede rijzen bij die delegatie vragen in het licht van de eerbiediging van het recht op privéleven wegens de verwerking van persoonsgegevens in de mate dat de delegatie betrekking heeft op de informatie die door de schuldenaar van de roerende voorheffing aan de administratie moet worden meegedeeld.

Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke inmenging in het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.⁷

Bijgevolg moeten de “essentiële elementen” van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel “essentiële elementen” uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.⁸

Gevraagd om welke informatie het gaat en in welke mate de vijf essentiële elementen van de gegevensverwerking in het voorontwerp worden geregeld, dan wel op welk ander wettelijk kader wordt gesteund, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Hier zal informatie worden opgenomen die nodig is voor de correcte toepassing van de meerwaardebelasting zoals de identiteit van de titularissen, de identificatienummers van de (effecten)rekeningen en de inkomsten die onderworpen zijn aan de meerwaardebelasting. Er wordt ook verwezen naar bijgesloten advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit van 20/8/2025.”

⁷ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

⁸ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/1, 119, opmerking 101. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1 en GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

De Gegevensbeschermingsautoriteit adviseerde dat de door de gemachtigde opgesomde gegevens in de wet zelf moeten worden geregeld⁹ en dat voor het overige kan worden teruggevallen op de wettelijke regeling van de gegevensverwerking voorzien in de wet van 3 augustus 2012 ‘houdende bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens door de Federale Overheidsdienst Financiën in het kader van zijn opdrachten’.¹⁰

Bijgevolg moet in het voorontwerp zelf worden bepaald dat de mee te delen informatie door de schuldenaar van de bronheffing betrekking heeft op de identiteit van de titularissen, de identificatienummers van de (effecten)rekeningen en de inkomsten die onderworpen zijn aan de meerwaardebelasting.

C. De verhouding tot het regime van de verkrijging van eigen aandelen

13. Artikel 186 van het WIB 92 schrijft voor dat, wanneer een vennootschap eigen aandelen verkrijgt, het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs (of, bij ontstentenis daarvan, de waarde van die aandelen) en het gedeelte van het gerevaloriseerde gestorte kapitaal dat de verkregen aandelen vertegenwoordigen, wordt aangemerkt als uitgekeerd dividend. Indien de aandelen voor ontbinding worden verkregen, is het voorgaande slechts van toepassing wanneer waardeverminderingen worden geboekt op de verkregen aandelen, de aandelen worden vervreemd, de aandelen worden vernietigd en uiterlijk bij de ontbinding van de vennootschap.

De vraag rijst hoe de regeling moet worden begrepen bij een verkrijging van eigen aandelen wanneer tijdens hetzelfde boekjaar niet alle aandelen worden vervreemd of vernietigd of wanneer niet op alle verkregen aandelen een waardevermindering wordt geboekt. In die gevallen lijkt het erop dat de aandeelhouder van wie de aandelen worden verkregen, geacht wordt partieel een dividend te hebben ontvangen en bijgevolg ook slechts partieel een meerwaarde.

Gevraagd aan welke aandelen de meerwaarden in dergelijk geval dan worden toegerekend, ermee rekening houdende dat de verkrijgingswaarde van de aldus verkregen aandelen onderling kan verschillen, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Er wordt aan herinnerd dat ingeval van een inkoop via de centrale markt van een beurs er een expliciete vrijstelling is voorzien in artikel 264, eerste lid, 2°bis WIB92. Gelet op de manier waarop deze vrijstelling verwoord is, zal deze eerder als een uitsluiting als een dividend (bijvoorbeeld in artikel 186 WIB92) dienen te worden geherformuleerd om de logica van de typedwang te behouden. In die zin zal het wetsontwerp worden aangepast.

Bij niet-beursgenoteerde aandelen kan men via het volgnummer (in het aandeelhoudersregister), terug te vinden in het aandelenregister, zien aan welke aandelen de meerwaardebelasting of het dividendinkomen toegerekend moet worden. Wat betreft niet-genoteerde gedematerialiseerde aandelen is de FIFO benadering van toepassing voor

⁹ Advies nr. 66/2025 van 20 augustus 2025 van de Gegevensbeschermingsautoriteit, overwegingen 28 en 29.

¹⁰ Advies nr. 66/2025 van 20 augustus 2025 van de Gegevensbeschermingsautoriteit, overwegingen 16 (doeleinde), 21 (verwerkingsverantwoordelijke) en 33 (bewaartermijn).

zover geen verdere gegevens of specificering beschikbaar zijn. Het wetsontwerp zal in die zin worden aangepast.”

Met betrekking tot de toepassing van het FIFO-principe verklaarde de gemachtigde aanvullend het volgende:

“De belastbare basis die bepaald wordt ingevolge de toepassing van artikel 18, eerste lid, 2° *ter juncto* 186 WIB92 zou worden bepaald, voor zover mogelijk, zal afwijkend zijn van de belastbare meerwaarde ingevolge artikel 90, eerste lid, 9° WIB92. Artikel 96/2, eerste lid, 6° is ontworpen om dubbele belasting te voorkomen en typedwang te verzekeren.

In geval dat slechts bijvoorbeeld een deel van de aandelen vernietigd zou worden binnen het jaar, dan lijkt er in dit geval een FIFO benadering mogelijk (voor zover geen verdere gegevens beschikbaar zijn over de aandelen (nummers) die vernietigd zijn). Het wetsontwerp zal in die zin worden aangepast.”

Met een aanpassing van het voorontwerp kan worden ingestemd, in de mate dat ook een regeling wordt uitgewerkt voor aandelen die reeds vóór 1 januari 2026 zijn verkregen.

D. Wetshistoriek, materiële vergissingen en discrepanties in de memorie van toelichting

14. De wetshistoriek van enkele bepalingen dient te worden aangepast als volgt:

- men schrijve “24 december 2020” en niet “21 december 2022” (artikel X2 van het voorontwerp);
- men verwijze naar de programmawet van “18 juli 2025” en niet “[...]” (artikel X12 van het voorontwerp) en ook niet “wet van 25 december 2017” (artikel X20 van het voorontwerp);
- men voege een verwijzing toe naar de programmawet van 18 juli 2025 (artikelen X27 en X28 van het voorontwerp).

15. In de memorie van toelichting staan enkele materiële vergissingen vermeld die als volgt moeten worden weggewerkt:

- men schrijve “2023/2226” en niet “2023/2223” in de verwijzing naar richtlijn (EU) 2023/2226 van de Raad van 17 oktober 2023 ‘tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen’ (onder artikel X4 van het voorontwerp);
- men schrijve “Cass., 22 januari 2010, F.08.0002.F” en niet “Cass., 22 januari 2010, F.12.0023.F” (onder artikel X9 van het voorontwerp);
- men verwijze naar “RvS (afdeling Wetgeving), advies 73.541/3, van 14 december 2023, nr. 3.2.1” en niet naar advies “75.541/3”.

16. De stellers van het voorontwerp doen er tot slot goed aan om discrepanties tussen de memorie van toelichting en de tekst van het voorontwerp weg te werken. Zo wordt bijvoorbeeld

in de memorie van toelichting onder artikel X12 verwezen naar “[d]e bepalingen onder 3°, 6° en 7° van artikel X12”, terwijl in die bepaling een punt 7° helemaal niet voorkomt.

Bijzondere opmerkingen

Artikel X1

17. Artikel X1 van het voorontwerp wijzigt voor de feitelijke verenigingen (zoals politieke partijen, syndicale verenigingen, beleggingsclubs) artikel 5/2 van het WIB 92 door het opnemen van een verwijzing naar het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92. Aldus zijn meerwaarden op financiële activa ook belastbaar indien ze zijn verkregen op een rekening op naam van een vereniging die geen winsten of baten verkrijgt of die niet onderworpen is aan de vennootschapsbelasting of de rechtspersonenbelasting. In dat geval zijn de meerwaarden belastbaar in hoofde van de rijksinwoner die gemachtigd is deze rekening te beheren, alsof deze rijksinwoner deze inkomsten rechtstreeks zou hebben verkregen.

17.1. Door de verwijzing in artikel 5/2, eerste lid, van het WIB 92 naar het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 worden enkel de meerwaarden op financiële activa in het kader van normale verrichtingen van het beheer van een privévermogen getroffen en niet bijvoorbeeld meerwaarden die voortkomen uit speculatie in de zin van artikel 90, eerste lid, 1°, van het WIB 92.

Gevraagd of de aanpassing van artikel 5/2, eerste lid, van het WIB 92, gelezen in samenhang met artikel X2 van het voorontwerp (wijziging van de inleidende zin van artikel 90, eerste lid, 1°, van het WIB 92) en artikel X3 van het voorontwerp (vervanging van artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92) zo moet worden geïnterpreteerd dat de belastbaarheid van meerwaarden op financiële activa ten laste van verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid ook de meerwaarden treft die deze verenigingen zouden verkrijgen in het kader van een abnormaal beheer van het vermogen of van een speculatieve verrichting in de zin van artikel 90, eerste lid, 1°, van het WIB 92, antwoordde de gemachtigde bevestigend:

“Het is de bedoeling om alle meerwaarden te vatten via de aanpassing van art. 5/2 WIB 92 ook deze in kader van abnormaal en speculatief beheer. De wettekst zal in die zin worden aangepast.”

17.2. Op grond van het koninklijk besluit van 6 juni 2019 ‘tot invoering van een optiestelsel voor verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid’ bestaat de mogelijkheid om de belastingheffing in hoofde van de rijksinwoner zoals bedoeld in artikel 5/2, eerste lid, van het WIB 92 te vermijden door de uitoefening van de optie voor een belastingheffing in de rechtspersonenbelasting zoals voorzien in artikel 220, 4°, van het WIB 92. In dat geval zal niet de rijksinwoner belastbaar zijn in de personenbelasting op de meerwaarde, maar wel de feitelijke vereniging in de rechtspersonenbelasting.

Gevraagd wat ten eerste de invloed is van deze overgang van fiscale transparantie voor de feitelijke vereniging (van een belastingheffing bij de rijksinwoner in de personenbelasting naar een belastbaarheid in de rechtspersonenbelasting) op de beoordeling van de toepassingsvoorwaarden van het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 (bijvoorbeeld

de beoordeling inzake de controle zoals bedoeld in artikel 1:14 van het WVV (ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92) of nog de 20 % participatievoorwaarde zoals bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, b), van het WIB 92 (artikel X3 van het voorontwerp)), en ten tweede hoe die overgang van een belastbaarheid in de personenbelasting naar die in de rechtspersonenbelasting temporeel is geregeld en of daartoe de artikelen 79/1 en 79/2 van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 'tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992' (hierna: KB/WIB 92) die overgang wel voldoende regelen, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“In se wijzigt er niets aan artikel 220, 4° WIB 92. Het laat enkel de mogelijkheid om zich in de loop van een belastbaar tijdperk te onderwerpen aan Rechtspersonenbelasting (zie artikel 79/1 en 79/2 KB/WIB92). Door te bundelen zou u de grens van 20% kunnen overschrijden (alle aandelen van de leden meetellen). Dit is evenwel een gevolg van de wettelijke mogelijkheid om te opteren voor de rechtspersonenbelasting.

Indien een feitelijke vereniging de keuze maakt om aan de RPB onderworpen te worden ingevolge artikel 220, 4° WIB92, zal deze gedurende ten minste 6 belastbare tijdperken onderworpen worden aan de RPB.

Ingeval de feitelijke vereniging de procedure van artikel 79/1 KB/WIB92 volgt en bijvoorbeeld tijdig in de loop van het belastbaar tijdperk hun brief richten aan de administratie, zijn de gevolgen:

- gelet op de artikelen 359 en 360 WIB92 en artikel 200 KB/WIB92, wordt de feitelijke vereniging voor dat volledige belastbaar tijdperk (van 1/1-31/12) onderworpen aan de RPB
- ingevolge artikel 79/2 KB/WIB92 ook voor de daaropvolgende 5 belastbare tijdperken

Dit kan met een voorbeeld worden geïllustreerd: De brief wordt op 30 april 2026 verstuurd om aan RPB te worden onderworpen.

1e BT: 1/1/2026 - 31/12/2026 (AJ 2027).

Volgende vijf belastbare tijdperken (1/1/2027- 31/12/2031) (AJ 2028-2032) ook aan RPB onderworpen.

Het lijkt dan ook logisch om met de aanschaffingswaarde rekening te houden die door de vereniging werd betaald om meerwaarden te bepalen. Voor financiële activa die in bezit zijn op 31/12/2025 zal dan ook artikel 102, §4 en §5 WIB92 doorwerken en 'doorrollen' naar de RPB-plichtige.

De voorwaarden worden bekeken op moment dat de meerwaarde verwezenlijkt wordt. Als op dat moment de vereniging aan de RPB onderworpen is zal de taxatie in de RPB plaatsvinden met toepassing van de standaard waarderingsmethodes (foto-moment, FIFO).”

Ter wille van de duidelijkheid wordt de toelichting van de gemachtigde het best in de memorie van toelichting opgenomen.

Artikel X2

18. Artikel X2 van het voorontwerp wijzigt artikel 90, eerste lid, 1°, van het WIB 92 door een verwijzing naar het ontworpen punt 9° van artikel 90, eerste lid, van het WIB 92 in te

voegen. Het punt 1° regelt de belastbaarheid van winsten of baten, hoe ook genaamd, als diverse inkomsten, die zelfs occasioneel of toevallig, buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid, voortkomen uit enige prestatie, verrichting of speculatie of uit diensten bewezen aan derden, daaronder niet begrepen normale verrichtingen van beheer van een privévermogen bestaande uit onroerende goederen, portefeuillewaarden en roerende voorwerpen.

Die invoeging van het punt 9° betekent dat, nu ook onverminderd de regeling in dat nieuwe punt, meerwaarden op financiële activa die resulteren uit een *abnormaal* beheer onderworpen zijn aan artikel 90, eerste lid, 1°, van het WIB 92.

18.1. In de memorie van toelichting worden meerwaarden op cryptoactiva als voorbeeld gegeven bij de beoordeling van het al dan niet normale karakter van een verrichting van het privévermogen. Gevraagd of de stellers van het voorontwerp met dit voorbeeld de kwalificatie van meerwaarden verwezenlijkt op cryptoactiva als beroepsinkomsten beogen uit te sluiten, antwoordde de gemachtigde:

“Een taxatie als beroepsinkomen is inderdaad niet uitgesloten. De passage in de MvT zal in die zin worden aangevuld en worden verduidelijkt.”

18.2. Overigens wordt in de memorie van toelichting voor artikel X2 van het voorontwerp toegelicht dat voor meerwaarden op activa die niet onder de meerwaardebelasting op financiële activa vallen (bijvoorbeeld (digitale) kunstvoorwerpen) “er enkel een belasting [mogelijk zal zijn] als divers inkomen (...) wanneer de realisatie van de meerwaarde kadert buiten het normale beheer van het privévermogen bestaande uit onroerende goederen, portefeuillewaarden en roerende voorwerpen”.

Hierbij rijst de vraag of digitale kunstvoorwerpen als een roerend voorwerp in de zin van artikel 90, eerste lid, 1°, *in fine*, van het WIB 92 zijn te kwalificeren en of zij niet veeleer moeten worden beschouwd als immateriële roerende goederen die niet vallen onder de uitsluiting van artikel 90, eerste lid, 1°, *in fine*, van het WIB 92.¹¹ Hierover bevraagd, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“In tegenstelling tot hetgeen de vraagsteller lijkt te suggereren gaat de DVB er in de beslissing 2022.0813 o.i. vanuit dat NFT kunnen worden beschouwd als een roerend voorwerp maar op basis van de feitelijke omstandigheden is de DVB van oordeel dat een taxatie als divers inkomen als bedoeld in artikel 90,1° van toepassing is. De DVB nam volgende feitelijke omstandigheden in overweging:

- de aanvrager heeft voor een totaalbedrag van z EUR aan cryptomunten en NFT's gekocht, verdeeld over meer dan 20 munten;
- de aanvrager heeft meer dan 1.000 verrichtingen gedaan in de loop van 2021;
- de aanvrager heeft bijna de helft van zijn roerend vermogen geïnvesteerd in cryptomunten en NFT's.

Op basis van de huidige bepalingen kunnen zowel lichamelijke als niet-lichamelijke roerende voorwerpen onder de uitsluiting van normaal beheer van artikel 90,1° in *fine* vallen.

¹¹ Zie Dienst Voorafgaande Beslissingen in Fiscale Zaken, Voorafgaande beslissing 2022.0813 van 8 november 2022.

De vraag of digitale kunstvoorwerpen als dan niet roerende ‘voorwerpen’ zijn is in dit wetsontwerp zonder voorwerp.

Om tegemoet te komen aan de bemerking van de Raad van State, zal in de tekst van de MvT worden toegevoegd, achter de eerste vermelding van ‘digitale kunstvoorwerpen’: ‘indien en in de mate deze roerende voorwerpen uitmaken’.”

18.2.1. Met de redenering van de gemachtigde kan niet worden ingestemd. Het Grondwettelijk Hof heeft immers, onder verwijzing naar de rechtspraak van het Hof van Cassatie, reeds geoordeeld dat de wetgever, door de goederen waarop normale verrichtingen van beheer van een privévermogen betrekking hebben limitatief op te sommen, in de laatste woorden van artikel 90, eerste lid, 1°, van het WIB 92 immateriële roerende goederen heeft uitgesloten van het voordeel van de vrijstelling.¹²

Wil de wetgever aan de visie van de gemachtigde over de toepassing van de belastingvrijstelling vervat in artikel 90, eerste lid, 1°, *in fine*, van het WIB 92 op onlichamelijke goederen (zoals digitale kunstvoorwerpen) tegemoetkomen, dan moet in de tekst van het voorontwerp het begrip “roerend voorwerp” expliciet worden omschreven als een voorwerp dat zowel lichamelijke als niet-lichamelijke roerende voorwerpen omvat.

18.2.2. Daarnaast kan niet worden ingestemd met het antwoord van de gemachtigde dat de aard van digitale kunstvoorwerpen zonder voorwerp zou zijn in het kader van het voorliggende voorontwerp. Bij het ontworpen artikel 92, § 1, van het WIB 92 (artikel X4 van het voorontwerp) wordt in de memorie van toelichting immers ook uitdrukkelijk verwezen naar NFT's die kwalificeren als cryptoactiva en die onder het toepassingsgebied vallen van de nieuwe meerwaardebelasting op financiële activa. In dat verband wordt nader toegelicht dat het gaat om NFT's die bijvoorbeeld rechten vertegenwoordigen op kunstwerken. Gevraagd naar de coherentie in de memorie van toelichting inzake de fiscale behandeling van meerwaarden op (digitale) kunstvoorwerpen, antwoordde de gemachtigde:

“Het reglementaire statuut van cryptoactivadienstverleners wordt thans geregeld door Verordening 2023/1114 (MiCA-Verordening). De definitie van het begrip ‘cryptoactiva’ in het ontwerp wordt derhalve ontleend aan dit instrument van primair Unierecht. Omdat de MiCA-verordening geen toepassing vindt op ‘niet-inwisselbare tokens’, werd in artikel 92, §1 WIB 92 een expliciete referentie opgenomen aan NFT's teneinde te garanderen dat zij onder het toepassingsgebied van de meerwaardebelasting vallen. Een NFT zal evenwel niet altijd als een financieel actief in de zin van het ontwerp beschouwd worden. Hiervoor is vereist dat de NFT gebruikt kan worden voor betalings- of investeringsdoeleinden. Hiermee wordt aangesloten bij de afbakening die Richtlijn (EU) 2023/2226 vooropstelt met betrekking tot de uitwisseling van informatie omtrent cryptoactiva die voor fiscale doeleinden als relevant beschouwd worden. Het criterium ‘gebruik voor betalings- of investeringsdoeleinden’ staat hierbij centraal. Dit is voorts het standpunt van de OESO bij de uitwerking van het Crypto-Asset Reporting Framework (CARF) voor fiscale doeleinden.

Derhalve kunnen NFT's in bepaalde omstandigheden beschouwd worden als financiële activa (zie verduidelijkt op 22/59, memorie van toelichting), en in andere omstandigheden niet, verbonden aan het criterium dat binnen de meerwaardebelasting

¹² GwH 15 juni 2017, nr. 74/2017, B.9.2. Zie ook: DIERCKX G., ‘Vormen de vergoedingen voor de inbreng van onlichamelijke goederen steeds diverse inkomsten?’, *TFR* 2006, nr. 295, 99-103.

relevant is: het gebruik van de activa voor betalings- of investeringsdoeleinden. Digitale kunstvoorwerpen die niet aan het criterium voldoen, zijn uitgesloten van de meerwaardebelasting. NFT's die wel aan het criterium voldoen, worden gecapteerd door de meerwaardebelasting.”

De begrippen waarnaar de gemachtigde verwijst worden het best in de tekst van het voorontwerp zelf verduidelijkt. Minstens dient de nadere toelichting van de gemachtigde in de memorie van toelichting te worden opgenomen.

Artikel X3

19. Artikel X3 van het voorontwerp vervangt artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 en bepaalt welke overdrachten ten bezwarende titel van financiële activa onder het toepassingsgebied van de ontworpen meerwaardebelasting vallen. Zo vallen “interne meerwaarden” onder het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92 onder een tarief van 33 % (ontworpen artikel 171, 1°, van het WIB 92 in artikel X12 van het voorontwerp). Voor “interne meerwaarden” als gevolg van een inbreng geldt evenwel een bijzondere regeling in de vennootschapsbelasting (artikel 184, vierde lid, van het WIB 92) (zie tevens het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 4°, van het WIB 92 in artikel X9 van het voorontwerp).

In de memorie van toelichting wordt de volgende verantwoording gegeven voor het ontworpen regime van de belastbaarheid van de “interne meerwaarden”: “Het gebruik van een specifieke categorie voor interne meerwaarden die worden verwezenlijkt door verkoop is verantwoord door het feit dat dit type verrichting over het algemeen geen economische verantwoording heeft en met een zuiver fiscaal doel wordt gesteld”. De woorden “over het algemeen” lijken te impliceren dat het *a contrario* soms niet zo is.

Gevraagd of de ontworpen regeling een onweerlegbaar vermoeden van belastingontwijking inhoudt en gevraagd waarom in dat geval niet wordt voorzien in de mogelijkheid voor de betrokkenen om aan te tonen dat er wel een economische verantwoording voor de verrichting is, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Ook de inbreng van aandelen vallen principieel onder het toepassingsgebied van artikel 90, 9°, a (artikel X 3). In toepassing van artikel 96/2, 4° of artikel 95 worden ze evenwel vrijgesteld. Bij de inbreng van aandelen is er geen step-up van fiscaal gestort kapitaal en bij een latere uitkering via kapitaalsvermindering zal er dus steeds een roerend inkomen (eventueel prorata) en roerende voorheffing van toepassing zijn. Dit is een algemene maatregel van toepassing op alle inbrengen van aandelen al dan niet interne meerwaarden of niet.

Met de nieuwe wettelijke bepaling inzake interne meerwaarden wil de wetgever de huidige administratieve praktijk inzake verkoop van aandelen verankeren in een wettekst hetgeen tot meer rechtszekerheid moet leiden. Via de techniek van interne meerwaarden kunnen zowel de huidige reserves in de operationele vennootschap als potentieel ook de toekomstige reserves belastingvrij worden uitgekeerd aan de aandeelhouders natuurlijke personen.

In geval van een verkoop van aandelen met realisatie van een zg. ‘interne meerwaarde’ worden in alle gevallen door de controlerende aandeelhouder liquiditeiten uit de aankopende vennootschap gehaald (onmiddellijk of op termijn door afbetaling van een

vordering) wat in concreto geldt als een alternatief voor een dividenduitkering. Deze situatie doet zich in alle gevallen voor, en rechtvaardigt de onderwerping aan de heffing van de realisatie van alle interne meerwaarden, dit in tegenstelling tot een inbreng waarbij geen geldmiddelen onttrokken worden aan de verkrijgende vennootschap en waarvoor er thans reeds een afdoende regelgevend kader bestaat op ook wat betreft latere verrichtingen belastingvrije cash-extracties te vermijden of minstens sterk te beperken.

In de MvT zal ‘over het algemeen’ worden geschrapt aangezien dergelijk interne meerwaarden een zuiver fiscaal doel hebben om liquiditeiten uit vennootschappen te halen zonder inhouding van roerende voorheffing.

Door het wetsvoorstel wordt een wettelijk verankerd level playing field ontwikkeld tussen inbrengen en verkopen van aandelen.”

20. Gevraagd of het de bedoeling is dat het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92 ook geldt voor inkoopboni behaald als gevolg van een inkoop door een SICAV (“Société d’Investissement à Capital Variable”) waarin men meer dan 50 % aanhoudt, antwoordde de gemachtigde bevestigend.

21. Om nadere toelichting gevraagd waarom er in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, a), van het WIB 92 sprake is van “aandelen en winstbewijzen, hoe ook genaamd” en in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, b), van het WIB 92 enkel van “aandelen”, antwoordde de gemachtigde:

“De regering wenst een restrictieve invulling te geven aan de toepassing van voordeliger regime van aanmerkelijk belang en beperkt om deze reden het toepassingsgebied enkel tot aandelen. Een winstbewijs is weliswaar een recht in de vennootschap, maar vertegenwoordigt geen recht in het kapitaal en heeft daarom een totaal andere vorm van vermogenswaarde en wordt inderdaad zelden of nooit meegenomen in de verrichtingen die daar gevisieerd worden, zoals in casu ook het geval is.”

De door de gemachtigde gegeven verantwoording dient in de memorie van toelichting te worden opgenomen.

Artikel X4

22. Het ontworpen artikel 92, § 1, van het WIB 92 omvat een opsomming van de in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92 bedoelde financiële activa.

22.1. In de memorie van toelichting wordt nader bepaald dat het begrip “financiële activa” ruim moet worden geïnterpreteerd. Gevraagd of de opsomming als limitatief moet worden beschouwd, antwoordde de gemachtigde:

“De vier categorieën in het wetsontwerp vormen wel een limitatieve opsomming. Een actief dat niet overeenstemt met een van deze elementen, zal niet als een financieel actief worden beschouwd voor de toepassing van het nieuwe regime van de meerwaardebelasting op financiële activa.

In principe bevat deze lijst alle financiële activa. De items die buiten deze lijst vallen, hebben niet het karakter van financiële activa zoals het wetsvoorstel beoogt.”

Ter wille van de duidelijkheid moet het antwoord van de gemachtigde in de memorie van toelichting worden opgenomen.

22.2. Het ontworpen artikel 92, § 1, van het WIB 92 benoemt de vier categorieën financiële activa waarop belastbare meerwaarden kunnen worden verwezenlijkt. Daarbij moet worden vastgesteld dat onder de ene categorie van activa net geen betaalinstrumenten vallen en onder de andere categorie juist wel.

Zo verwijst het ontworpen artikel 92, § 1, a), van het WIB 92 naar de categorie van de “financiële instrumenten” vermeld in artikel 2, eerste lid, 1°, a) tot k), van de wet van 2 augustus 2002 (waaronder “geldmarktinstrumenten” vallen, waarvan luidens artikel 2, eerste lid, 32°, de “betaalinstrumenten” worden uitgezonderd). Het ontworpen artikel 92, § 1, c), van het WIB 92 heeft het dan weer onder meer over niet-verwisselbare tokens die “voor betalings(...)doeleinden” kunnen worden gebruikt en het ontworpen artikel 92, § 1, d), van het WIB 92 duidt onder meer de “geldmiddelen, meer bepaald bankbiljetten en muntstukken, giraal geld of elektronisch geld” aan als financiële activa. Hierover bevraagd, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Dit is niet in tegenspraak met de uitsluiting vervat in de definitie in het nieuwe artikel 92, § 1, onder a), WIB 92. De definities in artikel 92, § 1, WIB 92 moeten worden gezien als de afbakening van vier categorieën van financiële activa. Het feit dat een element is uitgesloten van een van de categorieën (bv. betaalinstrumenten zijn geen financiële instrumenten die vallen onder artikel 92, § 1, sub a, WIB 92), sluit niet uit dat datzelfde element in een van de andere drie categorieën valt.”

Verder bevraagd over het onderscheid tussen “betaalinstrumenten” en “geldmiddelen” (zoals bankbiljetten en muntstukken, giraal geld of elektronisch geld), gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

“De definitie is gebaseerd op de bewoording van artikel 2, § 1, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten.

Het toepassingsgebied strekt zich niet uit tot effecten die als betaalinstrument dienen. Betaalinstrumenten verwijzen naar elk gepersonaliseerd instrument en/of geheel van procedures die zijn overeengekomen tussen de betalingsdienstgebruiker en de betalingsdienstaanbieder en die worden gebruikt om een betalingsopdracht te initiëren (zie Richtlijn 2015/2366, artikel 2, 26°, wet van 11 maart 2018).

Betalinstrumenten bestrijken dus een bredere realiteit dan betaalmiddelen, waarbij deze laatste over het algemeen alleen gericht zijn op fiat- of giraal geld, terwijl betaalinstrumenten ook cheques, bankoverschrijvingen, enz. omvatten. Betaalinstrumenten zijn dus geen financiële activa, aangezien ze door de voormelde wet van 2 augustus 2002 niet als financiële instrumenten worden beschouwd. Betaalmiddelen vallen onder de definitie van munteenheden in artikel 92, lid 1, onder d).”

En:

“Die elementen [bankbiljetten en muntstukken, giraal geld of elektronisch geld] vormen zowel betaalinstrumenten als betaalmiddelen. Ze verschijnen hier in de vorm van valuta, d.w.z. betaalmiddelen. Het is alleen deze vorm die bedoeld wordt. Aan de andere kant is een bankoverschrijving een betaalinstrument, maar gebruikt het de valuta waarin het is uitgedrukt als betaalmiddel. Het toepassingsgebied van de maatregel is enkel van toepassing op de betaalmiddelen van het nieuwe artikel 92, § 1, onder d), WIB 92.”

Dit antwoord is vaag. Het is voor de toepassing van het ontworpen artikel 92, § 1, van het WIB 92 onduidelijk en verwarrend wanneer een financieel actief al dan niet als betaalinstrument mag of moet fungeren om al dan niet onder de meerwaardebelasting te vallen. Aldus rijst de vraag naar de verenigbaarheid van die bepaling met het materiële legaliteitsbeginsel, met name het vereiste van de voorzienbaarheid van de wet.

Die bedenking klemmt des te meer nu in de memorie van toelichting ook “valuta” worden vermeld als financiële activa voor de toepassing van de meerwaardebelasting. De vraag rijst hierbij of ook meerwaarden op wisselkoersverschillen die particulieren in het normale beheer van hun privévermogen behalen belastbaar zijn tegen 10 % (het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92 in samenhang gelezen met het ontworpen artikel 102, § 1, vijfde lid, van het WIB 92 (artikel X10 van het voorontwerp) en het ontworpen artikel 171, 2°, e), van het WIB 92 (artikel X12 van het voorontwerp)). Gevraagd of de meerwaardebelasting aldus tevens geldt voor de meerwaarde die een rijksinwoner bijvoorbeeld na een vakantie realiseert bij de omzetting in euro van de valuta van zijn vakantiebestemming die hij niet heeft uitgegeven, antwoordde de gemachtigde:

“Op basis van de tekst van het ontwerp zijn dergelijke verrichtingen waarbij een meerwaarde gerealiseerd wordt niet uitgesloten van de meerwaardebelasting. Er dient hierbij evenwel opgemerkt worden dat het gebruik van chartaal geld voor reisdoeleinden de laatste decennia drastisch verminderd is gelet op het wijd verspreide en ruim ingeburgerde gebruik van kredietkaarten. Deze observatie gecombineerd met de voetvrijstelling leidt tot de observatie dat een effectieve heffing van de meerwaardebelasting in dergelijke gevallen in de praktijk slechts zeer uitzonderlijk zal voorkomen.”

Aangezien het ontworpen artikel 92, § 1, van het WIB 92 op onvoldoende nauwkeurige en voorzienbare wijze regelt welke financiële activa al dan niet dienst (moeten) doen als betaalinstrument of -middel in het licht van de belastbaarheid ervan in het kader van de ontworpen regeling, moet dit onderscheid ter wille van de rechtszekerheid in de tekst van het voorontwerp verder worden verduidelijkt. Daarbij dient vanuit dat oogpunt in de memorie van toelichting een deugdelijke verantwoording te worden opgenomen voor het onderscheid tussen de verschillende categorieën van financiële activa.

23. Het ontworpen artikel 92, § 2, van het WIB 92 stelt een aantal verrichtingen gelijk met een overdracht onder bezwarende titel zoals bedoeld in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92. Gevraagd of deze lijst limitatief is, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Ja, deze lijst is limitatief. De meerwaardebelasting is van toepassing op (1) overdrachten te bewarende titel en (2) daarmee gelijkgestelde verrichtingen. Tot de eerste categorie behoren bijvoorbeeld ook derivatencontracten. Een derivaat wordt immers steeds aangegaan onder ‘bezwarende titel’, in die zin dat beide partijen bij een derivaat zich verbinden tot een bepaalde economische prestatie (met die nuance dat het in geval van een derivaat om een wederkerig contract waarbij de prestaties afhankelijk zijn van toekomstige gebeurtenissen gaat). Hierdoor kwalificeert de uit het derivaat voortvloeiende overdracht van cash (cash settled derivatives) of andere activa (physically settled derivatives) als een overdracht ten bezwarende titel.”

Ter wille van de duidelijkheid moet het antwoord van de gemachtigde in de memorie van toelichting worden opgenomen.

Artikel X5

24. Artikel X5 van het voorontwerp heft artikel 94 van het WIB 92 op dat een bijzondere antimisbruikbepaling bevat bij overdrachten in het kader van een aanmerkelijk belang. De meerwaarde die wordt verwezenlijkt bij een binnenlandse overdracht wordt immers belast indien de koper de aandelen binnen de 12 maanden na de verkrijging ervan verkoopt aan een rechtspersoon die buiten de Europese Economische Ruimte is gevestigd (zogenaamde “stromanverrichting”).

Volgens de memorie van toelichting is die opheffing verantwoord, “want het betreft een antimisbruikbepaling bij de geschrapte huidige bepaling inzake verkopen aan niet EER-vennootschappen”. Er wordt daarnaast op gewezen “dat dergelijke overdrachten nu wel worden belast aan een tarief van 16.5% bij overdrachten aan een rechtspersoon die niet in de EER is gevestigd (...), in plaats van aan de verlaagde tarieven”.

Gelet op het verschil ten opzichte van andere in artikel X12 van het voorontwerp vermelde lagere tarieven en de vrijstellingen voorzien in artikel X9 van het voorontwerp, meent de Raad van State dat er nog steeds een risico is op misbruik waarbij aandelentransacties met stromannen gefaseerd kunnen worden uitgevoerd.

Gevraagd hoe in de toekomst dergelijke misbruiken zullen worden aangepakt, ermee rekening houdende dat de algemene antimisbruikbepaling van artikel 344, § 1, van het WIB 92 niet toereikend lijkt om dergelijke grensoverschrijdende misbruiken te bekampen, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Dit misbruik wordt nog altijd belangrijk geacht en artikel 344 is voldoende om dergelijke misbruiken aan te pakken. In bepaalde omstandigheden kan er trouwens ook sprake zijn van veinzing.”

Artikel X6

25. Het ontworpen artikel 95/1, eerste lid, van het WIB 92 spreekt over “een beleggingsvennootschap” of “een gemeenschappelijk beleggingsfonds” waar bij dat laatste wordt verwezen naar twee wetteksten die dienen ter kwalificatie van het type gemeenschappelijk beleggingsfonds.

De gemachtigde bevestigde dat het woord “of” ontbreekt tussen die beide kwalificaties, dus tussen de woorden “schuldvorderingen,” en “een alternatieve”.

26. Het ontworpen artikel 95/1, vierde lid, van het WIB 92 bepaalt: “Wanneer en in de mate dat deze voorwaarde niet langer vervuld is (...)”. Erop gewezen dat die passage onduidelijk en verwarrend is, antwoordde de gemachtigde dat het om een legistieke fout gaat en dat niet alleen de inleidende passage maar het volledige lid zal worden weggelaten.

Artikel X7

27. De artikelen X6 en X7 van het voorontwerp voorzien in een tijdelijke vrijstelling van de meerwaarden op aandelen of deelbewijzen naar aanleiding van een fusie, een splitsing of een daarmee gelijkgestelde verrichting, of een omvorming, van een beleggingsvennootschap of een gemeenschappelijk beleggingsfonds dat een instelling voor collectieve belegging is of een alternatieve instelling voor collectieve belegging (ontworpen artikelen 95/1 en 96/1 van het WIB 92).

Gevraagd naar enkele voorbeelden hiervan, gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

“In het geval van een fusie met een andere beleggingsvennootschap of de omvorming van het gemeenschappelijk beleggingsfonds houdt de tijdelijke vrijstelling in dat er abstractie wordt gemaakt van de fusieverrichting / omvorming.

Stel dat de belastingplichtige 100 aandelen had gekocht op 1/10/2025 voor € 50 / aandeel. In de loop van 2026 worden deze aandelen geruild voor nieuwe aandelen naar aanleiding van een in artikel 95/1, WIB 92 bedoelde verrichting. Bij een latere vervreemding van de omgeruilda aandelen zal er dan gekeken worden naar de aanschaffingsdatum en aanschaffingswaarde van de oorspronkelijke aandelen (foto-moment op 31/12/2025).

In het geval van een splitsing heb je dezelfde redenering met dat onderscheid dat er twee of meerdere soorten aandelen in ruil worden ontvangen.

In hetzelfde voorbeeld als hierboven, maar dan met een splitsing van de beleggingsvennootschap in een compartiment A (werkelijke waarde 60% van de gesplitste beleggingsvennootschap) en een compartiment B (werkelijke waarde 40% van de gesplitste beleggingsvennootschap), waarbij de belastingplichtige in ruil 100 aandelen A ontvangt en 100 aandelen B, zal de aanschaffingswaarde die bij een latere vervreemding in rekening zal worden gebracht € 30 bedragen voor de aandelen A en € 20 voor de aandelen B. De totale in rekening-genomen aanschaffingswaarde van de aandelen A en B (€ 3.000 en € 2.000) komt zo overeen met de aanschaffingswaarde van de oorspronkelijke aandelen (€ 5.000).”

Het verdient aanbeveling de voorbeelden ter verduidelijking in de memorie van toelichting op te nemen.

Artikel X9

28. Luidens het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 4°, van het WIB 92 zijn vrijgesteld “de inkomsten bedoeld in artikel 90, eerste lid, 9°, [van het WIB 92] verkregen bij de inbreng van aandelen en die niet vallen onder de vrijstelling bedoeld in artikel 95 [van het WIB 92]”. Volgens de memorie van toelichting refereert die vrijstelling aan de aanpassing van artikel 184, vierde lid, van het WIB 92, welk artikel betrekking heeft op vennootschappen mét rechtspersoonlijkheid in de zin van artikel 2, § 1, 5°, a), van het WIB 92. De vraag rijst of de maatschap, die een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid is, onder die vrijstelling valt.

Gelet op het legaliteitsbeginsel in belastingzaken, neergelegd in de artikelen 170, § 1, en 172, tweede lid, van de Grondwet, moet de belastingwetgeving op zich voldoende duidelijk

zijn. De formulering van die vrijstelling moet in de ontworpen bepaling bijgevolg nader worden bepaald.¹³

29. Het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 6°, van het WIB 92 bepaalt dat vrijgesteld zijn: “de inkomsten van financiële activa voor zover die op datum van hun verwezenlijking belastbaar zijn als roerend inkomen of beroepsinkomen of onderworpen zijn aan de taks bedoeld in artikel 184 van het Wetboek diverse rechten en taksen”.

Naar luid van de memorie van toelichting is dit artikel “een cruciaal artikel in de gehele systematiek van de meerwaardebelasting. Immers, dit artikel voorkomt dat er een dubbele belasting zou kunnen optreden wanneer een inkomen reeds als een beroepsinkomen of een roerend inkomen belastbaar werd gesteld. Deze vrijstelling werkt als een voorrangsregel of een verkeerslicht”.

Daarnaast wordt in de memorie van toelichting ook gewezen op de zogenaamde “typedwang”, waarbij de vier inkomstencategorieën in de personenbelasting, zoals vervat in artikel 6 van het WIB 92, elkaar uitsluiten. Sommige bepalingen van het WIB 92 sluiten, nog luidens de memorie van toelichting, van rechtswege bepaalde inkomsten uit een specifieke categorie uit, zoals artikel 21 van het WIB 92. Die bepaling omschrijft een reeks bestanddelen die niet kunnen worden gekwalificeerd als roerend inkomen. Deze bestanddelen kunnen dus logischerwijze, luidens de memorie van toelichting, vallen onder een van de andere overblijvende categorieën.

Bij de ontworpen bepaling rijzen meerdere vragen.

29.1. Gevraagd waarom in het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 6°, van het WIB 92 de zinsnede “op datum van hun verwezenlijking” is toegevoegd en wat daarmee wordt bedoeld, antwoordde de gemachtigde:

“Vooreerst kan worden opgemerkt dat zoals in artikel 96/2, 1° - 5° voor een uniforme lezing van de wet hier ook beter ‘bedoeld in artikel 90, eerste lid, 9°, c)’ zou worden toegevoegd aan de wettekst. De zesde vrijstelling is een cruciaal artikel voor de meerwaardebelasting aangezien meerwaarden die belastbaar zijn als roerend inkomen, beroepsinkomen of onderworpen zijn aan de taks bedoeld in artikel 184 Wetboek diverse rechten en taksen op die manier buiten scope van de meerwaardebelasting vallen. ‘voor zover die op de datum van hun verwezenlijking’ is een toevoeging die kan worden geschrapt aangezien de aanhef van artikel 90, 9°, eerste lid het reeds over verwezenlijkte meerwaarden heeft.”

29.2. In de memorie van toelichting wordt gewezen op een bijzonder geval wat betreft “de simultane toepassing van artikel 19bis WIB 92 en de meerwaardebelasting zoals deze in artikel 90, eerste lid, 9° WIB 92 wordt voorzien”. Het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 6°, van het WIB

¹³ In de rechtsleer heerst evenwel discussie over de vraag of er bij een inbreng van financiële activa in een maatschap wel sprake is van een (volledige of gedeeltelijke) “verwezenlijking” van een meerwaarde (zie CARDOEN B., ‘Meerwaardebelasting op financiële activa: welke impact voor estate planning?’, *Fiscoloog* 2025, nr. 1892 met verwijzing naar DESMYTTERE F. en LANDUYT S., ‘De maatschap in fiscalibus: (on)verdeelde meningen over het afgescheiden vermogen’, *Not.Fisc.M.* 2020, nr. 6, 183, nr. 12 e.v.) en is het aldus onduidelijk of naar aanleiding van die verrichting het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 van toepassing is. Ter wille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid wordt het best in de algemene bespreking van de memorie van toelichting hierover een verduidelijking opgenomen.

92 wil voorkomen dat in de mate dat een inkomen reeds ten dele belast wordt op grond van artikel 19*bis* van het WIB 92, dit roerend inkomen opnieuw wordt belast op grond van de thans voorliggende meerwaardebelasting. De memorie van toelichting bepaalt dienaangaande: “Bij belastbaar feit in beide artikelen (zijnde inkoop, verkoop of verdeling van een beleggingsfonds), zal eerst het belastbaar inkomen onder artikel 19*bis* WIB 92 dienen te worden berekend. Daarna zal dit inkomen in mindering gebracht moeten worden van de meerwaarde die belast zou worden als een divers inkomen. Immers, de vrijstelling als een divers inkomen bedoeld in artikel 96/2, eerste lid, 6° WIB 92 heeft tot doel om een dubbele belasting te voorkomen. Beide componenten (roerend inkomen en divers inkomen) zullen hun toepasselijk tarief ondergaan.”

De vraag rijst of het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 6°, van het WIB 92 wel tegemoetkomt aan een eventuele samenloop tussen het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 en artikel 19*bis* van het WIB 92. De toepassing van het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 6°, van het WIB 92 heeft immers als gevolg dat wanneer bijvoorbeeld een inkoopbonus (op beleggingsvennootschappen met een afwijkend fiscaal regime zoals bij SICAV's, zoals uiteengezet in opmerking 20) al ten dele wordt belast op grond van artikel 19*bis* van het WIB 92, de meerwaardebelasting enkel van toepassing zal zijn op het stuk van de bonus dat niet reeds is belast op grond van artikel 19*bis* van het WIB 92. Voor buitenlandse beleggingsvennootschappen, zoals de Luxemburgse SICAV, die kwalificeren als een juridische constructie in de zin van artikel 5/1 van het WIB 92 kan dit evenwel leiden tot dubbele belasting.

Thans wordt een dubbele heffing in het geval van uitkeringen door juridische constructies evenwel vermeden op grond van artikel 21, eerste lid, 12°, van het WIB 92. Deze bepaling is echter enkel van toepassing indien de uitkering een roerend inkomen is, wat niet het geval is voor inkomsten die onder de nieuwe meerwaardebelastingregeling (ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92) belastbaar zijn als een divers inkomen. Om bij een juridische constructie dubbele belasting te vermijden voor het deel van de meerwaarde lijkt het daarom raadzaam om bij de categorie van de diverse inkomsten eveneens een bepaling op te nemen die, parallel aan het artikel 21, eerste lid, 12°, van het WIB 92, een vrijstelling vaststelt. Hierover bevraagd, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De kaaimantaks zit vervat in artikel 5/1 WIB 92 en is een fictie waarbij inkomsten (die dan in artikel 6 WIB 92 e.v.) van een juridische constructie worden toegewezen aan een belastingplichtige (oprichter) alsof hij ze rechtstreeks zelf heeft verkregen.

In dezelfde zin is ook geantwoord op een parlementaire vraag (schriftelijke vraag nr. 1856 van 16/01/2024, gesteld door de heer Wim Van der Donckt aan de minister van Financiën Van Peteghem). In deze vraag werd de voorrang van de kaaimantaks op artikel 19*bis* WIB92 ook bevestigd, wat een logische redenering is.

Nu, gelet op de tekst van artikel 18, eerste lid, 3° en 3°/1 WIB 92 en de diskwalificatie als een roerend inkomen ingevolge artikel 21, eerste lid 12° juncto tweede lid WIB92, kan het bij de effectieve uitkering voorkomen dat bij een dergelijke effectieve uitkering een meerwaarde wordt gerealiseerd die niet als een roerend inkomen wordt beschouwd, maar die wel onder de toepassing van artikel 90, eerste lid, 9° kan vallen (wat zeker mogelijk is wanneer de oprichter een andere rijksinwoner is (vb. in geval van overlijden van de originele oprichter). In dergelijke gevallen dient er mogelijks ook te worden voorzien in een vrijstelling (in artikel 96/2) analoog aan artikel 21, eerste lid 12° WIB92.”

Ter wille van de rechtszekerheid dient in de ontworpen regeling een bepaling naar analogie met artikel 21, eerste lid, 12°, van het WIB 92 te worden opgenomen.

29.3. Een andere simultane toepassing die vragen doet rijzen is die tussen het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92 en artikel 18, eerste lid, 2°*quater*, van het WIB 92 naar luid waarvan een aandeelhouder van een vennootschap die emigreert, belast wordt op een inkomen dat “fictief” wordt beschouwd als een roerend inkomen (ook indien de aandeelhouder in België blijft). De aandeelhouder wordt geacht een liquidatiedividend te hebben ontvangen en wordt belast voor een bedrag dat gelijk is aan de meerwaarden die zijn geboekt op de activa die door de emigrerende vennootschap naar het buitenland zijn overgebracht, na toepassing van de vennootschapsbelasting en in verhouding tot de aandelen die hij in de emigrerende vennootschap aanhoudt. Ook hier beoogt artikel 21, eerste lid, 15°, van het WIB 92 een dubbele belasting te vermijden in hoofde van de aandeelhouder, in die zin dat op het ogenblik dat de effectieve meerwaarde wordt gerealiseerd en deze meerwaarde vervolgens wordt uitgekeerd aan de aandeelhouder onder de vorm van een dividend, de mogelijkheid ontstaat voor de belastingplichtige om de belasting die werd gedragen op het fictieve dividend te verrekenen met de belasting die verschuldigd is op het effectieve dividend.

Ook hier bevraagd over de rol die het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 6°, van het WIB 92 hierbij speelt, bijvoorbeeld in het geval eerst een vennootschap verhuist, waarna een fictief dividend belastbaar is in hoofde van de aandeelhouder ervan en daarna de aandeelhouder zijn aandelen in die vennootschap verkoopt en een meerwaarde realiseert, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De exit taks in de vennootschapsbelasting (Programmawet) en exit taks in de personenbelasting (ontwerp) zijn twee exit heffingen met een verschillende insteek zoals hieronder reeds aangegeven.

Dit kan worden toegelicht aan de hand van een voorbeeld.

Stel vennootschap B met gestort kapitaal van 100 en op moment van exit een fictief dividend van 900 in hoofde van aandeelhouder A. In toepassing van artikel 21, 15° zal bij een latere werkelijke dividenduitkering aan A er een vrijstelling zijn ten belope van 900. Artikel 21, 15° zal er voor zorgen dat er geen dubbele belasting is van 900.

Stel dat aandeelhouder A de aandelen heeft gekocht voor 2.000 en nadien verkoopt voor 1.000 dan is er geen meerwaarde en ook geen reden om artikel 96/2, 6° toe te passen.

Stel dan aandeelhouder A de aandelen heeft gekocht voor 400 en nadien verkoopt voor 1.000 dan is er wel een meerwaarde. Maar ook hier is geen reden om artikel 96/2, 6° toe te passen omdat de 900 fictief dividend van hierboven sowieso al vrijgesteld zal worden.”

Uit het antwoord van de gemachtigde blijkt niet waarom het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 6°, van het WIB 92 geen rol zou kunnen spelen bij het voorkomen van dubbele belasting bij de verkoop van aandelen (en een realisatie hierop van een meerwaarde in de zin van voorliggende meerwaardebelasting) waarvan die meerwaarde reeds eerder (ten minste gedeeltelijk) is belast als een roerend inkomen (zijnde als fictief dividend) in hoofde van de aandeelhouder. De meerwaarde die de verkopende aandeelhouder realiseert vertegenwoordigt immers ook (geheel of gedeeltelijk) de aangroei van de waarde van de geëmigreerde vennootschap en de reserves die in

de vennootschap zijn opgebouwd die in zijnen hoofde als gevolg van de emigratie ook reeds is belast als fictief dividend.

Het verdient aanbeveling de verhouding tussen artikel 21, eerste lid, 15°, van het WIB 92 en het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 6°, van het WIB 92 nader te duiden in de memorie van toelichting, zodat de draagwijdte en de doelstelling van het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 6°, van het WIB 92 beter met elkaar stroken.

29.4. Gelet op de in de memorie van toelichting vermelde “typedwang”, is tevens aan de gemachtigde gevraagd of het de bedoeling is dat inkomsten die thans uitdrukkelijk niet als roerend inkomen worden beschouwd (bijvoorbeeld de verkrijging van eigen aandelen door een beleggingsvennootschap die in het land van haar fiscale woonplaats een belastingregeling geniet die afwijkt van het gemeen recht zoals bedoeld in artikel 21, eerste lid, 2°, van het WIB 92) voortaan belastbaar zijn als divers inkomen op grond van het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, van het WIB 92. De gemachtigde gaf hierbij de volgende toelichting:

“Wat het tweede deel van de vraag betreft is het inderdaad zo dat indien door wetsbepaling een opbrengst als een meerwaarde wordt gedefinieerd, deze principieel steeds valt onder de nieuwe meerwaardebelasting. Wat betreft de typedwang is het dus inderdaad de bedoeling van de wetgever om het nieuwe stelsel van meerwaardebelasting te kunnen toepassen op inkomsten die uitdrukkelijk uitgesloten zijn van andere inkomstencategorieën, zoals roerende inkomsten.”

Artikel X10

30. Artikel X10 van het voorontwerp vervangt artikel 102 van het WIB 92 dat de verschillende aspecten van de vaststelling van het netto-inkomen met het oog op de meerwaardebelasting vastlegt.

30.1. Luidens het ontworpen artikel 102, § 3, eerste lid, van het WIB 92 is de waarde van een financieel actief gelijk aan de waarde op de eerste dag van de onderwerping van de belastingplichtige aan de personenbelasting in geval van de overbrenging door die laatste van zijn woonplaats of zetel van fortuin naar België. De inleidende zin van deze bepaling luidt: “In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, en behoudens in de situatie bedoeld in artikel 413/1, § 6, zesde lid, 1°,”.

30.1.1. Luidens de memorie van toelichting bevat “[d]e aanhef van deze bepaling (...) een uitzondering op haar toepassingsgebied in de gevallen waarin er sprake is van een belastingplichtige die onder het toepassingsgebied van de exit heffing valt”. Gevraagd naar een voorbeeld hiervan, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De inhoud van deze paragraaf heeft betrekking op de situatie waarin de exit heffing uit het ontwerp toepassing vindt. Indien een Belgisch rijksinwoner niet langer als Belgisch rijksinwoner kwalificeert, vindt de exit-heffing toepassing.

Wanneer de natuurlijke persoon in kwestie na bijvoorbeeld twaalf maanden opnieuw Belgisch rijksinwoner wordt, vervalt de verplichting tot betaling van de exit-heffing. In afwijking van de algemene regel met betrekking tot het verwerven van het rijksinwonerschap—die stelt dat bij het verwerven van het Belgische rijksinwonerschap de

aanschaffingswaarde bepaald wordt op de waarde van de financiële activa die onder het toepassingsgebied van de belastingen op de meerwaarden op financiële activa vallen—wordt voor deze specifieke situaties een andere aanschaffingswaarde gehanteerd.

De toepassing van deze afwijkende aanschaffingswaarde moet vermijden dat de Belgische Staat niet langer een belasting kan heffen op de meerwaarde die het voorwerp van de exit heffing uitmaakte. Derhalve zal de aanschaffingswaarde onder de hoofdregel vallen en betreft zij de waarde waartegen de financiële activa onder bezwarende titel werden verkregen.

Bijv. een belastingplichtige koopt een aandeel voor 10 EUR en verliest haar Belgisch rijksinwonerschap wanneer het aandeel 20 EUR waard is. In die situatie wordt een exit-heffing bepaald op 10 EUR—waarbij evenwel een automatisch uitstel van betaling toegepast wordt. Indien de persoon na bijvoorbeeld twaalf maanden terug naar België komt—wanneer het aandeel bijvoorbeeld 30 EUR waard is en de betalingsverplichting onder de exit heffing vervalt—zou zij onder toepassing van de algemene regel voor personen die het rijksinwonerschap verwerven een aanschaffingswaarde van 30 EUR bekomen. In afwijking hiervan zal de aanschaffingswaarde opnieuw 10 EUR bepalen.”

Het verdient aanbeveling een voorbeeld ter verduidelijking in de memorie van toelichting op te nemen.

30.1.2. Gevraagd of voormeld voorbeeld enkel wordt gevat door de zinsnede “en behoudens in de situatie bedoeld in artikel 413/1, § 6, zesde lid, 1°,” in de inleidende zin van het ontworpen artikel 102, § 3, eerste lid, van het WIB 92, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Door de uitsluiting van de bijzondere regel opgenomen in artikel 102, §3, lid 1 WIB 92, vindt de algemene regel opgenomen in artikel 102, §1, lid 2 WIB 92 toepassing, waardoor de oorspronkelijke aanschaffingswaarde gehanteerd wordt voor bepalen van de belastbare meerwaarde op financiële activa.”

Hiermee kan niet worden ingestemd.

Naar luid van de memorie van toelichting moet deze zinsnede “vermijden dat de financiële activa van een persoon die binnen de twee jaar terug naar België keert een nieuwe aanschaffingswaarde toegekend krijgen. In dergelijke situaties behoudt de belastingplichtige bijgevolg zijn initiële aanschaffingswaarde”. De formulering van het ontworpen artikel 102, § 3, eerste lid, van het WIB 92 brengt onvoldoende tot uiting dat de aanschaffingswaarde onder het vorige rijksinwonerschap wordt bedoeld. De gevolgtrekking dat bij de toepassing van de algemene regel vervat in het ontworpen artikel 102, § 1, tweede lid, van het WIB 92, de aanschaffingswaarde onder het vorige rijksinwonerschap in aanmerking wordt genomen, lijkt verloren te gaan in een onduidelijke zinsnede die een uitzondering op een uitzondering vormt. De zinsnede “en behoudens in de situatie bedoeld in artikel 413/1, § 6, zesde lid, 1°,” dient dan ook uit het eerste lid te worden weggelaten.

Dienaangaande dient tevens een nieuw tweede lid bij het ontworpen artikel 102, § 3, van het WIB 92 te worden ingevoegd waarin duidelijker tot uitdrukking wordt gebracht dat in de situatie bedoeld in artikel 413/1, § 6, zesde lid, 1°, van het WIB 92, de belastingplichtige de initiële aanschaffingswaarde onder het vorige rijksinwonerschap behoudt voor de betrokken financiële activa.

30.1.3. Aan de hand van een cijfervoorbeeld werd de gemachtigde bevraagd over de berekening van de meerwaarde en de toepassing erop van de tolerantieregel vervat in het ontworpen artikel 102, § 4, vierde lid, van het WIB 92 die het, voor overdrachten die plaatsvinden tot en met 31 december 2030 van financiële activa die vóór 1 januari 2026 zijn verworven, mogelijk maakt een hogere aanschaffingswaarde te bewijzen. Het cijfervoorbeeld dat aan de gemachtigde werd voorgelegd luidt als volgt: een niet-rijksinwoner koopt een financieel actief aan tegen de prijs van 80; op het moment van rijksinwonerschap is de waarde 100; op 31 december 2025 is de waarde 90. De aandelen worden verkocht in 2026 aan 95. De gemachtigde antwoordde het volgende:

“Op basis van artikel X10 – art. 102, §3, is de aanschaffingswaarde gelijk aan de waarde op de eerste dag van de onderwerping van de belastingplichtige aan de PB zijnde 100.

Deze 100 kan ook worden beschouwd als aanschaffingswaarde als bedoeld in artikel 102, §4, in fine en er is dus uiteindelijk geen meerwaarde bij verkoop aan 95 in 2026. Aangezien de niet-rijksinwoner in principe zal worden afgerekend op moment van exit aan 100 is het logisch dat er in casu geen meerwaarde is.

Indien het een rijksinwoner, betreft zou de meerwaarde evenwel 5 bedragen.

Deze zienswijze kan indien nodig nog worden verduidelijkt in de Mvt. Het gebruik van de hogere aanschaffingswaarde is sowieso een tijdelijke maatregel die maar loopt tot 31/12/2030.”

De memorie van toelichting dient inderdaad op dit punt te worden verduidelijkt.

30.1.4. Aan de gemachtigde werd samen met de vraag naar het risico voor een niet gerechtvaardigde inperking van het vrije verkeer in de Europese Unie een ander cijfervoorbeeld voorgelegd, dat luidt als volgt: een niet-rijksinwoner koopt een financieel actief aan tegen de prijs van 100; op het moment van rijksinwonerschap is de waarde 80; op 31 december 2025 is de waarde 90. De aandelen worden verkocht in 2026 aan 80. Gevraagd of er dan een in aanmerking te nemen verlies van 10 of van 20 is, antwoordde de gemachtigde:

“Verlies is dan 10. Een gelijkaardig resultaat zou worden gekregen indien het belastingplichtige betreft die altijd rijksinwoner is gebleven. In die zin worden beiden gelijk behandeld.”

30.2. Artikel 95 van het WIB 92 heeft betrekking op de meerwaarden op aandelen in binnenlandse vennootschappen of in intra-Europese vennootschappen, in de mate dat ze worden gerealiseerd naar aanleiding van een fusie, een splitsing, een daarmee gelijkgestelde verrichting, een omvorming of de inbreng van deze aandelen in een binnenlandse vennootschap of een intra-Europese vennootschap.

De vraag rijst naar de samenhang tussen het begrip “aanschaffingswaarde” (het zogenaamde “foto-moment” op 31 december 2025 voor meerwaarden op financiële activa verkregen vóór 1 januari 2026) zoals bedoeld in het ontworpen artikel 102, § 4, van het WIB 92 en artikel 95, vierde lid, van het WIB 92 wat betreft de definitie van de meerwaarde onder verwijzing naar de aanschaffingswaarde van de “oorspronkelijk” gehouden aandelen. Gevraagd of het mogelijk is dat er bij toepassing van artikel 95, vierde lid, van het WIB 92 toch historische meerwaarden worden belast, en zo ja, of het niet beter is – gelet op de doelstelling om historische meerwaarden fiscaal niet te belasten – om uitdrukkelijk uit te sluiten dat ook de toepassing van

artikel 95, vierde lid, van het WIB 92 ertoe leidt dat de historische meerwaarden die in het ontworpen artikel 102, § 4, van het WIB 92 zijn bedoeld, worden belast, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Het is inderdaad mogelijk dat, op grond van artikel 95, laatste lid, WIB 92, historische meerwaarden die vóór 31 december 2025 zijn aangegroeid, belastbaar zullen zijn onder de nieuwe regeling. Het wetsontwerp zal worden aangepast om ook historische meerwaarden uit te sluiten die onder het toepassingsgebied van het laatste lid van artikel 95 WIB 92 zouden vallen.”

Hiermee kan worden ingestemd.

30.3. Inzake de waardering van financiële activa die niet genoteerd zijn, laat het ontworpen artikel 102, § 4, tweede lid, 3°, b), van het WIB 92 toe dat de waarde wordt bepaald op basis van de waarderingsformule in een contract.

Gevraagd naar het risico dat dergelijke contractuele clause wordt misbruikt om de waardering artificieel in gunstige zin voor de belastingplichtige te beïnvloeden en hoe dit dan kan worden aangepakt, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Elke contractuele verkoopmogelijkheid aan een prijs vastgesteld op basis van een prijsformule leidt tot de aanwezigheid van een ‘marktprijs’ voor de betreffende aandelen die passend gebruikt wordt in het kader van de voorziene waarderingsregel. Een dergelijke verkoopmogelijkheid die aanwezig is op 31 december 2025, blijft ter beschikking ook na de inwerkingtreding van de nieuwe heffing en beïnvloedt bijgevolg op een identieke wijze de later gerealiseerde meerwaarde. Situaties waarbij een dergelijke clause zou gehanteerd worden voor de waardering per 31 december 2025, doch waarbij vervolgens de aanwezigheid van de verkoopmogelijkheid aan deze waarde(ringsformule) zou worden ontkend of miskend kunnen passend worden aangepakt met toepassing van de anti-misbruik bepaling, de regels inzake simulatie en zelfs de regels inzake valsheid in geschrifte.

Om elke risico tot misbruik te vermijden kan ook hier de passage ‘volstrekt onafhankelijke partijen’ worden toegevoegd.

Bovendien kan worden opgemerkt dat indien sprake zou zijn van artificieel hoge waardering van de aanschaffingswaarde deze hoge waardering ook zal worden toegepast bij het bepalen van de waarde van bijvoorbeeld voordelen van alle aard.”

30.4. Het ontworpen artikel 102, § 5, van het WIB 92 regelt het in aanmerking nemen van verwezenlijkte minderwaarden op financiële activa.

30.4.1. Luidens het ontworpen artikel 102, § 5, vierde lid, van het WIB 92 wordt voor de berekening van de meerwaarde en de minderwaarde de gemiddelde aanschaffingswaarde per financieel actief dat in het bezit is van de belastingplichtige op 31 december 2025 gehanteerd. Gevraagd of dit niet in strijd is met het ontworpen artikel 102, § 1, vierde lid, van het WIB 92, waarin wordt bepaald dat bij de meerwaarden de FIFO-methode wordt toegepast en of dit wel strookt met de toelichting in de memorie van toelichting waarin de gemiddelde aanschaffingswaarde enkel in verband wordt gebracht met minderwaarden, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De bepaling in artikel 102, §1, vierde lid, heeft betrekking op aankopen na de inwerkingtreding van de meerwaardebelasting waar de FIFO methode van toepassing zal zijn.

De bepaling van artikel 102, §5, 4de lid, heeft betrekking op de berekening van de meerwaarde of minwaarde voor activa die al in bezit zijn op 31/12/2025. Voor het berekenen van de meerwaarde of minderwaarde van dergelijke activa moet gebruik worden gemaakt van de gewogen gemiddelde aankoopprijs indien er meerdere aan- en verkoopverrichtingen hebben plaatsgevonden voor 31/12/2025.

Het hanteren van de gemiddelde aanschaffingswaarde is voor de berekening van de minderwaarden een nutteloze bepaling.

Voor de berekening van meerwaarden is deze enkel van belang voor de overgangsperiode van 5 jaar (artikel 102, §4 in fine WIB92) wanneer een hogere aanschaffingswaarde moet worden aangetoond. Deze wettekst (en de Memorie van toelichting) zal worden aangepast zodat deze duidelijker wordt.”

Uit het antwoord van de gemachtigde moet vooreerst worden begrepen dat de berekeningsmethode van de gemiddelde aanschaffingswaarde niet relevant is voor minderwaarden, terwijl het ontworpen artikel 102, § 5, vierde lid, van het WIB 92 nochtans betrekking heeft op zowel meerwaarden als minderwaarden. Gewezen op de verwarring naar aanleiding van het antwoord en gevraagd waarom de gemiddelde aanschaffingswaarde (en de FIFO-methode) nutteloos is voor de berekening van de minderwaarden, antwoordde de gemachtigde:

“Voor minderwaarden wordt enkel rekening gehouden met waarde op 31/12/2025 voor de financiële activa die dan in bezit zijn. Er wordt geen rekening gehouden met een hogere of lagere aanschaffingswaarde.”

Daarnaast volgt uit het antwoord van de gemachtigde dat voor de berekening van de meerwaarden op financiële activa die reeds in het bezit waren van de belastingplichtige op 31 december 2025 wordt verwezen naar de toepassing van de gemiddelde aanschaffingswaarde in het ontworpen artikel 102, § 5, van het WIB 92. Dit is evenzeer verwarrend. Die paragraaf regelt immers specifiek het in rekening brengen van minderwaarden op financiële activa. Het geval van historische meerwaarden wordt namelijk geregeld in het ontworpen artikel 102, § 4, van het WIB 92. Nader bevraagd over de methode van de gemiddelde aanschaffingswaarde in het licht van de bewijsproblematiek, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Het idee bestaat erin om in geval van diverse aankopen over de jaren heen de belastingplichtige niet op te zadelen met een ‘Fifo’methode of andere methode om de aanschaffingswaarde te bepalen voor activa in bezit op 31/12/2025. Dit zou erg ingewikkeld kunnen worden en doet ook afbreuk aan de voorzienbaarheid van wetgeving.

Vanaf 1/1/2026 speelt de FIFO wel ten volle. De gemiddelde aanschaffingswaarde is dan de waarde op 31/12/2025. Vanaf dan is er een duidelijke datum waarop deze gegevens dienen te worden bijgehouden.”

Ter wille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid moet de tekst van het voorontwerp worden aangepast. Aldus moet het ontworpen artikel 102, § 5, vierde lid, van het WIB 92 worden weggelaten, terwijl in het ontworpen artikel 102, § 4, van het WIB 92 moet worden verduidelijkt dat ter bepaling van de waarde van financiële activa op 31 december 2025 volgens het principe van het foto-moment, de methode van de gemiddelde aanschaffingswaarde moet worden toegepast.

30.4.2. Luidens het ontworpen artikel 102, § 5, van het WIB 92 kan een minderwaarde op een actief binnen de categorie van de financiële activa vervat in het ontworpen artikel 90, eerste lid, 9°, c), van het WIB 92 worden aangerekend op een gerealiseerde meerwaarde van een financieel actief binnen dezelfde categorie c). Gevraagd naar de verantwoording daarvoor, gelet op de brede waaier aan financiële activa van verschillende aard onder die categorie c), antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Ondanks de verscheidenheid aan elementen die in het ontwerp van artikel 92, § 1, WIB 92 aan bod komen, gaat het wel degelijk om financiële activa in elk geval, waarvan de specificiteit ten opzichte van andere activa reeds is benadrukt (...). Ondanks hun verscheidenheid zijn de belastinggrondslag en het belastingtarief van deze elementen identiek in het wetsvoorstel. Het is derhalve niet objectief gerechtvaardigd om de verrekening van minderwaarden te beperken tot alleen meerwaarden die zijn gerealiseerd op financiële activa van dezelfde aard, namelijk de categorieën van artikel 92, lid 1, onder a) (financiële instrumenten), b) (verzekeringsproducten), c) (cryptoactiva) of d) (vreemde valuta). Bovendien kan men zich binnen deze zelfde categorieën afvragen of de toerekening van minderwaarden niet beperkt moet blijven tot identieke activa, enz. Er werd niet voor deze benadering gekozen en de financiële activa die onder de wet vallen, moeten als voldoende gelijksoortig worden beschouwd om de meerwaarden op deze financiële activa te verminderen met de minderwaarden die op deze financiële activa worden gerealiseerd, zelfs als ze behoren tot een andere categorie voorzien in artikel 92, § 1, WIB 92. Anderzijds hebben de gevallen bedoeld in artikel 90, § 1, punt 9, onder a) (interne meerwaarden) of (meerwaarden op aanzienlijke deelnemingen) een andere belastinggrondslag en een ander belastingtarief dan het in artikel 90, § 1, punt 9, onder c), bedoelde geval, waardoor het moeilijk is om een minderwaarde tussen deze verschillende gevallen te compenseren.”

Ter wille van de duidelijkheid verdient het aanbeveling het antwoord van de gemachtigde op te nemen in de memorie van toelichting.

30.4.3. Luidens de memorie van toelichting bij het ontworpen artikel 102, § 5, van het WIB 92 kunnen inzake het aanrekenen van minderwaarden alle middelen van recht worden gebruikt voor de bewijslevering, met uitzondering van de eed. Gevraagd uit welke bepaling van het voorontwerp dit zou moeten blijken, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het gaat om een legistische lapsus die aangepast zal worden zodat de bewijslevering uit de tekst van het ontwerp zal blijken. De wettekst zal als volgt worden aangevuld ‘De minderwaarde is het negatieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen financiële activa ontvangen prijs en de aanschaffingswaarde voor zover deze aanschaffingswaarde wordt bewezen door de belastingplichtige op basis van alle door het gemeen recht toegelaten bewijsmiddelen, met uitzondering van de eed.’ Dit is een analoge bepaling aan artikel 340 WIB92.”

Hiermee kan worden ingestemd.

Artikel X11

31. De beperking van de belastingvrijstelling voor personen die niet gedurende een volledig kalenderjaar onderworpen zijn aan de personenbelasting, wordt enkel voorzien voor de vrijstellingen onder het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 1° en 2°, van het WIB 92 maar niet voor

het punt 3° ervan (artikel X9 van het voorontwerp) (aanpassing van artikel 129/1, eerste lid, van het WIB 92).

Hierover bevraagd, antwoordde de gemachtigde dat dit een vergetelheid betreft en dat ook punt 3° aan artikel 129/1, eerste lid, van het WIB 92 zal worden toegevoegd.

Artikel X16

32. Het ontworpen artikel 222/1, eerste lid, *in fine*, van het WIB 92 voegt de meerwaardebelasting voor rechtspersonen in en maakt hierbij slechts melding van de vrijstellingen vervat in het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 1° tot 3°, van het WIB 92 (artikel X9 van het voorontwerp). Hierdoor zijn de overige vrijstellingen van die bepaling (zoals bij de inbreng van financiële activa) niet van toepassing.

Gevraagd of de kruisverwijzingen in de rechtspersonenbelasting naar de regeling in de personenbelasting wel volledig zijn, dan wel wat de verantwoording is voor de weglating van de vrijstellingen vervat in het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 4° tot 6°, antwoordde de gemachtigde:

“Dit is een terechte opmerking. De vrijstellingen bedoeld in 4° en 6° dienen eveneens te worden opgenomen. De opname van 5° lijkt overbodig gelet op het toepassingsgebied van deze bepaling.”

Ter wille van de duidelijkheid wordt in de memorie van toelichting het best verantwoord waarom de vrijstelling onder het ontworpen artikel 96/2, eerste lid, 5°, van het WIB 92 niet relevant is voor de rechtspersoon.

Artikel X20

33. Het ontworpen artikel 261, eerste lid, 5°, van het WIB 92 duidt de schuldenaar aan van de roerende voorheffing met betrekking tot de meerwaardebelasting en refereert daarbij aan het huidige punt 2° van die bepaling. In de memorie van toelichting wordt daarbij vermeld dat deze referentie ook verwijst naar de uitzonderingen onder punt 2°, “waarvan in het kader van de meerwaardebelasting slechts twee relevant zijn”.

Gevraagd uit welke bepaling zou moeten blijken hetgeen in de memorie van toelichting wordt gesteld, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het artikel zal als volgt worden aangepast:

‘5° par les intermédiaires établis en Belgique comme définis dans 2° de cette disposition qui interviennent à quelque titre que ce soit dans les opérations visées à l’article 90, alinéa 1er, 9°, c), au bénéfice des habitants du Royaume relatifs aux actifs financiers visés à l’article 92, § 1er, a) et b), et à l’exclusion des

‘5° door de in België gevestigde tussenpersonen zoals bedoeld in 2° van deze bepaling die op enige wijze tussen beide komen bij de in artikel 90, eerste lid, 9°, c), bedoelde verrichtingen ten bate van rijksinwoners die betrekking hebben op de in artikel 92, § 1, a) en b), vermelde activa en met

transactions assimilées comme mentionnées dans l'article 92, § 2, et à l'exclusion de l'application des exonérations visées à l'article 96/2, 2° et 3°, et sans tenir compte de la valeur d'acquisition supérieure visée à l'article 102, § 4, alinéa 4, ou des moins-values visées à l'article 102, § 5, à moins :

- a) qu'il leur soit justifié que la retenue du précompte a été effectuée par un précédent intermédiaire ;
- b) qu'ils établissent que ces revenus sont payés à un établissement de crédit, une société de bourse ou un organisme de compensation ou de liquidation agréé établi en Belgique.'.
- c) qu'ils aient la qualité d'établissement de crédit, de société de bourse ou d'organisme de compensation ou de liquidation agréé établi en Belgique, qui paie des revenus de capitaux et biens mobiliers, autres que des revenus de la location, de l'affermage, de l'usage et de la concession de biens mobiliers, ainsi que des revenus visés à l'article 90, alinéa 1er, 6° et 11°, à une entreprise établie à l'étranger visée à l'alinéa 4 ;

uitsluiting van de in artikel 92, § 2, bedoelde gelijkgestelde verrichtingen en met uitsluiting van de toepassing van de in artikel 96/2, 2° en 3°, bedoelde vrijstellingen en zonder rekening te houden met de hogere aanschaffingswaarde bedoeld in artikel 102, § 4, vierde lid, of de minderwaarden bedoeld in artikel 102, § 5, tenzij :

- a) hen wordt bewezen dat een vorige tussenpersoon de voorheffing heeft ingehouden ;
- b) ze bewijzen dat die inkomsten zijn betaald aan een in België gevestigde kredietinstelling, beursvennootschap of erkende verrekenings- of vereffeningsinstelling.'.
- c) ze de hoedanigheid hebben van een in België gevestigde kredietinstelling, beursvennootschap of erkende verrekenings- of vereffeningsinstelling die de inkomsten uit kapitalen en roerende goederen, andere dan de inkomsten van verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen, alsmede in artikel 90, eerste lid, 6° en 11°, bedoelde inkomsten betaald aan een in het vierde lid bedoelde in het buitenland gevestigde onderneming

Ook de derde uitzondering vermeld onder artikel 261, 2°, c) is ook relevant en zal ook meegenomen worden in de ontwerp tekst en de MvT.

Ook in artikel 262, §2, zal een 7° (zie ontwerpartikel X21) worden ingevoegd om duidelijker te verwoorden dat de roerende voorheffing voor de in artikel 90, eerste lid, 9° WIB 92 bedoelde meerwaarden door de aan de rechtspersonenbelasting onderworpen belastingplichtige dient te worden voldaan."

Hiermee kan worden ingestemd.

Artikel X26

34. In de inleidende zin van artikel X26 van het voorontwerp moet de verwijzing naar titel "VIII" worden vervangen door een verwijzing naar titel "VII".

Artikel X27

35. Naar luid van het ontworpen artikel 413/1, § 6, zesde lid, van het WIB 92 zijn er twee gevallen waarin de betalingsverplichting waarop het uitstel van betaling van de meerwaardebelasting werd toegekend, vervalt. De betalingsverplichting waarop het uitstel van betaling werd toegekend vervalt wanneer de belastingplichtige zijn woonplaats of zetel van fortuin of zetel van bestuur of beheer opnieuw in België vestigt of na verloop van 24 maanden na de overdracht van de woonplaats, zetel van fortuin of zetel van bestuur of beheer naar het buitenland.

35.1. Gevraagd of het verval van de betalingsverplichting ook geldt als de belastingplichtige binnen de twee jaar na zijn emigratie zijn woonplaats opnieuw in België vestigt om vervolgens kort daarna opnieuw te emigreren naar het buitenland, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het verval van de betalingsverplichting zal in dat geval toepassing vinden met dien verstande dat bij een nieuwe emigratie naar het buitenland het betalingsuitstel uit het ontwerpartikel opnieuw van toepassing zal zijn. Conform het ontwerp wordt hierbij rekening gehouden met de oorspronkelijke aanschaffingswaarde van de financiële activa die het voorwerp uitmaken van de exit heffing.”

Ter wille van de duidelijkheid verdient het aanbeveling dit nader toe te lichten in de memorie van toelichting.

35.2. Gevraagd of de tweejaartermijn voor de verdachte periode voldoende lang is om misbruiken te vermijden, rekening houdend met omringende landen die veeleer een termijn van 5 tot 10 jaar lijken toe te passen, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“De betalingsverplichting vervalt in ieder geval na het verstrijken van een periode van twee jaar. Wanneer de activa waarop het uitstel van betaling van toepassing is na een periode van twee jaar vervreemd worden zonder dat de belastingplichtige zijn fiscale woonplaats opnieuw in België heeft gevestigd, kent dit geen gevolgen op het vlak van het ontwerp. De keuze voor een periode van [twee jaar] volgt uit de betrachting om het evenwicht te bewaren tussen een periode die voldoende lang is om misbruik te vermijden maar niet langer dan noodzakelijk is teneinde de opvolging van de betalingsverplichting doenbaar te houden, zowel voor de belastingplichtige als de administratie. Daarnaast is het de betrachting om belastingplichtigen die om niet-fiscale redenen hun fiscale woonplaats buiten België verplaatsen geen disproportionele lasten op te leggen.”

Het verdient aanbeveling de door de gemachtigde gegeven verantwoording op te nemen in de memorie van toelichting.

36. Luidens het ontworpen artikel 413/1, § 6, vijfde lid, van het WIB 92 wordt het uitstel van betaling “jaarlijks automatisch verlengd op voorwaarde dat de belastingplichtige een attest bezorgt waarin hij bevestigt respectievelijk aan de voorwaarden in het tweede lid of het vierde lid te voldoen”.

36.1. Gevraagd naar de verhouding tussen het “automatisch” karakter van de verlening van het uitstel van betaling en de vereiste van “jaarlijkse verlenging” op grond van een attest, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het automatische karakter van het uitstel van betaling betreft de activering van het uitstel, daar hiervoor geen actie van de belastingplichtige vereist is (bijvoorbeeld door een verzoek tot de administratie te richten). Het verlenen van het betalingsuitstel is automatisch, het behoud is voorwaardelijk. Het bepaalde in de memorie van toelichting (56/59) ‘[d]e toekenning van dit uitstel van betaling is evenwel voorwaardelijk’ moet verhinderen dat hierover twijfel bestaat.

(...)

Naast de indiening van de aangifte speciaal, zal het attest tweemaal ingediend moet worden. Het uitstel van betaling kan geen periode betreffen die langer dan 2 jaar beslaat daar de betalingsverplichting in ieder geval vervalt na 2 jaar.”

Ter wille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid moet in de tekst van het voorontwerp zelf duidelijk tot uiting worden gebracht dat de zogenaamde “activering” van het uitstel automatisch is, maar dat het behoud ervan een attest vereist dat tweemaal zal moeten worden ingediend.

36.2. Bij gebrek aan een attest ter verlenging van het uitstel vervalt dat uitstel luidens de memorie van toelichting.

Ook deze toelichting moet ter wille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid uitdrukkelijk worden opgenomen in de tekst van het voorontwerp.

36.3. Tot slot gevraagd naar nadere toelichting omtrent het moment waarop het beoogde attest moet worden bezorgd, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De Koning wordt belast met het uitwerken van de modaliteiten van het attest, daaronder begrepen de termijn waarbinnen het attest moet worden ingediend.

Deze kennisgevingsverplichting wordt in eerste instantie verbonden aan de aangifte speciaal (artikel 309 WIB92) die bij het verlies van het rijksinwonerschap ingediend moet worden. In deze aangifte dient melding gemaakt te worden van de activa die het voorwerp uitmaken van de exit heffing. Vervolgens dient jaarlijks, te rekenen vanaf het moment waarop de belastingplichtige zijn hoedanigheid als rijksinwoner verliest, een attest bezorgd te worden. Bijvoorbeeld: een persoon verliest de hoedanigheid als rijksinwoner op 1 april 2026 en dient uiterlijk drie maanden na deze datum de aangifte speciaal in (voor aanslagjaar 2026 ingevolge artikel 203 KB/WIB92). Nadien dient de persoon uiterlijk op 1 april 2027 en 1 april 2028 een attest over te maken.”

Uit het antwoord van de gemachtigde blijkt dat de Koning wordt gemachtigd de nadere regels van het attest, waaronder de termijn waarbinnen het attest moet worden ingediend, uit te werken. Aangezien die delegatie aan de Koning evenwel nergens blijkt uit de tekst van het voorontwerp, moet er in die zin een aanpassing van het voorontwerp gebeuren, ermee rekening houdende dat de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens (zoals bijvoorbeeld de categorie van verwerkte gegevens) in het voorontwerp zelf moeten worden geregeld in de mate niet kan worden teruggevallen op de regeling zoals vervat in de wet van 3 augustus 2012.

Daarbij wordt de toelichting van de gemachtigde het best in de memorie van toelichting opgenomen.

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de rendre imposables les plus-values sur les actifs financiers à titre de revenus divers si celles-ci sont réalisées à l'occasion d'une cession à titre onéreux en dehors de l'exercice d'une activité professionnelle et dans le cadre d'opérations de gestion normale d'un patrimoine privé. À cet effet, l'article 90, alinéa 1er, 9°, du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après : CIR 92) est remplacé (article X3 de l'avant-projet) et l'article 90, alinéa 1er, 1°, du CIR 92 fait également référence à ce point 9° (article X2 de l'avant-projet)².

La réglementation en projet s'applique non seulement dans le cadre de l'impôt des personnes physiques, mais également dans le cadre de l'impôt des personnes morales pour les personnes morales ou associations mentionnées à l'article 220, 3° et 4°, du CIR 92 (articles X15 à X17 de l'avant-projet). Elle prévoit toutefois une exonération pour les institutions assujetties à l'impôt des personnes morales, qui peuvent recevoir des libéralités donnant lieu à une réduction d'impôt dans le chef du contribuable qui a effectué le don (article X16 de l'avant-projet). En outre, l'article X1 de l'avant-projet complète l'article 5/2 du CIR 92, en ce sens que les plus-values visées sont également imposables si elles ont été recueillies sur un compte au nom d'une association, qui ne recueille pas de bénéfices ou profits ou qui n'est pas assujettie à l'impôt des sociétés ou à l'impôt des personnes morales. Dans ce cas, les plus-values sont imposables dans le chef de l'habitant du Royaume habilité à gérer ce compte, comme si cet habitant du Royaume les avait recueillies directement.

3. Plus spécifiquement, l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92 rend les trois catégories de plus-values suivantes imposables (article X3 de l'avant-projet). Premièrement, il s'agit des plus-values réalisées à l'occasion de leur cession à titre onéreux d'actions, parts et parts bénéficiaires, quelle que soit leur dénomination, par un cédant qui, à lui seul ou avec son conjoint, ses descendants, ascendants et collatéraux jusqu'au deuxième degré inclusivement et ceux de son conjoint, exerce sur le cessionnaire un contrôle direct ou indirect au sens de l'article 1:14 du Code des sociétés et des associations (ci-après : CSA) (les « plus-values internes ») (article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92). Deuxièmement, il s'agit des plus-values réalisées à l'occasion de la cession à titre onéreux d'actions et parts, quelle que soit leur dénomination, si le cédant possède au moins 20 p.c. des droits dans une société dont les actions et parts sont cédées, et ce en dehors des cessions visées au a) précité (la « participation substantielle ») (article 90, alinéa 1er, 9°, b), en

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

² Si les plus-values visées par l'avant-projet sont réalisées en dehors des opérations de gestion normale d'un patrimoine privé, l'article 90, alinéa 1er, 1°, du CIR 92, actuel, reste applicable.

projet, du CIR 92). Troisièmement, il s'agit également des plus-values sur les actifs financiers réalisées en dehors des cessions visées aux a) et b) précités (la « catégorie résiduaire ») (article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92).

L'article X4 de l'avant-projet rétablit l'article 92, § 1er, abrogé, du CIR 92 afin de préciser la notion d'« actifs financiers » visée à l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92. Il existe quatre catégories d'actifs financiers : les instruments financiers visés à l'article 2, alinéa 1er, 1°, a) à k), de la loi du 2 août 2002 'relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers'³, certains contrats d'assurance et opérations de capitalisation, les crypto-actifs, y compris les jetons non fongibles (ci-après : NFT), et les devises, à savoir les billets de banque et les pièces de monnaie, la monnaie scripturale ou la monnaie électronique, ainsi que l'or d'investissement. En outre, l'article 92, § 2, en projet, du CIR 92, assimile les deux opérations suivantes à une « cession à titre onéreux » visée à l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92 : la liquidation en cas de vie de capitaux et valeurs de rachat de contrats d'assurance-vie et d'opérations de capitalisation, et le transfert du domicile fiscal ou du siège de la fortune à l'étranger.

³ L'article 2, alinéa 1er, 1°, a) à k), de la loi du 2 août 2002 mentionne les actifs financiers suivants :

- a) les valeurs mobilières, telles que définies au 31°;
- b) les instruments du marché monétaire, tels que définis au 32°;
- c) les parts d'organismes de placement collectif;
- d) les contrats d'option, contrats à terme ferme (futures), contrats d'échange, accords de taux futurs et tous autres contrats dérivés relatifs à des valeurs mobilières, des monnaies, des taux d'intérêt ou des rendements, des quotas d'émission ou autres instruments dérivés, indices financiers ou mesures financières qui peuvent être réglés par une livraison physique ou en espèces;
- e) les contrats d'option, contrats à terme ferme (futures), contrats d'échange, contrats à terme ferme (forwards) et tous autres contrats dérivés relatifs à des matières premières qui doivent être réglés en espèces ou peuvent être réglés en espèces à la demande d'une des parties (autrement qu'en cas de défaillance ou d'autre incident provoquant la résiliation);
- f) les contrats d'option, contrats à terme ferme (futures), contrats d'échange et tout autre contrat dérivé relatif à des matières premières qui peuvent être réglés par livraison physique, à condition qu'ils soient négociés sur un marché réglementé, un MTF ou un OTF, à l'exception des produits énergétiques de gros qui sont négociés sur un OTF et qui doivent être réglés par livraison physique;
- g) les contrats d'option, contrats à terme ferme (futures), contrats d'échange, contrats à terme ferme (forwards) et tous autres contrats dérivés relatifs à des matières premières qui peuvent être réglés par livraison physique, non mentionnés par ailleurs au point f) et non destinés à des fins commerciales, qui présentent les caractéristiques d'autres instruments financiers dérivés;
- h) les instruments dérivés servant au transfert du risque de crédit;
- i) les contrats financiers pour différences (financial contracts for differences);
- j) les contrats d'option, contrats à terme ferme (futures), contrats d'échange, accords de taux futurs et tous autres contrats dérivés relatifs à des variables climatiques, à des tarifs de fret, ou à des taux d'inflation ou d'autres statistiques économiques officielles qui doivent être réglés en espèces ou peuvent être réglés en espèces à la demande d'une des parties (autrement qu'en cas de défaillance ou d'autre incident provoquant la résiliation), de même que tous autres contrats dérivés concernant des actifs, des droits, des obligations, des indices et des mesures non mentionnés par ailleurs au 1°, qui présentent les caractéristiques d'autres instruments financiers dérivés en tenant compte de ce que, notamment, ils sont négociés sur un marché réglementé, un MTF ou un OTF;
- k) les quotas d'émission.

L'article 2, alinéa 1er, 31°, de la même loi s'énonce comme suit : « 'valeurs mobilières' : les catégories de titres négociables sur le marché des capitaux (à l'exception des instruments de paiement), telles que :

- a) les actions de sociétés et autres titres équivalents à des actions de sociétés, de sociétés de type partnership ou d'autres entités, ainsi que les certificats représentatifs d'actions;
- b) les obligations et les autres titres de créance, y compris les certificats concernant de tels titres;
- c) toute autre valeur donnant le droit d'acquérir ou de vendre de telles valeurs ou donnant lieu à un règlement en espèces, fixé par référence à des valeurs mobilières, à une monnaie, à un taux d'intérêt ou rendement, aux matières premières ou à d'autres indices ou mesures ».

L'article 2, alinéa 1er, 32°, de la même loi s'énonce comme suit : « 'instruments du marché monétaire' : les catégories d'instruments habituellement négociées sur le marché monétaire, telles que les bons du Trésor, les certificats de dépôt et les effets de commerce (à l'exclusion des instruments de paiement) ».

L'article 92, § 3, en projet, du CIR 92 détermine dans le chef de qui les plus-values sont censées constituer des revenus, à savoir le propriétaire ou le nu-propriétaire des actifs financiers cédés et l'ayant droit en cas d'un contrat d'assurance ou d'une opération de capitalisation.

L'article X5 de l'avant-projet abroge l'article 94 du CIR 92, qui contient actuellement une disposition anti-abus spécifique en cas de revente d'actions ou de parts dans un délai de 12 mois à une personne morale qui est établie finalement en dehors de l'Espace économique européen, et qui affecte l'article 90, alinéa 1er, 9°, deuxième tiret, actuellement en vigueur, du CIR 92, qui est remplacé par la réglementation soumise pour avis.

Les articles X6 et X7 de l'avant-projet prévoient une exonération temporaire des plus-values sur actions ou parts d'une société d'investissement ou d'un fonds commun de placement qui est un organisme de placement collectif ou un organisme de placement collectif alternatif lorsque celles-ci sont réalisées à l'occasion d'une réorganisation (une fusion, une scission, une opération assimilée à une fusion ou à une scission), ou d'une transformation (articles 95/1 et 96/1, en projet, du CIR 92).

Les articles X8 et X9 de l'avant-projet visent à exonérer les revenus suivants de l'impôt visé (article 96/2, alinéa 1er, en projet, du CIR 92) :

1° la première tranche de 1.000.000 euros des revenus recueillis à l'occasion d'une cession dans le cadre d'une « participation substantielle » (visée à l'article 90, alinéa 1er, 9°, b), en projet, du CIR 92). Le montant de cette tranche est diminué de la tranche de la plus-value exonérée, conformément à cette même disposition dont le contribuable a bénéficié au cours des quatre périodes imposables précédentes (article 96/2, alinéa 2, en projet, du CIR 92) ;

2° la première tranche de 5.940 euros des revenus sur les actifs financiers (visés à l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92) ;

3° la tranche complémentaire d'un montant égal à la différence positive entre 594 euros et l'exonération prévue au 2° qui a été effectivement utilisée au cours de la période imposable précédente pour chaque période de 12 mois au cours de laquelle le contribuable a bénéficié de l'exonération visée au 2° pour un montant inférieur à 594 euros ;

4° les revenus visés à l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92 obtenus en cas d'apport d'actions ou de parts et qui ne tombent pas sous l'exonération visée à l'article 95 ;

5° les revenus sur les actifs financiers liés à la réduction d'impôt pour l'épargne à long terme dans le cadre de la pension complémentaire ;

6° les revenus d'actifs financiers pour autant qu'ils soient imposables comme revenus mobiliers ou professionnels à la date de leur réalisation ou qu'ils soient soumis à la taxe sur l'épargne à long terme inscrite à l'article 184 du Code des droits et taxes divers.

L'article X10 de l'avant-projet remplace l'article 102 du CIR 92. Cette disposition définit la notion de « plus-value » comme la différence positive entre le prix reçu, en espèces, en titres ou sous toute autre forme, et la valeur d'acquisition (article 102, § 1er, alinéa 1er, en projet, du CIR 92) et précise ce qu'il faut entendre par valeur d'acquisition, à savoir le prix auquel l'actif

financier a été acquis à titre onéreux (article 102, § 1er, alinéa 2, en projet, du CIR 92). En fonction de la nature de l'actif financier, il détermine des valeurs d'acquisition ou des modes de calcul de la plus-value dérogatoires (article 102, § 1er, alinéa 3, et §§ 2 et 3, en projet, du CIR 92). Lors du calcul de la plus-value, on applique en règle générale ce que l'on appelle la méthode du « premier entré, premier sorti » (ci-après : FIFO). Ainsi, en cas de plusieurs actifs financiers identiques, le premier actif financier acquis est censé être le premier actif cédé (article 102, § 1er, alinéa 4, en projet, du CIR 92). En appliquant le principe dit de la « date de référence » au 31 décembre 2025, aucun impôt n'est perçu sur les plus-values historiques (article 102, § 4, en projet, du CIR 92). Ainsi, pour les actifs financiers qui ont été acquis avant le 1er janvier 2026, la plus-value s'entend de la différence positive entre le prix reçu, en espèces, en titres, ou sous toute autre forme, et la valeur de ces actifs financiers au 31 décembre 2025. En fonction de la nature de l'actif financier, cette disposition fixe également différentes méthodes sur la base desquelles la valeur de celui-ci est fixée au 31 décembre 2025. Pour les cessions réalisées jusqu'au 31 décembre 2030 d'actifs financiers acquis avant le 1er janvier 2026, le contribuable peut, à sa demande, également démontrer lui-même une autre valeur d'acquisition (article 102, § 4, alinéa 4, en projet, du CIR 92). Les plus-values réalisées sur des actifs financiers peuvent également être diminuées des moins-values, conformément à l'article 102, § 5, en projet, du CIR 92.

L'article X12 de l'avant-projet modifie l'article 171 du CIR 92 et détermine les taux d'imposition distincts applicables de l'impôt sur les plus-values sur les actifs financiers, à savoir 10 % sur les plus-values réalisées à l'occasion d'une cession visée à l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92 (« catégorie résiduaire ») (article 171, 2°, e), en projet, du CIR 92), des taux d'imposition progressifs de 1,25 % (tranche de 1 à 2.500.000 euros), 2,5 % (tranche de 2.500.000 à 5.000.000 euros), 5 % (tranche de 5.000.000 à 10.000.000 euros) et 10 % (tranche supérieure à 10.000.000 euros) pour les plus-values réalisées à l'occasion d'une cession visée à l'article 90, alinéa 1er, 9°, b), en projet, du CIR 92 (« participation substantielle ») (article 171, 2°, f), 9° à 11°, en projet, du CIR 92), et enfin 33 % sur les plus-values réalisées à l'occasion d'une cession visée à l'article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92 (« plus-values internes ») (modification de l'article 171, 1°, a), du CIR 92). L'article 171, 4°, du CIR 92 est complété par un point l), selon lequel les plus-values réalisées dans le cadre d'une « participation substantielle » sont imposables au taux de 16,5 % en cas de cessions à une personne morale qui n'est pas établie dans l'Espace économique européen.

L'article X13 de l'avant-projet modifie l'article 178, §§ 3 et 5, du CIR 92 en ce sens que le montant des revenus exonérés relatifs aux cessions dans le cadre de l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92 (« catégorie résiduaire ») est indexé, alors qu'aucune indexation ne s'applique aux revenus exonérés dans le cadre de l'article 90, alinéa 1er, 9°, b), en projet, du CIR 92 (« participation substantielle »).

Les articles X15 à X17 de l'avant-projet visent à assujettir les contribuables soumis à l'impôt des personnes morales, visés à l'article 220, 3° ou 4°, du CIR 92, à l'imposition des plus-values sur les actifs financiers. À cet effet, l'article X16 de l'avant-projet insère l'article 222/1, alinéa 1er, du CIR 92, qui prévoit également une exception pour les personnes morales ou associations qui, selon l'article 145³³, § 1er, du CIR 92, donnent lieu à une réduction d'impôt pour les libéralités dans le chef du contribuable qui a effectué un don à ces institutions. L'article X17 de

l'avant-projet modifie l'article 225 du CIR 92 en vue de fixer les taux d'imposition parallèlement au régime applicable à l'impôt des personnes physiques.

L'article X18 de l'avant-projet abroge l'article 228, § 2, 9°, h), du CIR 92 et l'article X19 de l'avant-projet modifie l'article 232, alinéa 1er, 2°, du CIR 92 afin d'exclure les contribuables soumis à l'impôt des non-résidents de l'application de l'impôt sur les plus-values.

Les articles X20 à X25 de l'avant-projet instaurent un régime de précompte mobilier pour l'impôt sur les plus-values sur les actifs financiers. La perception du précompte mobilier par le biais d'un intermédiaire est uniquement prévue pour les plus-values réalisées à l'occasion d'une cession dans le cadre de l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92 (« catégorie résiduaire ») et non dans le cadre d'une « participation substantielle », ni dans le cadre de « plus-values internes ». Ce précompte mobilier s'applique au demeurant à la catégorie résiduaire de manière plus spécifique et uniquement aux instruments financiers visés à l'article 2, alinéa 1er, 1°, a) à k), de la loi du 2 août 2002 et aux contrats d'assurance et opérations de capitalisation, et donc pas aux crypto-actifs et aux devises. Dans ces deux derniers cas, la plus-value est mentionnée dans la déclaration à l'impôt des personnes physiques. Pour la retenue du précompte mobilier, l'intermédiaire ne tient pas compte des opérations assimilées (visées à l'article 92, § 2, en projet, du CIR 92), des tranches d'exonération (visées à l'article 96/2, alinéa 1er, 2° et 3°, en projet, du CIR 92), ni d'une éventuelle valeur d'acquisition supérieure (visée à l'article 102, § 4, *in fine*, en projet, du CIR 92) ou d'une moins-value (visée à l'article 102, § 5, en projet, du CIR 92). L'article X22 de l'avant-projet insère l'article 265/1 du CIR 92 aux termes duquel le contribuable peut choisir de ne pas être soumis au précompte mobilier (« opt-out »). L'accord de tous les autres titulaires du compte-titres est toutefois nécessaire à cet effet. Le ministre des Finances ou son délégué est habilité à préciser de quelle manière ce choix est exprimé et quelles informations doivent être communiquées à l'administration par le redevable du précompte mobilier. Selon l'article 307, § 1er/1, alinéa 4, en projet, du CIR 92, le contribuable doit demander l'imputation ou le remboursement de ce précompte mobilier dans sa déclaration à l'impôt des personnes physiques (article X24 de l'avant-projet). Le Roi détermine la manière d'apporter les preuves (article 307, § 1er/1, alinéa 5, en projet, du CIR 92). Enfin, l'article X25 de l'avant-projet modifie l'article 313, alinéa 1er, du CIR 92 afin de rendre le précompte mobilier retenu libératoire.

Selon l'article 326*bis*, en projet, du CIR 92, la personne impliquée dans des cessions donnant lieu à une « plus-value interne » (visée à l'article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92) ou dans des cessions dans le cadre d'une « participation substantielle » (visée à l'article 90, alinéa 1er, 9°, b), en projet, du CIR 92) est tenue à une obligation de déclaration (article X26 de l'avant-projet). Cette disposition contient les conditions que la personne doit remplir pour que l'obligation de déclaration s'applique, ainsi que les informations qui doivent être fournies. Une personne liée par le secret professionnel doit informer les autres personnes qu'elle ne peut remplir l'obligation de déclaration, celle-ci incombant automatiquement aux autres personnes concernées. Cette obligation de déclaration ne s'applique pas aux avocats. Le Roi est habilité à déterminer la forme sous laquelle cette obligation doit être respectée.

L'article X27 de l'avant-projet complète l'article 413/1 du CIR 92 par un paragraphe 6 afin de prévoir un mécanisme de report automatique de paiement de l'impôt pour le contribuable dont le domicile, le siège de fortune ou le siège de direction ou d'administration a été transféré vers un autre État membre de l'Union européenne, un autre État membre de l'Espace

économique européen, ou un État avec lequel la Belgique a conclu une convention préventive de double imposition. Le report prend fin si les actifs concernés sont cédés à titre onéreux ou sont grevés d'une sûreté réelle, ou lorsque le contribuable transfère son domicile fiscal vers un État autre qu'un État membre de l'Union européenne, qu'un État membre de l'Espace économique européen ou qu'un État avec lequel la Belgique a conclu une convention préventive de double imposition et n'a pas demandé de report de paiement. Selon cette disposition, une prolongation annuelle du report de paiement est également possible à condition que le contribuable fournisse une attestation confirmant qu'il remplit les conditions concernées. L'obligation de paiement pour laquelle le report de paiement a été accordé cesse lorsque le contribuable rétablit son domicile, le siège de sa fortune ou son siège de direction ou d'administration en Belgique ou après l'expiration d'une période de 24 mois après avoir transféré son domicile, le siège de sa fortune ou son siège de direction ou d'administration à l'étranger.

L'article X28 de l'avant-projet complète l'article 466, alinéa 2, du CIR 92 afin que la taxe communale additionnelle et la taxe d'agglomération additionnelle à l'impôt des personnes physiques ne soient pas calculées sur l'impôt sur les plus-values sur les actifs financiers.

Selon l'article X29 de l'avant-projet, la loi dont l'adoption est envisagée est applicable à partir du 1er janvier 2026.

EXAMEN DU TEXTE

Observations générales

A. Compatibilité avec le principe d'égalité

4. Selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, une différence de traitement n'est compatible avec les principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination que si cette différence repose sur un critère objectif et est raisonnablement justifiée. L'existence d'une telle justification doit s'apprécier en tenant compte du but et des effets de la mesure concernée ainsi que de la nature des principes en cause ; le principe d'égalité et de non-discrimination est violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé⁴. L'article 172 de la Constitution confirme l'applicabilité des règles constitutionnelles d'égalité et de non-discrimination (articles 10 et 11 de la Constitution) en matière d'impôts. Cette disposition constitue en effet une précision ou une application particulière du principe général d'égalité formulé à l'article 10 de la Constitution.

La Cour constitutionnelle accorde à cet égard un pouvoir d'appréciation étendu au législateur fiscal. Elle considère ainsi ce qui suit :

« En matière fiscale, le législateur dispose d'un pouvoir d'appréciation étendu. Tel est notamment le cas lorsqu'il détermine les redevables, la matière imposable, la base

⁴ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle. Voir par exemple : C.C., 17 juillet 2014, n° 107/2014, B.12 ; C.C., 25 septembre 2014, n° 141/2014, B.4.1 ; C.C., 30 avril 2015, n° 50/2015, B.16 ; C.C., 18 juin 2015, n° 91/2015, B.5.1 ; C.C., 16 juillet 2015, n° 104/2015, B.6 ; C.C., 16 juin 2016, n° 94/2016, B.3 ; C.C., 18 mai 2017, n° 60/2017, B.11 ; C.C., 15 juin 2017, n° 79/2017, B.3.1 ; C.C., 19 juillet 2017, n° 99/2017, B.11 ; C.C., 28 septembre 2017, n° 104/2017, B.8.

d'imposition, le taux d'imposition et les éventuelles exonérations d'impôts qu'il prévoit. Dans cette matière, la Cour ne peut censurer les choix politiques du législateur et les motifs qui les fondent que s'ils reposent sur une erreur manifeste ou sont déraisonnables »⁵.

5. Des questions se posent néanmoins au regard du principe d'égalité en matière fiscale en ce qui concerne les quatre aspects suivants du régime relatif à l'impôt sur les plus-values sur les actifs financiers.

1. Plus-values sur les actifs financiers

6. L'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92 prévoit trois catégories de plus-values sur les actifs financiers qui sont réalisées en dehors de l'exercice d'une activité professionnelle et dans le cadre de la gestion normale d'un patrimoine privé, à l'occasion de la cession à titre onéreux, et qui relèvent du nouveau régime de l'impôt sur les plus-values sur les actifs financiers (article X3 de l'avant-projet). L'exposé des motifs indique à cet égard que les plus-values sur des biens « qui n'entrent pas dans le champ d'application de l'impôt sur les plus-values [sur les actifs financiers] (par exemple des œuvres d'art (numériques)) » ne seront imposées en tant que revenus divers (conformément à l'article 90, alinéa 1er, 1°, actuellement en vigueur, du CIR 92) que « si la réalisation de la plus-value sort du cadre de la gestion normale d'un patrimoine privé composé de biens immobiliers, de valeurs de portefeuille et d'objets mobiliers ».

Invité à justifier la différence de traitement fiscal des plus-values réalisées sur différents actifs et plus précisément la raison pour laquelle les plus-values sur les actifs financiers visés par le nouveau régime sont imposables lorsque leur réalisation s'inscrit dans le cadre de la gestion normale du patrimoine privé, tandis que les plus-values sur d'autres actifs ne sont imposables que lorsque leur réalisation sort du cadre de la gestion normale du patrimoine privé, le délégué a répondu comme suit :

« De uitwerking van een fiscaal beleid behoort tot de prerogatieven van de wetgever. Inherent aan de uitwerking van een fiscaal beleid en de redactie van fiscale wetgeving is de introductie van categorieën die op een verschillende manier behandeld worden. Dergelijke beleidskeuze alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, kunnen slechts afgekeurd worden indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij kennelijk onredelijk zouden zijn.

Er zijn verschillende motieven die verantwoorden dat de wetgever een belasting op de gerealiseerde meerwaarden op financiële activa invoert die derhalve niet van toepassing is op andere activa (niet-financiële activa of overige activa).

Een eerste motief betreft de veel grotere verhandelbaarheid van financiële activa in vergelijking met niet-financiële activa. Financiële activa zijn doorgaans verhandelbaar via gereguleerde markten die onder het toezicht staan van een toezichthouder of vertegenwoordigen een recht op kapitaal. Hierdoor zijn de waardebepaling en de realisatie van een meerwaarde objectief bepaalbaar. Andere activa worden daartegen gekenmerkt door een illiquide markt met een in belangrijke mate subjectieve waardebepaling (bijvoorbeeld schattingen). Dit bemoeilijkt de objectieve vaststelling van de meerwaarde en de realisatie ervan. Gelet op de bekommernis dat de belasting uitvoerbaar dient te zijn en

⁵ Voir C.C., 13 mars 2025, n° 42/2025, B.5.

de toepassing ervan voorzienbaar dient te zijn, is het onderscheid tussen beide categorieën pertinent.

Een tweede motief betreft de opvolgbaarheid en traceerbaarheid met betrekking tot financiële activa. De gereglementeerde aard van de markt van financiële activa bevordert de opvolgbaarheid en de traceerbaarheid van de realisatie van meerwaarde op deze categorie activa omwille van de financiële en regulatoire rapportage (e.g., boekhoudverplichtingen, MiFID-rapportering en fiscale rapportering door derde tussenpersonen in grensoverschrijdende situaties) die eigen is aan deze activacategorie en niet voorkomt bij niet-financiële activa. De afwezigheid van een vergelijkbare opvolgbaarheid en traceerbaarheid met betrekking tot niet-financiële activa ondermijnt de effectiviteit en de gelijkheid van de inning van de belasting. De administratieve moeilijkheden die gepaard gaan met de belasting van niet-financiële activa (bijv. met betrekking tot de waardering en het monitoren van de overdracht van activa die enkel bij financiële activa veelal via een gereglementeerde markt, aandeelhoudersregister, notariële akte, jaarrekeningen of blockchain visibel zijn, waar dit niet het geval is voor niet-financiële activa) rechtvaardigen een verschillende behandeling tussen beide categorieën activa.

Een derde motief betreft de budgettaire doelstelling die met de introductie van de meerwaardebelasting nagestreefd wordt. Een belasting op financiële activa die de primaire activacategorie vormen voor beleggings- en investeringsdoeleinden verzekert het realiseren van een substantieel budgettair rendement zonder de vereiste allocatie van publieke middelen aan de inning van belastingen in specifieke niches.

De vaststelling dat zich binnen de categorie van de financiële activa verschillen voordoen (bijv. het onderscheid tussen beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde activa), staat er niet aan in de weg dat deze categorie activa een voldoende coherente categorie vermogensbestanddelen vormt die duidelijk onderscheiden moet worden van niet-financiële activa.

In alle geval worden deze financiële activa vanuit een beleggersstandpunt als voldoende onderling uitwisselbaar (substituten) beschouwd, wat ook een gelijke behandeling rechtvaardigt ».

Il est recommandé d'inscrire dans l'exposé des motifs la justification donnée par le délégué pour l'imposition des plus-values sur les actifs financiers visés.

Une justification de la différence de traitement précitée sur la base de motifs plutôt pratiques soulève cependant la question de savoir si, d'une part, il existe d'autres actifs (financiers) que ceux visés dans le nouveau régime qui répondent aux critères énumérés par le délégué et si, d'autre part, chaque motif invoqué s'applique à tous les actifs financiers visés par le nouveau régime, comme les actions non cotées en bourse. Que tel soit le cas ou non, il vaut mieux prévoir une motivation supplémentaire.

2. « Participation substantielle »

7. L'article 90, alinéa 1er, 9°, b), en projet, du CIR 92 instaure un régime distinct pour les cessions à titre onéreux par des contribuables qui détiennent des « participations substantielles » (article X3 de l'avant-projet). Les plus-values réalisées à cette occasion bénéficient d'une exonération sur la première tranche de 1.000.000 euros (article 96/2, alinéa 1er, 1°, en projet, du CIR 92, contenu dans l'article X9 de l'avant-projet) et sont soumises à des taux d'imposition progressifs de 1,25 % à 10 % à partir de la tranche supérieure à 10.000.000 euros (article 171, 2°,

f), 9° à 11°, en projet, du CIR 92, contenu dans l'article X12 de l'avant-projet), tandis que les plus-values sur les actifs financiers de la « catégorie résiduaire », tels qu'ils sont visés à l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92, font l'objet d'une exonération beaucoup plus limitée (article 96/2, alinéa 1er, 2° et 3°, en projet, du CIR 92, contenu dans l'article X9 de l'avant-projet) et sont soumises à un taux d'imposition distinct de 10% (article 171, 2°, e), en projet, du CIR 92, contenu dans l'article X12 de l'avant-projet).

Dans l'exposé des motifs, cette différence est justifiée par les trois objectifs suivants : assainir les finances publiques, éviter que les personnes qui ont créé leur propre société pour exercer leur activité professionnelle et qui réalisent une plus-value soient découragées de développer une activité économique et éviter de rendre les sociétés belges moins attrayantes pour le financement externe ou pour le développement d'initiatives entrepreneuriales.

Invité à apporter des précisions à la lumière du principe d'égalité en matière fiscale, le délégué a répondu ce qui suit :

« Het voorzien in een specifieke regeling voor een 'aanmerkelijk belang', met name een aandelenbezit dat een vastgesteld percentage overschrijdt, zit reeds vervat in artikel 90,9° WIB sedert vele tientallen jaren en werd steeds als relevant erkend en ervaren.

Ook de huidige regeling inzake de belastbaarheid van meerwaarden op aandelen kent dus het concept 'aanmerkelijk belang', waarbij thans de grens op 25% ligt. Het voorzien in een afwijkend fiscaal regime voor meerwaarden op deelnemingen die een 'aanmerkelijk belang' uitmaken is dus geen nieuwe ontwikkeling, maar bevestigt een algemeen aanvaarde 'klassieker' in de personenbelasting.

Door in de voorliggende ontwerptekst te voorzien in een bijzonder regime voor meerwaarden gerealiseerd door houders van een 'aanmerkelijk belang' wat betreft deelnemingen van minstens 20%, i.p.v. de thans geldende 25%, sluit de Belgische wetgeving aan bij de drempel standaard gehanteerd wordt in EU regelgeving om vast te stellen dat een aandeelhouder een 'bijzondere invloed' heeft op de betreffende vennootschap en dus de aandelen niet aanhoudt louter als een belegger doch eerder als een strategische aandeelhouder. Men kan hierbij verwijzen naar de EU Concentratieverordening (Verordening 139/2004), naar de IFRS en IAS accountingstandaarden, waar de IAS 28 (Investments in Associates and Joint Ventures een participatie van minstens 20% beschouwt als indicatie van significante invloed op het beleid van een onderneming, en naar de regels inzake transparantie bij beursgenoteerde vennootschappen, waar in diverse lidstaten een meldingsplicht geldt bij het bereiken van een aandelenbezit van minstens 20%, omdat dit geacht wordt invloed te geven op strategische beslissingen.

Het voorzien in een bijzondere fiscale regeling voor wat betreft een aandelenbezit dat een bepaalde grens bereikt is dus reeds standaard aanwezig sedert vele tientallen jaren in de Belgische personenbelasting, en staat, wat betreft deelnemingen gehouden door vennootschappen, zelfs centraal in de zg. Moeder-Dochter richtlijn waar ook een afwijkende en gunstigere belastingregeling geldt indien een deelneming van, in dat geval, 10% wordt aangehouden.

De keuze in de ontwerptekst voor een drempel van 20% is uiteraard een keuze die wordt gemaakt, doch deze ligt dicht bij de thans toepasselijke 25% in de personenbelasting, en kent een Europees-rechtelijk referentiekader.

Voor het overige is het een duidelijke beleidskeuze van de regering, een beleidskeuze die de wetgever inderdaad vermogen te maken en te implementeren op basis van objectieve onderscheidende criteria, om, zoals reeds gesteld in de MvT, het

ondernemerschap door het aanhouden van een 'aanmerkelijk belang' in een vennootschap niet te ontmoedigen. [...]

De voorgestelde afwijkende regelgeving kent een beperkte toepassing tot een aantal eerste schijven aan gerealiseerde meerwaarden en wenst op die wijze niet verder te gaan dan wat noodzakelijk is om het beleidsobjectief te realiseren: met name ondernemingsinvesteringen niet ontmoedigen.

[...] ».

8. L'article X12, 5°, de l'avant-projet complète l'article 171, 4°, du CIR 92 par un point l), selon lequel les plus-values dans le cadre de la règle des « participations substantielles » sont imposables au taux de 16,5 % en cas de cessions à une personne morale qui n'est pas établie dans l'Espace économique européen.

Invité à justifier la dérogation aux taux progressifs qui s'appliquent en règle générale à ces cessions, le délégué a répondu ce qui suit :

« Het huidige WIB 92 voorziet reeds jaren in een verschil in behandeling van overdrachten van aandelen die deel uitmaken van een belangrijke deelneming. Op basis van de huidige bepalingen zijn enkel overdrachten aan niet-EER entiteiten (bedoeld in artikel 227, 2° en 3° WIB 92) belastbaar. Tot het arrest Baeck van HvJ van 8/6/2004 (C-268/03) waren zelfs alle aanmerkelijk belang overdrachten buiten België belastbaar. Aanmerkelijk belang overdrachten binnen België vielen steeds buiten scoop. De bepaling zoals opgenomen in het ontwerp zal alle overdrachten van aanmerkelijk belang in scoop brengen (België, EER, niet-EER) maar voorziet in tegenstelling tot de huidige bepalingen enkel in een verschil in tarief (opklimmend tarief voor overdrachten binnen EER én België en 16,5% buiten EER).

De uitwerking van dergelijk fiscaal beleid behoort tot de prerogatieven van de wetgever ».

3. Institutions pouvant bénéficier de libéralités

9. Les articles X15 à X17 de l'avant-projet prévoient l'imposition des plus-values sur les actifs financiers à l'impôt des personnes morales pour les personnes morales ou associations visées à l'article 220, 3° et 4°, du CIR 92, à l'exception de ces institutions soumises à l'impôt des personnes morales et pouvant recevoir des libéralités qui donnent droit à une réduction d'impôt pour le contribuable qui a effectué le don (article 222/1, alinéa 1er, en projet, du CIR 92).

Invité à justifier la différence de traitement fiscal pour ces institutions, le délégué a répondu comme suit :

« Erkende instellingen die in aanmerking komen om giften met belastingvermindering in ontvangst te nemen worden thans door de FOD Financiën aan controle en inspectie onderworpen op een wijze die waarborgt dat deze instellingen op duidelijke wijze voldoen aan alle vereisten gesteld door hun statuut en hun fiscaal regime en dit in het kader van een doel van algemeen belang net zoals overheden in de ruime zin en bijvoorbeeld onderwijsinstellingen. Het specifiek richten van de vrijstelling naar deze instellingen strekt ertoe te waarborgen dat dit niet van toepassing is op instellingen die niet aan alle voor een erkenning gestelde voorwaarden zouden voldoen. Het staat elke instelling

overigens vrij een erkenning aan te vragen en zich op deze wijze aan de nauwgezette en blijvende controle door de FOD Financiën te onderwerpen ».

4. Application du précompte mobilier

10. Aux termes de l'article 261, alinéa 1er, 5°, en projet, du CIR 92 (article X20 de l'avant-projet), la perception du précompte mobilier est uniquement prévue pour les plus-values réalisées à l'occasion d'une cession dans le cadre de l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92 (« catégorie résiduaire ») et non dans le cadre de « participations substantielles », ni dans le cadre de « plus-values internes ». Au sein de cette catégorie résiduaire, l'application du précompte mobilier n'est possible que pour les actifs visés à l'article 92, § 1er, a) et b), en projet, du CIR 92, tels que les instruments financiers visés à l'article 2 de la loi du 2 août 2002 et certains contrats d'assurance (article X4 de l'avant-projet), mais pas pour les actifs mentionnés à l'article 92, § 1er, c) (crypto-actifs) et d) (devises), en projet, du CIR 92.

Interrogé sur la justification de la différence de traitement relative à l'application du précompte mobilier (libératoire), le délégué a répondu ce qui suit :

« Dergelijke meerwaarden zijn niet eenvoudig te berekenen door de financiële tussenpersonen. Dit zou in veel gevallen trouwens kunnen leiden tot een inhouding van de roerende voorheffing die op een te hoge basis zou berekend worden.

Daarom werd ervoor gekozen om deze via de aangifte te laten verlopen ».

La réponse du délégué ne convainc pas, dès lors que, pour la retenue du précompte mobilier, conformément à l'article 261, alinéa 1er, 5°, en projet, du CIR 92 (article X20 de l'avant-projet), l'intermédiaire ne tient de toute façon pas compte des transactions assimilées (visées à l'article 92, § 2, en projet, du CIR 92), des tranches d'exonération (visées à l'article 96/2, alinéa 1er, 2° et 3°, en projet, du CIR 92), ni d'une éventuelle valeur d'acquisition supérieure (visée à l'article 102, § 4, *in fine*, en projet, du CIR 92), ni d'une moins-value (visée à l'article 102, § 5, en projet, du CIR 92). Pour que ces aspects puissent être pris en compte, il faut que les plus-values soient mentionnées dans la déclaration à l'impôt des personnes physiques.

Au regard du principe d'égalité en matière fiscale, on complétera donc l'exposé des motifs par une motivation adéquate. À cet égard, il est d'ailleurs recommandé de préciser les difficultés de calcul invoquées. Dans le cas contraire, il faudra supprimer cette différence de traitement.

B. Délégation de pouvoirs et traitement de données à caractère personnel

11. L'article 265/1, alinéa 3, en projet, du CIR 92 (article X22 de l'avant-projet) contient une délégation visant le « Ministre des Finances ou son délégué » et permettant de déterminer la manière dont le choix du contribuable de ne pas être soumis à la retenue à la source est exprimé, ainsi que les informations qui doivent être transmises à l'administration par le redevable du précompte mobilier. Cette délégation est problématique pour deux raisons.

12.1. Premièrement, le pouvoir réglementaire est dévolu en premier lieu au Roi, en vertu des principes constitutionnels relatifs à l'exercice des pouvoirs. Certes, il n'est pas incompatible avec ces principes de conférer à un ministre une délégation de pouvoirs d'ordre purement accessoire ou secondaire, mais il n'en demeure pas moins qu'il appartient alors, en principe, au Roi, et non au législateur, d'octroyer pareille délégation d'ordre purement accessoire ou secondaire. En effet, l'octroi d'une délégation directe de ces pouvoirs à un ministre signifierait en principe que le législateur empiéterait sur une prérogative qui revient au Roi en tant que chef du pouvoir exécutif fédéral (article 37 de la Constitution) ⁶.

La délégation au ministre ou à son délégué doit par conséquent être remplacée par une délégation au Roi. Le Roi peut alors, le cas échéant, décider lui-même de déléguer ce pouvoir au ministre, dans la mesure où fixer un formulaire, sans porter atteinte au régime légal, constitue une mesure d'exécution accessoire ou secondaire.

12.2. Deuxièmement, la délégation soulève des questions à la lumière du respect du droit à la vie privée en raison du traitement de données à caractère personnel, dans la mesure où la délégation porte sur les informations qui doivent être transmises à l'administration par le redevable du précompte mobilier.

Conformément à l'article 22 de la Constitution, le respect du principe de légalité formelle s'applique à tout traitement de données à caractère personnel et, plus généralement, à toute ingérence dans le droit au respect de la vie privée. En réservant au législateur compétent le pouvoir de fixer dans quels cas et à quelles conditions il peut être porté atteinte au droit au respect de la vie privée, l'article 22 de la Constitution garantit à tout citoyen qu'aucune ingérence dans l'exercice de ce droit ne peut avoir lieu qu'en vertu de règles adoptées par une assemblée délibérante, démocratiquement élue. Une délégation à un autre pouvoir n'est toutefois pas contraire au principe de légalité pour autant que l'habilitation soit définie de manière suffisamment précise et porte sur l'exécution de mesures dont les « éléments essentiels » sont fixés préalablement par le législateur ⁷.

Par conséquent, les « éléments essentiels » du traitement de données à caractère personnel doivent être fixés dans la loi elle-même. À cet égard, la section de législation considère que, quelle que soit la nature de la matière concernée, constituent, en principe, des « éléments essentiels » les éléments suivants : 1°) les catégories de données traitées ; 2°) les catégories de personnes concernées ; 3°) la finalité poursuivie par le traitement ; 4°) les catégories de personnes ayant accès aux données traitées ; et 5°) le délai maximal de conservation des données ⁸.

⁶ Avis C.E. 75.135/16 du 22 février 2024 sur un avant-projet devenu la loi du 7 mai 2024 'portant des dispositions diverses relatives au statut du personnel judiciaire', *Doc. parl.*, Chambre, 2023-2024, n° 55-3896/1, pp. 92-93, observation 7.2.

⁷ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle : voir notamment C.C., 18 mars 2010, n° 29/2010, B.16.1 ; C.C., 20 février 2020, n° 27/2020, B.17.

⁸ Avis C.E. 68.936/AG donné le 7 avril 2021 sur un avant-projet devenu la loi du 14 août 2021 'relative aux mesures de police administrative lors d'une situation d'urgence épidémique', *Doc. parl.*, Chambre, 2020-2021, n° 55-1951/1, p. 119, observation 101. Voir aussi C.C., 10 mars 2022, n° 33/2022, B.13.1 et C.C., 22 septembre 2022, n° 110/2022, B.11.2.

À la question de savoir de quelles informations il s'agit et dans quelle mesure les cinq éléments essentiels du traitement de données sont réglés dans l'avant-projet, ou de savoir sur quel autre cadre légal on s'appuie, le délégué a répondu comme suit :

« Hier zal informatie worden opgenomen die nodig is voor de correcte toepassing van de meerwaardebelasting zoals de identiteit van de titularissen, de identificatienummers van de (effecten)rekeningen en de inkomsten die onderworpen zijn aan de meerwaardebelasting. Er wordt ook verwezen naar bijgesloten advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit van 20/8/2025 ».

L'Autorité de protection des données a indiqué dans son avis que les données énumérées par le délégué doivent être réglées dans la loi elle-même⁹ et que, pour le surplus, on peut se référer au régime légal du traitement des données inscrit dans la loi du 3 août 2012 'portant dispositions relatives aux traitements de données à caractère personnel réalisés par le Service public fédéral Finances dans le cadre de ses missions'¹⁰.

Il convient dès lors de préciser dans l'avant-projet que les informations à communiquer par le redevable de la retenue à la source concernent l'identité des titulaires, les numéros d'identification des comptes(-titres) et les revenus soumis à l'impôt sur les plus-values.

C. L'articulation avec le régime d'acquisition d'actions ou parts propres

13. L'article 186 du CIR 92 prescrit que, lorsqu'une société acquiert ses propres actions ou parts, l'excédent que présente le prix d'acquisition (ou, à défaut, la valeur de ces actions ou parts) sur la quote-part de la valeur réévaluée du capital libéré représenté par ces actions ou parts est considéré comme un dividende distribué. Si les actions ou parts sont acquises avant la dissolution, la prescription qui précède s'applique uniquement au moment où des réductions de valeur sont actées sur les actions ou parts acquises, au moment de l'aliénation des actions ou parts, au moment où elles sont détruites et au plus tard lors de la dissolution de la société.

La question se pose de savoir comment le régime doit être interprété en cas d'acquisition d'actions ou parts propres lorsque toutes les actions ou parts ne sont pas aliénées ou détruites au cours du même exercice, ou lorsqu'une réduction de valeur n'est pas actée sur toutes les actions ou parts acquises. Dans ces cas, il semble que l'actionnaire dont les parts ou actions sont acquises est réputé avoir partiellement reçu un dividende et, partant, n'avoir réalisé que partiellement une plus-value.

À la question de savoir à quelles actions ou parts les plus-values sont imputées dans un tel cas, compte tenu du fait que la valeur d'acquisition des parts ou actions ainsi acquises peut différer d'une part ou action à l'autre, le délégué a répondu ce qui suit :

« Er wordt aan herinnerd dat ingeval van een inkoop via de centrale markt van een beurs er een expliciete vrijstelling is voorzien in artikel 264, eerste lid, 2°bis WIB92. Gelet op de manier waarop deze vrijstelling verwoord is, zal deze eerder als een uitsluiting als

⁹ Avis n° 66/2025 de l'Autorité de protection des données du 20 août 2025, considérants 28 et 29.

¹⁰ Avis n° 66/2025 de l'Autorité de protection des données du 20 août 2025, considérants 16 (finalité), 21 (responsable du traitement) et 33 (délai de conservation).

een dividend (bijvoorbeeld in artikel 186 WIB92) dienen te worden geherformuleerd om de logica van de typedwang te behouden. In die zin zal het wetsontwerp worden aangepast.

Bij niet-beursgenoteerde aandelen kan men via het volgnummer (in het aandeelhoudersregister), terug te vinden in het aandelenregister, zien aan welke aandelen de meerwaardebelasting of het dividendinkomen toegerekend moet worden. Wat betreft niet-genoteerde gedematerialiseerde aandelen is de FIFO benadering van toepassing voor zover geen verdere gegevens of specificering beschikbaar zijn. Het wetsontwerp zal in die zin worden aangepast ».

À propos de l'application du principe FIFO, le délégué a encore déclaré ce qui suit :

« De belastbare basis die bepaald wordt ingevolge de toepassing van artikel 18, eerste lid, 2° *ter juncto* 186 WIB92 zou worden bepaald, voor zover mogelijk, zal afwijkend zijn van de belastbare meerwaarde ingevolge artikel 90, eerste lid, 9° WIB92. Artikel 96/2, eerste lid, 6° is ontworpen om dubbele belasting te voorkomen en typedwang te verzekeren.

In geval dat slechts bijvoorbeeld een deel van de aandelen vernietigd zou worden binnen het jaar, dan lijkt er in dit geval een FIFO benadering mogelijk (voor zover geen verdere gegevens beschikbaar zijn over de aandelen (nummers) die vernietigd zijn). Het wetsontwerp zal in die zin worden aangepast ».

On peut accueillir cette adaptation de l'avant-projet, dans la mesure où un régime est également élaboré pour les parts ou actions qui ont déjà été acquises avant le 1er janvier 2026.

D. Historique, erreurs matérielles et discordances dans l'exposé des motifs

14. L'historique de quelques dispositions doit être adapté comme suit :

- on écrira « 24 décembre 2020 » et non « 21 décembre 2022 » (article X2 de l'avant-projet) ;
- on visera la loi-programme du « 18 juillet 2025 » et non « [...] » (article X12 de l'avant-projet) ni « loi du 25 décembre 2017 » (article X20 de l'avant-projet) ;
- on insérera une référence à la loi-programme du 18 juillet 2025 (articles X27 et X28 de l'avant-projet).

15. L'exposé des motifs contient quelques erreurs matérielles, qu'on éliminera comme suit :

- on écrira « 2023/2226 » et non « 2023/2223 » dans la référence à la directive (UE) 2023/2226 du Conseil du 17 octobre 2023 'modifiant la directive 2011/16/UE relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal' (à l'article X4 de l'avant-projet) ;
- on écrira « Cass., 22 janvier 2010, F.08.0002.F » et non « Cass., 22 janvier 2010, F.12.0023.F » (à l'article X9 de l'avant-projet) ;

- on visera « C.E. (section de législation), avis 73.541/3 du 14 décembre 2023, n° 3.2.1 » et non l'avis « 75.541/3 ».

16. Enfin, les auteurs de l'avant-projet seraient bien avisés d'éliminer les discordances entre l'exposé des motifs et le texte de l'avant-projet. Ainsi, par exemple en ce qui concerne l'article X12, l'exposé des motifs renvoie à « [l']article X12, 3°, 6° et 7° », alors que cette disposition ne contient pas de 7°.

Observations particulières

Article X1

17. L'article X1 de l'avant-projet modifie, pour les associations de fait (telles que les partis politiques, les associations syndicales, les clubs d'investissement), l'article 5/2 du CIR 92 en y intégrant une référence à l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92. Ainsi, les plus-values sur les actifs financiers sont elles aussi imposables si elles ont été recueillies sur un compte au nom d'une association qui ne recueille pas de bénéfices ou de profits ou qui n'est pas assujettie à l'impôt des sociétés ou à l'impôt des personnes morales. Dans ce cas, les plus-values sont imposables dans le chef de l'habitant du Royaume habilité à gérer ce compte, comme si cet habitant du Royaume avait recueilli directement ces revenus.

17.1. La référence, contenue à l'article 5/2, alinéa 1er, du CIR 92, à l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92 n'affecte que les plus-values sur les actifs financiers dans le cadre d'opérations de gestion normale d'un patrimoine privé et non, par exemple, les plus-values résultant de spéculations au sens de l'article 90, alinéa 1er, 1°, du CIR 92.

À la question de savoir si l'adaptation de l'article 5/2, alinéa 1er, du CIR 92, en combinaison avec l'article X2 de l'avant-projet (modification de la phrase introductive de l'article 90, alinéa 1er, 1°, du CIR 92) et l'article X3 de l'avant-projet (remplacement de l'article 90, alinéa 1er, 9°, du CIR 92), doit être interprétée en ce sens que l'imposition des plus-values sur les actifs financiers à charge d'associations sans personnalité juridique s'applique aussi aux plus-values que ces associations réaliseraient dans le cadre d'une gestion anormale du patrimoine ou d'une opération de spéculation au sens de l'article 90, alinéa 1er, 1°, du CIR 92, le délégué a répondu par l'affirmative :

« Het is de bedoeling om alle meerwaarden te vatten via de aanpassing van art. 5/2 WIB 92 ook deze in kader van abnormaal en speculatief beheer. De wettekst zal in die zin worden aangepast ».

17.2. Sur la base de l'arrêté royal du 6 juin 2019 'introduisant un régime d'option pour les associations sans personnalité juridique', il est possible d'éviter l'imposition dans le chef de l'habitant du Royaume, visée à l'article 5/2, alinéa 1er, du CIR 92, en optant pour une imposition à l'impôt des personnes morales, comme le prévoit l'article 220, 4°, du CIR 92. Dans ce cas, ce n'est pas l'habitant du Royaume qui sera imposable dans le cadre de l'impôt des personnes physiques sur les plus-values, mais bien l'association de fait dans le cadre de l'impôt des personnes morales.

Interrogé pour savoir tout d'abord quelle incidence cette transition de la transparence fiscale pour l'association de fait (d'une imposition dans le chef de l'habitant du Royaume à l'impôt des personnes physiques à une imposition à l'impôt des personnes morales) a sur l'appréciation des conditions d'application de l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92 (par exemple, l'appréciation du contrôle visé à l'article 1:14 du CSA (article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92) ou encore la condition de participation de 20 % visée à l'article 90, alinéa 1er, 9°, b), en projet, du CIR 92 (article X3 de l'avant-projet)), et ensuite comment cette transition d'une imposition à l'impôt des personnes physiques à une imposition à l'impôt des personnes morales est réglée temporellement et si, à cet effet, les articles 79/1 et 79/2 de l'arrêté royal du 27 août 1993 'd'exécution du Code des impôts sur les revenus 1992' (ci-après : AR/CIR 92) règlent suffisamment cette transition, le délégué a répondu ce qui suit :

« In se wijzigt er niets aan artikel 220, 4° WIB 92. Het laat enkel de mogelijkheid om zich in de loop van een belastbaar tijdperk te onderwerpen aan Rechtspersonenbelasting (zie artikel 79/1 en 79/2 KB/WIB92). Door te bundelen zou u de grens van 20% kunnen overschrijden (alle aandelen van de leden meetellen). Dit is evenwel een gevolg van de wettelijke mogelijkheid om te opteren voor de rechtspersonenbelasting.

Indien een feitelijke vereniging de keuze maakt om aan de RPB onderworpen te worden ingevolge artikel 220, 4° WIB92, zal deze gedurende ten minste 6 belastbare tijdperken onderworpen worden aan de RPB.

Ingeval de feitelijke vereniging de procedure van artikel 79/1 KB/WIB92 volgt en bijvoorbeeld tijdig in de loop van het belastbaar tijdperk hun brief richten aan de administratie, zijn de gevolgen:

- gelet op de artikelen 359 en 360 WIB92 en artikel 200 KB/WIB92, wordt de feitelijke vereniging voor dat volledige belastbaar tijdperk (van 1/1-31/12) onderworpen aan de RPB
- ingevolge artikel 79/2 KB/WIB92 ook voor de daaropvolgende 5 belastbare tijdperken

Dit kan met een voorbeeld worden geïllustreerd: De brief wordt op 30 april 2026 verstuurd om aan RPB te worden onderworpen.

1e BT: 1/1/2026 - 31/12/2026 (AJ 2027).

Volgende vijf belastbare tijdperken (1/1/2027- 31/12/2031) (AJ 2028-2032) ook aan RPB onderworpen.

Het lijkt dan ook logisch om met de aanschaffingswaarde rekening te houden die door de vereniging werd betaald om meerwaarden te bepalen. Voor financiële activa die in bezit zijn op 31/12/2025 zal dan ook artikel 102, §4 en §5 WIB92 doorwerken en 'doorrollen' naar de RPB-plichtige.

De voorwaarden worden bekeken op moment dat de meerwaarde verwezenlijkt wordt. Als op dat moment de vereniging aan de RPB onderworpen is zal de taxatie in de RPB plaatsvinden met toepassing van de standaard waarderingsmethodes (foto-moment, FIFO) ».

Dans un souci de clarté, mieux vaudrait intégrer les explications du délégué dans l'exposé des motifs.

Article X2

18. L'article X2 de l'avant-projet modifie l'article 90, alinéa 1er, 1°, du CIR 92 en insérant une référence au 9°, en projet, de l'article 90, alinéa 1er, du CIR 92. Le 1° règle l'imposition des bénéfices ou profits, quelle que soit leur qualification, en tant que revenus divers, qui résultent, même occasionnellement ou fortuitement, de prestations, opérations ou spéculations quelconques ou de services rendus à des tiers, en dehors de l'exercice d'une activité professionnelle, à l'exclusion des opérations de gestion normale d'un patrimoine privé consistant en biens immobiliers, valeurs de portefeuille et objets mobiliers.

Cette insertion du 9° signifie que, sans préjudice du dispositif inscrit dans ce nouveau point, les plus-values sur les actifs financiers résultant d'une gestion *anormale* sont soumises à l'article 90, alinéa 1er, 1°, du CIR 92.

18.1. L'exposé des motifs donne les plus-values sur des crypto-actifs à titre d'exemple pour l'appréciation du caractère normal ou non d'une opération du patrimoine privé. À la question de savoir si les auteurs de l'avant-projet entendent, par cet exemple, exclure la qualification de plus-values réalisées sur des crypto-actifs en tant que revenus professionnels, le délégué a répondu :

« Een taxatie als beroepsinkomen is inderdaad niet uitgesloten. De passage in de MvT zal in die zin worden aangevuld en worden verduidelijkt ».

18.2. Par ailleurs, en ce qui concerne l'article X2 de l'avant-projet, l'exposé des motifs précise que pour les plus-values réalisées sur des actifs qui n'entrent pas dans le champ d'application de l'impôt sur les plus-values réalisées sur des actifs financiers (par exemple des œuvres d'art (numériques)), « l'imposition en tant que revenus divers ne sera possible que si la réalisation de la plus-value sort du cadre de la gestion normale d'un patrimoine privé composé de biens immobiliers, de valeurs de portefeuille et d'objets mobiliers ».

La question se pose dans ce cadre de savoir si les œuvres d'art numériques peuvent être qualifiées d'objets mobiliers au sens de l'article 90, alinéa 1er, 1°, *in fine*, du CIR 92 et si elles ne doivent pas plutôt être considérées comme des biens mobiliers incorporels qui ne relèvent pas de l'exclusion prévue à l'article 90, alinéa 1er, 1°, *in fine*, du CIR 92¹¹. Interrogé à ce sujet, le délégué a répondu ce qui suit :

« In tegenstelling tot hetgeen de vraagsteller lijkt te suggereren gaat de DVB er in de beslissing 2022.0813 o.i. vanuit dat NFT kunnen worden beschouwd als een roerend voorwerp maar op basis van de feitelijke omstandigheden is de DVB van oordeel dat een taxatie als divers inkomen als bedoeld in artikel 90,1^o van toepassing is. De DVB nam volgende feitelijke omstandigheden in overweging:

- de aanvrager heeft voor een totaalbedrag van z EUR aan cryptomunten en NFT's gekocht, verdeeld over meer dan 20 munten;
- de aanvrager heeft meer dan 1.000 verrichtingen gedaan in de loop van 2021;
- de aanvrager heeft bijna de helft van zijn roerend vermogen geïnvesteerd in cryptomunten en NFT's.

¹¹ Voir Service des décisions anticipées en matières fiscales, Décision anticipée 2022.0813 du 8 novembre 2022.

Op basis van de huidige bepalingen kunnen zowel lichamelijke als niet-lichamelijke roerende voorwerpen onder de uitsluiting van normaal beheer van artikel 90, 1° in fine vallen.

De vraag of digitale kunstvoorwerpen als dan niet roerende 'voorwerpen' zijn is in dit wetsontwerp zonder voorwerp.

Om tegemoet te komen aan de bemerking van de Raad van State, zal in de tekst van de MvT worden toegevoegd, achter de eerste vermelding van 'digitale kunstvoorwerpen': 'indien en in de mate deze roerende voorwerpen uitmaken' ».

18.2.1. On ne peut se rallier au raisonnement du délégué. En se référant à la jurisprudence de la Cour de cassation, la Cour constitutionnelle a en effet déjà jugé qu'en énumérant limitativement les biens concernés par des opérations de gestion normale d'un patrimoine privé, le législateur a, dans la finale de l'article 90, alinéa 1er, 1°, du CIR 92, exclu du bénéfice de l'exemption les biens mobiliers incorporels ¹².

Si le législateur souhaite se conformer à la vision du délégué concernant l'application de l'exemption d'impôt, contenue à l'article 90, alinéa 1er, 1°, *in fine*, du CIR 92, sur les biens incorporels (tels que les œuvres d'art numériques), il conviendra de définir explicitement dans le texte de l'avant-projet la notion d'« objet mobilier » comme un objet comprenant des objets mobiliers tant corporels qu'incorporels.

18.2.2. En outre, on ne peut se rallier à la réponse du délégué selon laquelle la nature des œuvres d'art numériques serait sans objet dans le cadre de l'avant-projet à l'examen. En effet, en ce qui concerne l'article 92, § 1er, en projet, du CIR 92 (article X4 de l'avant-projet), l'exposé des motifs renvoie aussi expressément aux NFT (jetons non fongibles) qui sont considérés comme des crypto-actifs et relèvent du champ d'application du nouvel impôt sur les plus-values réalisées sur les actifs financiers. À cet égard, il est précisé qu'il s'agit de NFT qui représentent, par exemple, des droits sur des œuvres d'art. Interrogé sur la cohérence, dans l'exposé des motifs, en ce qui concerne le traitement fiscal des plus-values sur les œuvres d'art (numériques), le délégué a donné la réponse suivante :

« Het reglementaire statuut van cryptoactivadienstverleners wordt thans geregeld door Verordening 2023/1114 (MiCA-Verordening). De definitie van het begrip 'cryptoactiva' in het ontwerp wordt derhalve ontleend aan dit instrument van primair Unierecht. Omdat de MiCA-verordening geen toepassing vindt op 'niet-inwisselbare tokens', werd in artikel 92, §1 WIB 92 een expliciete referentie opgenomen aan NFT's teneinde te garanderen dat zij onder het toepassingsgebied van de meerwaardebelasting vallen. Een NFT zal evenwel niet altijd als een financieel actief in de zin van het ontwerp beschouwd worden. Hiervoor is vereist dat de NFT gebruikt kan worden voor betalings- of investeringsdoeleinden. Hiermee wordt aangesloten bij de afbakening die Richtlijn (EU) 2023/2226 vooropstelt met betrekking tot de uitwisseling van informatie omtrent cryptoactiva die voor fiscale doeleinden als relevant beschouwd worden. Het criterium 'gebruik voor betalings- of investeringsdoeleinden' staat hierbij centraal. Dit is voorts het standpunt van de OESO bij de uitwerking van het Crypto-Asset Reporting Framework (CARF) voor fiscale doeleinden.

¹² C.C., 15 juin 2017, n° 74/2017, B.9.2. Voir aussi : DIERCKX G., 'Vormen de vergoedingen voor de inbreng van onlichamelijke goederen steeds diverse inkomsten?', *TFR* 2006, n° 295, pp. 99-103.

Derhalve kunnen NFT's in bepaalde omstandigheden beschouwd worden als financiële activa (zie verduidelijkt op 22/59, memorie van toelichting), en in andere omstandigheden niet, verbonden aan het criterium dat binnen de meerwaardebelasting relevant is: het gebruik van de activa voor betalings- of investeringsdoeleinden. Digitale kunstvoorwerpen die niet aan het criterium voldoen, zijn uitgesloten van de meerwaardebelasting. NFT's die wel aan het criterium voldoen, worden gecapteerd door de meerwaardebelasting ».

Mieux vaudrait préciser les notions auxquelles le délégué renvoie dans le texte même de l'avant-projet. Il convient à tout le moins d'intégrer les précisions données par le délégué dans l'exposé des motifs.

Article X3

19. L'article X3 de l'avant-projet remplace l'article 90, alinéa 1er, 9°, du CIR 92 et précise quelles cessions à titre onéreux d'actifs financiers relèvent du champ d'application de l'impôt sur les plus-values en projet. Ainsi, les « plus-values internes » visées à l'article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92 sont soumises à un taux de 33 % (article 171, 1°, en projet, du CIR 92 à l'article X12 de l'avant-projet). Un régime particulier dans le cadre de l'impôt des sociétés est toutefois applicable aux « plus-values internes » résultant d'un apport (article 184, alinéa 4, du CIR 92) (voir également l'article 96/2, alinéa 1er, 4°, en projet, du CIR 92 à l'article X9 de l'avant-projet).

L'exposé des motifs justifie le régime en projet d'imposition des « plus-values internes » comme suit : « L'utilisation d'une catégorie spécifique pour les plus-values internes réalisées par le biais de ventes se justifie par le fait que ce type d'opération n'a généralement pas de justification économique et qu'elle est effectuée dans un but exclusivement fiscal ». Le mot « généralement » semble impliquer qu'*a contrario*, tel n'est parfois pas le cas.

À la question de savoir si le régime en projet implique une présomption irréfragable d'évasion fiscale et pourquoi, dans ce cas, il n'est pas prévu que les personnes concernées aient la possibilité de démontrer que l'opération est bel et bien justifiée économiquement, le délégué a répondu ce qui suit :

« Ook de inbreng van aandelen vallen principieel onder het toepassingsgebied van artikel 90, 9°, a (artikel X 3). In toepassing van artikel 96/2, 4° of artikel 95 worden ze evenwel vrijgesteld. Bij de inbreng van aandelen is er geen step-up van fiscaal gestort kapitaal en bij een latere uitkering via kapitaalsvermindering zal er dus steeds een roerend inkomen (eventueel prorata) en roerende voorheffing van toepassing zijn. Dit is een algemene maatregel van toepassing op alle inbrengen van aandelen al dan niet interne meerwaarden of niet.

Met de nieuwe wettelijke bepaling inzake interne meerwaarden wil de wetgever de huidige administratieve praktijk inzake verkoop van aandelen verankeren in een wettekst hetgeen tot meer rechtszekerheid moet leiden. Via de techniek van interne meerwaarden kunnen zowel de huidige reserves in de operationele vennootschap als potentieel ook de toekomstige reserves belastingvrij worden uitgekeerd aan de aandeelhouders natuurlijke personen.

In geval van een verkoop van aandelen met realisatie van een zg. 'interne meerwaarde' worden in alle gevallen door de controlerende aandeelhouder liquiditeiten uit de aankopende vennootschap gehaald (onmiddellijk of op termijn door afbetaling van een vordering) wat in concreto geldt als een alternatief voor een dividenduitkering. Deze situatie doet zich in alle gevallen voor, en rechtvaardigt de onderwerping aan de heffing van de realisatie van alle interne meerwaarden, dit in tegenstelling tot een inbreng waarbij geen geldmiddelen onttrokken worden aan de verkrijgende vennootschap en waarvoor er thans reeds een afdoende regelgevend kader bestaat op ook wat betreft latere verrichtingen belastingvrije cash-extracties te vermijden of minstens sterk te beperken.

In de MvT zal 'over het algemeen' worden geschrapd aangezien dergelijk interne meerwaarden een zuiver fiscaal doel hebben om liquiditeiten uit vennootschappen te halen zonder inhouding van roerende voorheffing.

Door het wetsvoorstel wordt een wettelijk verankerd level playing field ontwikkeld tussen inbrengen en verkopen van aandelen ».

20. À la question de savoir si l'intention est que l'article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92 s'applique aussi aux bonis de rachat obtenus à la suite d'un rachat par une SICAV (« Société d'investissement à capital variable ») dans laquelle on détient plus de 50 %, le délégué a répondu par l'affirmative.

21. Invité à préciser plus avant pourquoi l'article 90, alinéa 1er, 9°, a), en projet, du CIR 92 fait mention « d'actions, parts et parts bénéficiaires, quelle que soit leur dénomination » et l'article 90, alinéa 1er, 9°, b), en projet, du CIR 92 fait uniquement état d'« actions et parts », le délégué a répondu en ces termes :

« De regering wenst een restrictieve invulling te geven aan de toepassing van voordeliger regime van aanmerkelijk belang en beperkt om deze reden het toepassingsgebied enkel tot aandelen. Een winstbewijs is weliswaar een recht in de vennootschap, maar vertegenwoordigt geen recht in het kapitaal en heeft daarom een totaal andere vorm van vermogenswaarde en wordt inderdaad zelden of nooit meegenomen in de verrichtingen die daar gevisieerd worden, zoals in casu ook het geval is ».

La justification fournie par le délégué doit être intégrée dans l'exposé des motifs.

Article X4

22. L'article 92, § 1er, en projet, du CIR 92 contient une énumération des actifs financiers visés à l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92.

22.1 L'exposé des motifs précise que le terme « actifs financiers » doit être interprété largement. À la question de savoir si l'énumération doit s'entendre comme étant limitative, le délégué a répondu comme suit :

« De vier categorieën in het wetsontwerp vormen wel een limitatieve opsomming. Een actief dat niet overeenstemt met een van deze elementen, zal niet als een financieel actief worden beschouwd voor de toepassing van het nieuwe regime van de meerwaardebelasting op financiële activa.

In principe bevat deze lijst alle financiële activa. De items die buiten deze lijst vallen, hebben niet het karakter van financiële activa zoals het wetsvoorstel beoogt ».

Dans un souci de clarté, la réponse du délégué sera reproduite dans l'exposé des motifs.

22.2 L'article 92, § 1er, en projet, du CIR 92 désigne les quatre catégories d'actifs financiers sur lesquels des plus-values imposables peuvent être réalisées. À cet égard, force est de constater que si les instruments de paiement sont précisément exclus d'une catégorie d'actifs, ils sont bel et bien inclus dans l'autre catégorie.

L'article 92, § 1er, a), en projet, du CIR 92 fait ainsi référence à la catégorie des « instruments financiers » visés à l'article 2, alinéa 1er, 1°, a) à k), de la loi du 2 août 2002 (dont relèvent les « instruments du marché monétaire », desquels sont exclus les « instruments de paiement » aux termes de l'article 2, alinéa 1er, 32°). L'article 92, § 1er, c), en projet, du CIR 92 évoque quant à lui notamment les jetons non fongibles qui peuvent servir « à des fins de paiement » et l'article 92, § 1er, d), en projet, du CIR 92 désigne entre autres « les devises, à savoir les billets de banque et les pièces de monnaie, la monnaie scripturale ou la monnaie électronique » en tant qu'actifs financiers. Interrogé à ce sujet, le délégué a répondu ce qui suit :

« Dit is niet in tegenspraak met de uitsluiting vervat in de definitie in het nieuwe artikel 92, § 1, onder a), WIB 92. De definities in artikel 92, § 1, WIB 92 moeten worden gezien als de afbakening van vier categorieën van financiële activa. Het feit dat een element is uitgesloten van een van de categorieën (bv. betaalinstrumenten zijn geen financiële instrumenten die vallen onder artikel 92, § 1, sub a, WIB 92), sluit niet uit dat datzelfde element in een van de andere drie categorieën valt ».

Interrogé sur la distinction entre les « instruments de paiement » et les « devises » (comme les billets de banque et les pièces de monnaie, la monnaie scripturale ou la monnaie électronique), le délégué a donné l'explication suivante :

« De definitie is gebaseerd op de bewoording van artikel 2, § 1, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten.

Het toepassingsgebied strekt zich niet uit tot effecten die als betaalinstrument dienen. Betaalinstrumenten verwijzen naar elk gepersonaliseerd instrument en/of geheel van procedures die zijn overeengekomen tussen de betalingsdienstgebruiker en de betalingsdienstaanbieder en die worden gebruikt om een betalingsopdracht te initiëren (zie Richtlijn 2015/2366, artikel 2, 26°, wet van 11 maart 2018).

Betalinstrumenten bestrijken dus een bredere realiteit dan betaalmiddelen, waarbij deze laatste over het algemeen alleen gericht zijn op fiat- of giraal geld, terwijl betaalinstrumenten ook cheques, bankoverschrijvingen, enz. omvatten. Betaalinstrumenten zijn dus geen financiële activa, aangezien ze door de voormelde wet van 2 augustus 2002 niet als financiële instrumenten worden beschouwd. Betaalmiddelen vallen onder de definitie van munteenheden in artikel 92, lid 1, onder d) ».

Et :

« Die elementen [bankbiljetten en muntstukken, giraal geld of elektronisch geld] vormen zowel betaalinstrumenten als betaalmiddelen. Ze verschijnen hier in de vorm van valuta, d.w.z. betaalmiddelen. Het is alleen deze vorm die bedoeld wordt. Aan de andere kant is een bankoverschrijving een betaalinstrument, maar gebruikt het de valuta waarin het is uitgedrukt als betaalmiddel. Het toepassingsgebied van de maatregel is enkel van toepassing op de betaalmiddelen van het nieuwe artikel 92, § 1, onder d), WIB 92 ».

Cette réponse manque de précision. Pour l'application de l'article 92, § 1er, en projet, du CIR 92, il subsiste une certaine ambiguïté et confusion quant à la question de savoir quand un actif financier peut ou doit fonctionner ou non comme un instrument de paiement et être ainsi ou non soumis à l'impôt sur les plus-values. La question se pose ainsi de savoir si cette disposition se concilie avec le principe de légalité matérielle, notamment l'exigence de prévisibilité de la loi.

Cette considération est d'autant plus pertinente que l'exposé des motifs mentionne également les « devises » en tant qu'actifs financiers pour l'application de l'impôt sur les plus-values. En l'occurrence, la question se pose de savoir si les plus-values réalisées sur les différences de change par des particuliers dans la gestion normale de leur patrimoine privé sont également imposables à hauteur de 10 % (article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet, du CIR 92, combiné avec l'article 102, § 1er, alinéa 5, en projet, du CIR 92 (article X10 de l'avant-projet) et l'article 171, 2°, e), en projet, du CIR 92 (article X12 de l'avant-projet)). À la question de savoir si l'impôt sur les plus-values s'applique ainsi également à la plus-value réalisée, par exemple, par un habitant du Royaume qui convertit en euros une somme dans la devise du pays dans lequel il a passé ses vacances et qu'il n'a pas dépensée, le délégué a répondu comme suit :

« Op basis van de tekst van het ontwerp zijn dergelijke verrichtingen waarbij een meerwaarde gerealiseerd wordt niet uitgesloten van de meerwaardebelasting. Er dient hierbij evenwel opgemerkt worden dat het gebruik van chartaal geld voor reisdoeleinden de laatste decennia drastisch verminderd is gelet op het wijd verspreide en ruim ingeburgerde gebruik van kredietkaarten. Deze observatie gecombineerd met de voetvrijstelling leidt tot de observatie dat een effectieve heffing van de meerwaardebelasting in dergelijke gevallen in de praktijk slechts zeer uitzonderlijk zal voorkomen ».

L'article 92, § 1er, en projet, du CIR 92 ne déterminant pas d'une manière suffisamment précise et prévisible quels actifs financiers constituent/doivent constituer un instrument ou moyen de paiement eu égard à leur caractère imposable dans le cadre du dispositif en projet, il s'impose, dans un souci de sécurité juridique, de préciser cette distinction dans le texte de l'avant-projet. Il convient en outre d'apporter dans l'exposé des motifs une justification adéquate de ce point de vue en ce qui concerne la distinction entre les différentes catégories d'actifs financiers.

23. L'article 92, § 2, en projet, du CIR 92 assimile un certain nombre d'opérations à une cession à titre onéreux au sens de l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92. À la question de savoir si cette liste est limitative, le délégué a répondu ce qui suit :

« Ja, deze lijst is limitatief. De meerwaardebelasting is van toepassing op (1) overdrachten te bewarende titel en (2) daarmee gelijkgestelde verrichtingen. Tot de eerste categorie behoren bijvoorbeeld ook derivatencontracten. Een derivaat wordt immers steeds aangegaan onder 'bezwarende titel', in die zin dat beide partijen bij een derivaat zich verbinden tot een bepaalde economische prestatie (met die nuance dat het in geval van een derivaat om een wederkerig contract waarbij de prestaties afhankelijk zijn van toekomstige gebeurtenissen gaat). Hierdoor kwalificeert de uit het derivaat voortvloeiende overdracht van cash (cash settled derivatives) of andere activa (physically settled derivatives) als een overdracht ten bezwarende titel ».

Dans un souci de clarté, la réponse du délégué sera intégrée dans l'exposé des motifs.

Article X5

24. L'article X5 de l'avant-projet abroge l'article 94 du CIR 92, qui contient une disposition anti-abus spécifique pour les cessions dans le cadre d'une participation substantielle. La plus-value réalisée lors d'une cession au niveau national est en effet taxée si l'acheteur cède les actions ou parts à une personne morale établie en dehors de l'Espace économique européen dans les 12 mois suivant leur acquisition (opération « prête-nom »).

Selon l'exposé des motifs, cette abrogation est justifiée « car il s'agit d'une disposition anti-abus liée à l'actuelle disposition, désormais supprimée, relative aux ventes à des sociétés non établies dans l'EEE ». Il est également noté que « ces transferts sont désormais imposés au taux de 16,5 % pour les transferts à une personne morale qui n'est pas établie dans l'EEE, au lieu des taux réduits ».

Eu égard à la différence par rapport à d'autres taux réduits mentionnés à l'article X12 de l'avant-projet et aux exonérations prévues à l'article X9 de l'avant-projet, le Conseil d'État estime qu'il subsiste un risque d'abus, des transactions de titres pouvant être effectuées par phases avec des prête-noms.

À la question de savoir comment pareils abus seront combattus à l'avenir, compte tenu du fait que la disposition générale anti-abus de l'article 344, § 1er, du CIR 92 ne semble pas suffire à contrer de tels abus transfrontaliers, le délégué a répondu en ces termes :

« Dit misbruik wordt nog altijd belangrijk geacht en artikel 344 is voldoende om dergelijke misbruiken aan te pakken. In bepaalde omstandigheden kan er trouwens ook sprake zijn van veinzing ».

Article X6

25. L'article 95/1, alinéa 1er, en projet, du CIR 92 fait état d'« une société d'investissement » ou d'« un fonds commun de placement », ce dernier terme faisant référence à deux textes législatifs servant à qualifier le type de fonds commun de placement.

Le délégué a confirmé que le mot « ou » manque entre ces deux qualifications, donc entre les mots « créances, » et « un organisme de placement collectif alternatif ».

26. L'article 95/1, alinéa 4, en projet, du CIR 92 énonce ce qui suit : « Lorsque et dans la mesure où cette condition n'est plus remplie [...] ». Son attention ayant été attirée sur le fait que ce passage est imprécis et peut prêter à confusion, le délégué a répondu qu'il s'agit d'une erreur de légistique et que l'alinéa dans son ensemble, et non seulement le passage introductif, sera omis.

Article X7

27. Les articles X6 et X7 de l'avant-projet prévoient une exonération temporaire des plus-values sur actions ou parts réalisées à l'occasion d'une fusion, scission ou opération assimilée, ou de la transformation d'une société d'investissement ou d'un fonds commun de placement qui est un organisme de placement collectif ou un organisme de placement collectif alternatif (articles 95/1 et 96/1, en projet, du CIR 92).

Invité à donner quelques exemples de ces cas, le délégué a précisé ce qui suit :

« In het geval van een fusie met een andere beleggingsvennootschap of de omvorming van het gemeenschappelijk beleggingsfonds houdt de tijdelijke vrijstelling in dat er abstractie wordt gemaakt van de fusieverrichting / omvorming.

Stel dat de belastingplichtige 100 aandelen had gekocht op 1/10/2025 voor € 50 / aandeel. In de loop van 2026 worden deze aandelen geruild voor nieuwe aandelen naar aanleiding van een in artikel 95/1, WIB 92 bedoelde verrichting. Bij een latere vervreemding van de omgeruilden aandelen zal er dan gekeken worden naar de aanschaffingsdatum en aanschaffingswaarde van de oorspronkelijke aandelen (foto-moment op 31/12/2025).

In het geval van een splitsing heb je dezelfde redenering met dat onderscheid dat er twee of meerdere soorten aandelen in ruil worden ontvangen.

In hetzelfde voorbeeld als hierboven, maar dan met een splitsing van de beleggingsvennootschap in een compartiment A (werkelijke waarde 60% van de gesplitste beleggingsvennootschap) en een compartiment B (werkelijke waarde 40% van de gesplitste beleggingsvennootschap), waarbij de belastingplichtige in ruil 100 aandelen A ontvangt en 100 aandelen B, zal de aanschaffingswaarde die bij een latere vervreemding in rekening zal worden gebracht € 30 bedragen voor de aandelen A en € 20 voor de aandelen B. De totale in rekening-genomen aanschaffingswaarde van de aandelen A en B (€ 3.000 en € 2.000) komt zo overeen met de aanschaffingswaarde van de oorspronkelijke aandelen (€ 5.000) ».

Dans un souci de clarté, il est recommandé de mentionner les exemples dans l'exposé des motifs.

Article X9

28. Aux termes de l'article 96/2, alinéa 1er, 4°, en projet, du CIR 92, « les revenus visés à l'article 90, alinéa 1er, 9°, [du CIR 92] obtenus en cas d'apport d'actions ou parts et qui ne tombent pas sous l'exonération visée à l'article 95 [du CIR 92] » sont exonérés. Selon l'exposé des motifs, cette exonération a trait à la modification de l'article 184, alinéa 4, du CIR 92, lequel article concerne les sociétés possédant la personnalité juridique au sens de l'article 2, § 1er, 5°, a), du CIR 92. La question se pose de savoir si la société simple, qui est une société sans personnalité juridique, entre dans le cadre de cette exonération.

Eu égard au principe de légalité en matière fiscale, consacré par les articles 170, § 1er, et 172, alinéa 2, de la Constitution, la législation fiscale doit être suffisamment précise par elle-

même. La formulation de cette exonération doit par conséquent être précisée dans la disposition en projet ¹³.

29. L'article 96/2, alinéa 1er, 6°, en projet, du CIR 92 dispose que « les revenus d'actifs financiers pour autant qu'ils soient imposables comme revenus mobiliers ou professionnels à la date de leur réalisation ou qu'ils soient soumis à la taxe visée à l'article 184 du Code des droits et taxes divers » sont exonérés.

Selon l'exposé des motifs, cet article est « un article crucial dans l'ensemble du système de l'impôt sur les plus-values. En effet, cet article empêche la double imposition lorsqu'un revenu était déjà taxable en tant que revenu professionnel ou revenu mobilier. Cette exemption fonctionne à cet égard comme une règle prioritaire ou un feu de signalisation ».

L'exposé des motifs fait par ailleurs référence au « principe de la contrainte », selon lequel les quatre catégories de revenus à l'impôt des personnes physiques, visées à l'article 6 du CIR 92, s'excluent mutuellement. Toujours selon l'exposé des motifs, certaines dispositions du CIR 92 excluent de plein droit certains revenus d'une catégorie spécifique, comme l'article 21 du CIR 92. Cette disposition définit une série d'éléments qui ne peuvent pas être qualifiés de revenus mobiliers. Selon l'exposé des motifs, ces éléments peuvent donc relever logiquement d'une des catégories restantes.

La disposition en projet soulève plusieurs questions.

29.1. À la question de savoir pourquoi le segment de phrase « à la date de leur réalisation » a été ajouté à l'article 96/2, alinéa 1er, 6°, en projet, du CIR 92, et ce qu'il y a lieu d'entendre par là, le délégué a répondu ce qui suit :

« Vooreerst kan worden opgemerkt dat zoals in artikel 96/2, 1° - 5° voor een uniforme lezing van de wet hier ook beter 'bedoeld in artikel 90, eerste lid, 9°, c)' zou worden toegevoegd aan de wettekst. De zesde vrijstelling is een cruciaal artikel voor de meerwaardebelasting aangezien meerwaarden die belastbaar zijn als roerend inkomen, beroepsinkomen of onderworpen zijn aan de taks bedoeld in artikel 184 Wetboek diverse rechten en taksen op die manier buiten scoop van de meerwaardebelasting vallen. 'voor zover die op de datum van hun verwezenlijking' is een toevoeging die kan worden geschrapt aangezien de aanhef van artikel 90, 9°, eerste lid het reeds over verwezenlijkte meerwaarden heeft ».

29.2. L'exposé des motifs soulève un cas particulier concernant « l'application simultanée de l'article 19bis CIR 92 et de l'impôt sur les plus-values tel que prévu à l'article 90, premier alinéa, 9° CIR 92 ». L'article 96/2, alinéa 1er, 6°, en projet, du CIR 92 entend éviter que, dans la mesure où un revenu est déjà imposé en partie en vertu de l'article 19bis du CIR 92, ce revenu mobilier ne soit à nouveau imposé en vertu de l'impôt sur les plus-values présentement à l'examen.

¹³ Le point de savoir s'il est effectivement question de « réalisation » (totale ou partielle) d'une plus-value lors d'un apport d'actifs financiers dans une société simple fait toutefois débat dans la doctrine (voir CARDOEN B., 'Meerwaardebelasting op financiële activa: welke impact voor estate planning?', dans *Fiscoloog* 2025, n° 1892, en référence à DESMYTTERE F. ET LANDUYT S., 'De maatschap in fiscalibus: (on)verdeelde meningen over het afgescheiden vermogen', *Not.Fisc.M.* 2020, n° 6, 183, n° 12 et suivants) et on n'aperçoit pas clairement si l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92 s'applique à l'occasion de cette opération. Dans un souci de clarté et de sécurité juridique, mieux vaudrait apporter des précisions à ce sujet dans la discussion générale de l'exposé des motifs.

À cet égard, l'exposé des motifs indique ce qui suit : « En cas de fait imposable dans les deux articles (c'est-à-dire l'achat, la vente ou la distribution d'un fonds d'investissement), le revenu imposable selon l'article 19*bis* CIR92 devra d'abord être calculé. Ensuite, ces revenus devront être déduits de la plus-value qui serait imposée comme revenus divers. En effet, l'exonération en tant que revenus diver[s] visée à l'article 96/2, premier alinéa, 6° CIR 92 vise à prévenir la double imposition. Les deux composantes (revenus mobiliers et revenus divers) seront soumises à leur taux applicable ».

La question se pose de savoir si l'article 96/2, alinéa 1er, 6°, en projet, du CIR 92 remédie vraiment à un concours éventuel de l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92 et de l'article 19*bis* du CIR 92. L'application de l'article 96/2, alinéa 1er, 6°, en projet, du CIR 92 a en effet pour conséquence que lorsque, par exemple, un boni de rachat (sur les sociétés d'investissement avec un régime fiscal dérogatoire comme les SICAV, ainsi qu'il est exposé à l'observation 20) est déjà imposé en partie en vertu de l'article 19*bis* du CIR 92, l'impôt sur les plus-values sera uniquement applicable à la partie du boni qui n'a pas déjà été imposée en vertu de l'article 19*bis* du CIR 92. Pour les sociétés d'investissement étrangères, comme la SICAV luxembourgeoise, qui sont qualifiées de constructions juridiques au sens de l'article 5/1 du CIR 92, cela peut toutefois mener à une double imposition.

Actuellement, une double imposition dans le cas des distributions par des constructions juridiques est cependant évitée en vertu de l'article 21, alinéa 1er, 12°, du CIR 92. Cette disposition est toutefois uniquement applicable si la distribution constitue un revenu mobilier, ce qui n'est pas le cas des revenus imposables en tant que revenus divers dans le cadre du nouveau régime fiscal des plus-values (article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92). Pour éviter la double imposition en cas d'une construction juridique sur la partie de la plus-value, il semble par conséquent recommandé d'inscrire également dans la catégorie des revenus divers une disposition prévoyant une exonération, parallèlement à l'article 21, alinéa 1er, 12°, du CIR 92. Interrogé à ce sujet, le délégué a répondu ce qui suit :

« De kaaimantaks zit vervat in artikel 5/1 WIB 92 en is een fictie waarbij inkomsten (die dan in artikel 6 WIB 92 e.v.) van een juridische constructie worden toegewezen aan een belastingplichtige (oprichter) alsof hij ze rechtstreeks zelf heeft verkregen.

In dezelfde zin is ook geantwoord op een parlementaire vraag (schriftelijke vraag nr. 1856 van 16/01/2024, gesteld door de heer Wim Van der Donckt aan de minister van Financiën Van Peteghem). In deze vraag werd de voorrang van de kaaimantaks op artikel 19*bis* WIB92 ook bevestigd, wat een logische redenering is.

Nu, gelet op de tekst van artikel 18, eerste lid, 3° en 3°/1 WIB 92 en de diskwalificatie als een roerend inkomen ingevolge artikel 21, eerste lid 12° juncto tweede lid WIB92, kan het bij de effectieve uitkering voorkomen dat bij een dergelijke effectieve uitkering een meerwaarde wordt gerealiseerd die niet als een roerend inkomen wordt beschouwd, maar die wel onder de toepassing van artikel 90, eerste lid, 9° kan vallen (wat zeker mogelijk is wanneer de oprichter een andere rijksinwoner is (vb. in geval van overlijden van de originele oprichter). In dergelijke gevallen dient er mogelijks ook te worden voorzien in een vrijstelling (in artikel 96/2) analoog aan artikel 21, eerste lid 12° WIB92 ».

Dans un souci de sécurité juridique, il faudra insérer dans le régime en projet une disposition conçue par analogie avec l'article 21, alinéa 1er, 12°, du CIR 92.

29.3 Une autre application simultanée qui soulève des questions est celle de l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92 et de l'article 18, alinéa 1er, 2°*quater*, du CIR 92, aux termes duquel un actionnaire d'une société qui émigre est imposé sur un revenu considéré « fictivement » comme un revenu mobilier (également si l'actionnaire reste en Belgique). L'actionnaire est réputé recevoir un dividende de liquidation et est imposé pour un montant équivalent aux plus-values constatées sur les actifs transférés à l'étranger par la société émigrante, après application de l'impôt des sociétés et en proportion des actions qu'il détient dans la société émigrante. Ici aussi, l'article 21, alinéa 1er, 15°, du CIR 92 vise à éviter une double imposition dans le chef de l'actionnaire, en ce sens qu'au moment où la plus-value effective est réalisée et où cette plus-value est ensuite distribuée à l'actionnaire sous la forme d'un dividende, le contribuable a la possibilité d'imputer l'impôt supporté sur le dividende fictif à l'impôt dû sur le dividende effectif.

Interrogé aussi en l'occurrence sur le rôle que joue dans ce cadre l'article 96/2, alinéa 1er, 6°, en projet, du CIR 92, par exemple dans le cas où une société déménage d'abord, après quoi un dividende fictif est imposable dans le chef de son actionnaire et l'actionnaire cède ensuite ses actions ou parts dans cette société et réalise une plus-value, le délégué a répondu en ces termes :

« De exit taks in de vennootschapsbelasting (Programmawet) en exit taks in de personenbelasting (ontwerp) zijn twee exit heffingen met een verschillende insteek zoals hieronder reeds aangegeven.

Dit kan worden toegelicht aan de hand van een voorbeeld.

Stel vennootschap B met gestort kapitaal van 100 en op moment van exit een fictief dividend van 900 in hoofde van aandeelhouder A. In toepassing van artikel 21, 15° zal bij een latere werkelijke dividenduitkering aan A er een vrijstelling zijn ten belope van 900. Artikel 21, 15° zal er voor zorgen dat er geen dubbele belasting is van 900.

Stel dat aandeelhouder A de aandelen heeft gekocht voor 2.000 en nadien verkoopt voor 1.000 dan is er geen meerwaarde en ook geen reden om artikel 96/2, 6° toe te passen.

Stel dan aandeelhouder A de aandelen heeft gekocht voor 400 en nadien verkoopt voor 1.000 dan is er wel een meerwaarde. Maar ook hier is geen reden om artikel 96/2, 6° toe te passen omdat de 900 fictief dividend van hierboven sowieso al vrijgesteld zal worden ».

Il ne ressort pas de la réponse du délégué pourquoi l'article 96/2, alinéa 1er, 6°, en projet, du CIR 92 ne pourrait pas jouer un rôle pour éviter la double imposition lors de la cession d'actions ou de parts (et la réalisation dans ce cadre d'une plus-value au sens de l'impôt sur les plus-values à l'examen) dont la plus-value a déjà été imposée plus tôt (à tout le moins en partie) en tant que revenu mobilier (à savoir comme dividende fictif) dans le chef de l'actionnaire. En effet, la plus-value que réalise l'actionnaire vendeur représente également (en tout ou partie) l'accroissement de la valeur de la société émigrante et des réserves accumulées dans la société qui, en raison de l'émigration, a déjà été imposé dans son chef en tant que dividende fictif.

Il est recommandé de préciser dans l'exposé des motifs l'articulation entre l'article 21, alinéa 1er, 15°, du CIR 92 et l'article 96/2, alinéa 1er, 6°, en projet, du CIR 92, de sorte que la portée et l'objectif de l'article 96/2, alinéa 1er, 6°, en projet, du CIR 92 s'accordent mieux.

29.4. Eu égard au « principe de la contrainte » mentionné dans l'exposé des motifs, il a également été demandé au délégué si l'objectif est que les revenus qui, actuellement, ne sont expressément pas considérés comme des revenus mobiliers (par exemple l'acquisition d'actions ou parts propres par une société d'investissement qui bénéficie dans le pays de son domicile fiscal d'un régime d'imposition distinct exorbitant du droit commun au sens de l'article 21, alinéa 1er, 2°, du CIR 92) soient désormais imposables en tant que revenus divers en vertu de l'article 90, alinéa 1er, 9°, en projet, du CIR 92. À ce propos, le délégué a formulé le commentaire suivant :

« Wat het tweede deel van de vraag betreft is het inderdaad zo dat indien door wetsbepaling een opbrengst als een meerwaarde wordt gedefinieerd, deze principieel steeds valt onder de nieuwe meerwaardebelasting. Wat betreft de typedwang is het dus inderdaad de bedoeling van de wetgever om het nieuwe stelsel van meerwaardebelasting te kunnen toepassen op inkomsten die uitdrukkelijk uitgesloten zijn van andere inkomstencategorieën, zoals roerende inkomsten ».

Article X10

30. L'article X10 de l'avant-projet remplace l'article 102 du CIR 92 qui fixe les différents aspects de la détermination des revenus nets en vue de l'impôt sur les plus-values.

30.1. Aux termes de l'article 102, § 3, alinéa 1er, en projet, du CIR 92, la valeur d'un actif financier est égale à sa valeur au premier jour d'assujettissement du contribuable à l'impôt des personnes physiques en cas de transfert en Belgique par ce dernier de sa résidence ou du siège de sa fortune. La phrase introductive de cette disposition s'énonce comme suit : « Par dérogation au paragraphe 1er, alinéa 1er, et sauf dans la situation visée à l'article 413/1, § 6, alinéa 6, 1°, ».

30.1.1. Selon l'exposé des motifs, « [l]e préambule de cette disposition contient une exception à son champ d'application dans les cas d'un contribuable entrant dans le champ d'application de l'exit tax ». Invité à présenter un exemple de ce cas de figure, le délégué a répondu ce qui suit :

« De inhoud van deze paragraaf heeft betrekking op de situatie waarin de exit heffing uit het ontwerp toepassing vindt. Indien een Belgisch rijksinwoner niet langer als Belgisch rijksinwoner kwalificeert, vindt de exit-heffing toepassing.

Wanneer de natuurlijke persoon in kwestie na bijvoorbeeld twaalf maanden opnieuw Belgisch rijksinwoner wordt, vervalt de verplichting tot betaling van de exit-heffing. In afwijking van de algemene regel met betrekking tot het verwerven van het rijksinwonerschap—die stelt dat bij het verwerven van het Belgische rijksinwonerschap de aanschaffingswaarde bepaald wordt op de waarde van de financiële activa die onder het toepassingsgebied van de belastingen op de meerwaarden op financiële activa vallen—wordt voor deze specifieke situaties een andere aanschaffingswaarde gehanteerd.

De toepassing van deze afwijkende aanschaffingswaarde moet vermijden dat de Belgische Staat niet langer een belasting kan heffen op de meerwaarde die het voorwerp van de exit heffing uitmaakte. Derhalve zal de aanschaffingswaarde onder de hoofdregel vallen en betreft zij de waarde waartegen de financiële activa onder bezwarende titel werden verkregen.

Bijv. een belastingplichtige koopt een aandeel voor 10 EUR en verliest haar Belgisch rijksinwonerschap wanneer het aandeel 20 EUR waard is. In die situatie wordt een

exit-heffing bepaald op 10 EUR—waarbij evenwel een automatisch uitstel van betaling toegepast wordt. Indien de persoon na bijvoorbeeld twaalf maanden terug naar België komt—wanneer het aandeel bijvoorbeeld 30 EUR waard is en de betalingsverplichting onder de exit heffing vervalt—zou zij onder toepassing van de algemene regel voor personen die het rijksinwonerschap verwerven een aanschaffingswaarde van 30 EUR bekomen. In afwijking hiervan zal de aanschaffingswaarde opnieuw 10 EUR bepalen ».

Dans un souci de clarté, il est recommandé de mentionner un exemple dans l'exposé des motifs.

30.1.2. À la question de savoir si l'exemple cité est couvert uniquement par le segment de phrase « et sauf dans la situation visée à l'article 413/1, § 6, alinéa 6, 1°, » dans la phrase introductive de l'article 102, § 3, alinéa 1er, en projet, du CIR 92, le délégué a répondu ce qui suit :

« Door de uitsluiting van de bijzondere regel opgenomen in artikel 102, §3, lid 1 WIB 92, vindt de algemene regel opgenomen in artikel 102, §1, lid 2 WIB 92 toepassing, waardoor de oorspronkelijke aanschaffingswaarde gehanteerd wordt voor bepalen van de belastbare meerwaarde op financiële activa ».

On ne peut se rallier à ce point de vue.

Selon l'exposé des motifs, ce segment de phrase doit « éviter d'attribuer une nouvelle valeur d'acquisition aux actifs financiers d'une personne physique qui revient en Belgique dans les deux ans. Par conséquent, dans de telles situations, le contribuable conserve la valeur d'acquisition initiale de ses actifs financiers ». Il ne ressort pas suffisamment de la formulation de l'article 102, § 3, alinéa 1er, en projet, du CIR 92 que c'est la valeur d'acquisition sous le précédent statut d'habitant du Royaume qui est visée. La conclusion selon laquelle c'est la valeur d'acquisition sous le précédent statut d'habitant du Royaume qui est prise en compte pour l'application de la règle générale énoncée à l'article 102, § 1er, alinéa 2, en projet, du CIR 92 semble se perdre dans un segment de phrase imprécis qui constitue une exception à une exception. Le segment de phrase « et sauf dans la situation visée à l'article 413/1, § 6, alinéa 6, 1°, » doit dès lors être omis de l'alinéa 1er.

À cet égard, il convient également d'insérer dans l'article 102, § 3, en projet, du CIR 92 un nouvel alinéa 2 exprimant plus clairement que, dans la situation visée à l'article 413/1, § 6, alinéa 6, 1°, du CIR 92, le contribuable conserve la valeur d'acquisition initiale sous le précédent statut d'habitant du Royaume pour les actifs financiers concernés.

30.1.3. Sur la base d'un exemple chiffré, le délégué a été interrogé sur le calcul de la plus-value et l'application de la règle de tolérance contenue à l'article 102, § 4, alinéa 4, en projet du CIR 92, qui permet, pour les cessions réalisées jusqu'au 31 décembre 2030 des actifs financiers acquis avant le 1er janvier 2026, de prouver une valeur d'acquisition supérieure. L'exemple chiffré soumis au délégué s'énonce comme suit : un non-habitant du Royaume achète un actif financier au prix de 80 ; au moment où il devient habitant du Royaume, la valeur de l'actif est de 100 ; au 31 décembre 2025, sa valeur est de 90. Les actions ou parts sont vendues en 2026 au prix de 95. Le délégué a répondu ce qui suit :

« Op basis van artikel X10 – art. 102, §3, is de aanschaffingswaarde gelijk aan de waarde op de eerste dag van de onderwerping van de belastingplichtige aan de PB zijnde 100.

Deze 100 kan ook worden beschouwd als aanschaffingswaarde als bedoeld in artikel 102, §4, in fine en er is dus uiteindelijk geen meerwaarde bij verkoop aan 95 in 2026. Aangezien de niet-rijksinwoner in principe zal worden afgerekend op moment van exit aan 100 is het logisch dat er in casu geen meerwaarde is.

Indien het een rijksinwoner, betreft zou de meerwaarde evenwel 5 bedragen.

Deze zienswijze kan indien nodig nog worden verduidelijkt in de Mvt. Het gebruik van de hogere aanschaffingswaarde is sowieso een tijdelijke maatregel die maar loopt tot 31/12/2030 ».

L'exposé des motifs devra en effet être précisé sur ce point.

30.1.4. Un autre exemple chiffré, associé à la question du risque d'une atteinte non justifiée à la libre circulation dans l'Union européenne, a été présenté au délégué, comme suit : un non-habitant du Royaume achète un actif financier au prix de 100 ; au moment où il devient habitant du Royaume, la valeur de l'actif est de 80 ; au 31 décembre 2025, sa valeur est de 90. Les actions ou parts sont vendues en 2026 au prix de 80. À la question de savoir s'il convient alors de tenir compte d'une perte de 10 ou de 20, le délégué a répondu ce qui suit :

« Verlies is dan 10. Een gelijkaardig resultaat zou worden gekregen indien het belastingplichtige betreft die altijd rijksinwoner is gebleven. In die zin worden beiden gelijk behandeld ».

30.2. L'article 95 du CIR 92 concerne les plus-values sur actions ou parts de sociétés résidentes ou intra-européennes dans la mesure où elles sont réalisées à l'occasion d'une fusion, d'une scission, d'une opération assimilée, d'une transformation ou de l'apport de ces actions ou parts dans une société résidente ou dans une société intra-européenne.

Se pose alors la question du lien entre la notion de « valeur d'acquisition » (la « date de référence » au 31 décembre 2025 pour les plus-values sur les actifs financiers acquis avant le 1er janvier 2026) telle que visée à l'article 102, § 4, en projet du CIR 92 et l'article 95, alinéa 4, du CIR 92 en ce qui concerne la définition de la plus-value par référence à la valeur d'acquisition des actions « initialement » détenues. À la question de savoir s'il est possible que, en application de l'article 95, alinéa 4, du CIR 92, les plus-values historiques soient tout de même imposées, et, dans l'affirmative, s'il ne serait pas préférable – compte tenu de l'objectif de ne pas imposer fiscalement les plus-values historiques – d'exclure explicitement que l'application de l'article 95, alinéa 4, du CIR 92 aie également pour effet l'imposition des plus-values historiques visées à l'article 102, § 4, en projet du CIR 92, le délégué a répondu comme suit :

« Het is inderdaad mogelijk dat, op grond van artikel 95, laatste lid, WIB 92, historische meerwaarden die vóór 31 december 2025 zijn aangegroeid, belastbaar zullen zijn onder de nieuwe regeling. Het wetsontwerp zal worden aangepast om ook historische meerwaarden uit te sluiten die onder het toepassingsgebied van het laatste lid van artikel 95 WIB 92 zouden vallen ».

On peut se rallier à ce point de vue.

30.3. En ce qui concerne l'évaluation des actifs financiers qui ne sont pas cotés, l'article 102, § 4, alinéa 2, 3°, b), en projet du CIR 92 permet que la valeur soit déterminée sur la base de la formule de valorisation établie dans un contrat.

Interrogé sur le risque qu'une telle clause contractuelle soit utilisée abusivement afin d'influencer artificiellement l'évaluation en faveur du contribuable et sur la manière de remédier à ce problème, le délégué a répondu ce qui suit :

« Elke contractuele verkoopmogelijkheid aan een prijs vastgesteld op basis van een prijsformule leidt tot de aanwezigheid van een 'marktprijs' voor de betreffende aandelen die passend gebruikt wordt in het kader van de voorziene waarderingsregel. Een dergelijke verkoopmogelijkheid die aanwezig is op 31 december 2025, blijft ter beschikking ook na de inwerkingtreding van de nieuwe heffing en beïnvloedt bijgevolg op een identieke wijze de later gerealiseerde meerwaarde. Situaties waarbij een dergelijke clausule zou gehanteerd worden voor de waardering per 31 december 2025, doch waarbij vervolgens de aanwezigheid van de verkoopmogelijkheid aan deze waarde(ringsformule) zou worden ontkend of miskend kunnen passend worden aangepakt met toepassing van de anti-misbruik bepaling, de regels inzake simulatie en zelfs de regels inzake valsheid in geschrifte.

Om elke risico tot misbruik te vermijden kan ook hier de passage 'volstrekt onafhankelijke partijen' worden toegevoegd.

Bovendien kan worden opgemerkt dat indien sprake zou zijn van artificieel hoge waardering van de aanschaffingswaarde deze hoge waardering ook zal worden toegepast bij het bepalen van de waarde van bijvoorbeeld voordelen van alle aard ».

30.4. L'article 102, § 5, en projet du CIR 92 règle la prise en compte des moins-values réalisées sur des actifs financiers.

30.4.1. Selon l'article 102, § 5, alinéa 4, en projet du CIR 92, pour le calcul de la plus-value et de la moins-value, la valeur d'acquisition moyenne par actif financier détenu par le contribuable au 31 décembre 2025 est prise en compte. À la question de savoir si ce régime n'est pas contraire à l'article 102, § 1er, alinéa 4, en projet du CIR 92, qui prévoit que la méthode FIFO s'applique aux plus-values, et s'il est conforme à l'exposé des motifs dans lequel la valeur d'acquisition moyenne n'est mentionnée qu'en rapport avec les moins-values, le délégué a répondu ce qui suit :

« De bepaling in artikel 102, §1, vierde lid, heeft betrekking op aankopen na de inwerkingtreding van de meerwaardebelasting waar de FIFO methode van toepassing zal zijn.

De bepaling van artikel 102, §5, 4de lid, heeft betrekking op de berekening van de meerwaarde of minwaarde voor activa die al in bezit zijn op 31/12/2025. Voor het berekenen van de meerwaarde of minderwaarde van dergelijke activa moet gebruik worden gemaakt van de gewogen gemiddelde aankoopprijs indien er meerdere aan- en verkoopverrichtingen hebben plaatsgevonden voor 31/12/2025.

Het hanteren van de gemiddelde aanschaffingswaarde is voor de berekening van de minderwaarden een nutteloze bepaling. Voor de berekening van meerwaarden is deze enkel van belang voor de overgangsperiode van 5 jaar (artikel 102, §4 in fine WIB92) wanneer een hogere aanschaffingswaarde moet worden aangetoond. Deze wettekst (en de Memorie van toelichting) zal worden aangepast zodat deze duidelijker wordt ».

Il convient de déduire tout d'abord de la réponse du délégué que la méthode de calcul de la valeur d'acquisition moyenne n'est pas pertinente pour les moins-values, alors que l'article 102, § 5, alinéa 4, en projet du CIR 92 concerne toutefois tant les plus-values que les moins-values. L'attention du délégué a été attirée sur la confusion suscitée par cette réponse et, interrogé sur les raisons pour lesquelles la valeur d'acquisition moyenne (et la méthode FIFO) est inutile pour le calcul des moins-values, il a répondu ce qui suit :

« Voor minderwaarden wordt enkel rekening gehouden met waarde op 31/12/2025 voor de financiële activa die dan in bezit zijn. Er wordt geen rekening gehouden met een hogere of lagere aanschaffingswaarde ».

En outre, il ressort de la réponse du délégué que, pour le calcul des plus-values sur les actifs financiers déjà détenus par le contribuable au 31 décembre 2025, il est fait référence à l'application de la valeur d'acquisition moyenne dans l'article 102, § 5, en projet du CIR 92. Cette option prête également à confusion. Ce paragraphe règle en effet spécifiquement la prise en compte des moins-values sur les actifs financiers. Le cas des plus-values historiques est en effet réglé à l'article 102, § 4, en projet du CIR 92. Interrogé plus en détail sur la méthode de la valeur d'acquisition moyenne à la lumière de la problématique de la charge de la preuve, le délégué a répondu comme suit :

« Het idee bestaat erin om in geval van diverse aankopen over de jaren heen de belastingplichtige niet op te zadelen met een 'Fifo'-methode of andere methode om de aanschaffingswaarde te bepalen voor activa in bezit op 31/12/2025. Dit zou erg ingewikkeld kunnen worden en doet ook afbreuk aan de voorzienbaarheid van wetgeving.

Vanaf 1/1/2026 speelt de FIFO wel ten volle. De gemiddelde aanschaffingswaarde is dan de waarde op 31/12/2025. Vanaf dan is er een duidelijke datum waarop deze gegevens dienen te worden bijgehouden ».

Dans un souci de clarté et de sécurité juridique, le texte de l'avant-projet devra être adapté. Ainsi, l'article 102, § 5, alinéa 4, en projet du CIR 92 devra être omis, tandis que l'article 102, § 4, en projet du CIR 92 devra préciser que, pour déterminer la valeur des actifs financiers au 31 décembre 2025 selon le principe de la date de référence, la méthode de la valeur d'acquisition moyenne devra être appliquée.

30.4.2. Selon l'article 102, § 5, en projet du CIR 92, une moins-value sur un actif au sein de la catégorie des actifs financiers visés à l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), en projet du CIR 92 peut être imputée sur une plus-value réalisée sur un actif financier au sein de la même catégorie c). Interrogé sur la justification de ce dispositif, eu égard au large éventail d'actifs financiers de natures différentes relevant de la catégorie c), le délégué a répondu ce qui suit :

« Ondanks de verscheidenheid aan elementen die in het ontwerp van artikel 92, § 1, WIB 92 aan bod komen, gaat het wel degelijk om financiële activa in elk geval, waarvan de specificiteit ten opzichte van andere activa reeds is benadrukt (...). Ondanks hun verscheidenheid zijn de belastinggrondslag en het belastingtarief van deze elementen identiek in het wetsvoorstel. Het is derhalve niet objectief gerechtvaardigd om de verrekening van minderwaarden te beperken tot alleen meerwaarden die zijn gerealiseerd op financiële activa van dezelfde aard, namelijk de categorieën van artikel 92, lid 1, onder a) (financiële instrumenten), b) (verzekeringsproducten), c) (cryptoactiva) of d) (vreemde valuta). Bovendien kan men zich binnen deze zelfde categorieën afvragen of de toerekening van minderwaarden niet beperkt moet blijven tot identieke activa, enz. Er werd niet voor

deze benadering gekozen en de financiële activa die onder de wet vallen, moeten als voldoende gelijksoortig worden beschouwd om de meerwaarden op deze financiële activa te verminderen met de minderwaarden die op deze financiële activa worden gerealiseerd, zelfs als ze behoren tot een andere categorie voorzien in artikel 92, § 1, WIB 92. Anderzijds hebben de gevallen bedoeld in artikel 90, § 1, punt 9, onder a) (interne meerwaarden) of (meerwaarden op aanzienlijke deelnemingen) een andere belastinggrondslag en een ander belastingtarief dan het in artikel 90, § 1, punt 9, onder c), bedoelde geval, waardoor het moeilijk is om een minderwaarde tussen deze verschillende gevallen te compenseren ».

Dans un souci de clarté, il est recommandé d'insérer la réponse donnée par le délégué dans l'exposé des motifs.

30.4.3. Selon l'exposé des motifs de l'article 102, § 5, en projet du CIR 92, tous les moyens de droit peuvent être utilisés pour apporter la preuve en matière d'imputation des moins-values, à l'exception du serment. Interrogé sur la disposition de l'avant-projet dont ce principe devrait ressortir, le délégué a répondu comme suit :

« Het gaat om een legistieke lapsus die aangepast zal worden zodat de bewijslevering uit de tekst van het ontwerp zal blijken. De wettekst zal als volgt worden aangevuld 'De minderwaarde is het negatieve verschil tussen de in geld, in effecten of in enige andere vorm voor de overgedragen financiële activa ontvangen prijs en de aanschaffingswaarde voor zover deze aanschaffingswaarde wordt bewezen door de belastingplichtige op basis van alle door het gemeen recht toegelaten bewijsmiddelen, met uitzondering van de eed.' Dit is een analoge bepaling aan artikel 340 WIB92 ».

On peut se rallier à ce point de vue.

Article X11

31. La limitation de l'exonération d'impôt pour les personnes qui ne sont pas assujetties à l'impôt des personnes physiques durant une année civile complète n'est prévue que pour les exonérations visées à l'article 96/2, alinéa 1er, 1° et 2°, en projet du CIR 92, mais pas pour le point 3° de cet article (article X9 de l'avant-projet) (adaptation de l'article 129/1, alinéa 1er, du CIR 92).

Interrogé à ce sujet, le délégué a répondu qu'il s'agit d'un oubli et que le point 3° sera également ajouté à l'article 129/1, alinéa 1er, du CIR 92.

Article X16

32. L'article 222/1, alinéa 1er, *in fine*, en projet du CIR 92 introduit l'impôt sur les plus-values pour les personnes morales et ne mentionne à cet égard que les exonérations visées à l'article 96/2, alinéa 1er, 1° à 3°, en projet du CIR 92 (article X9 de l'avant-projet). Il en résulte que les autres exonérations de cette disposition (comme dans le cas de l'apport d'actifs financiers) ne s'appliquent pas.

À la question de savoir si les références croisées dans l'impôt des personnes morales au régime applicable à l'impôt des personnes physiques sont bien complètes, ou quelle est la

justification de l'omission des exonérations prévues à l'article 96/2, alinéa 1er, 4° à 6°, en projet, le délégué a répondu comme suit :

« Dit is een terechte opmerking. De vrijstellingen bedoeld in 4° en 6° dienen eveneens te worden opgenomen. De opname van 5° lijkt overbodig gelet op het toepassingsgebied van deze bepaling ».

Dans un souci de clarté, il vaudrait mieux justifier dans l'exposé des motifs pourquoi l'exonération prévue à l'article 96/2, alinéa 1er, 5°, en projet du CIR 92 n'est pas pertinente pour la personne morale.

Article X20

33. L'article 261, alinéa 1er, 5°, en projet du CIR 92 désigne le redevable du précompte mobilier concernant l'impôt sur les plus-values et renvoie à cet égard au point 2° actuel de cette disposition. L'exposé des motifs précise à cet égard que cette référence renvoie également aux exceptions visées au point 2°, « dont deux seulement sont pertinentes dans le cadre de l'impôt sur les plus-values ».

À la question de savoir de quelle disposition devrait se déduire ce que soutient l'exposé des motifs, le délégué a répondu ce qui suit :

« Het artikel zal als volgt worden aangepast:

'5° par les intermédiaires établis en Belgique comme définis dans 2° de cette disposition qui interviennent à quelque titre que ce soit dans les opérations visées à l'article 90, alinéa 1er, 9°, c), au bénéfice des habitants du Royaume relatifs aux actifs financiers visés à l'article 92, § 1er, a) et b), et à l'exclusion des transactions assimilées comme mentionnées dans l'article 92, § 2, et à l'exclusion de l'application des exonérations visées à l'article 96/2, 2° et 3°, et sans tenir compte de la valeur d'acquisition supérieure visée à l'article 102, § 4, alinéa 4, ou des moins-values visées à l'article 102, § 5, à moins :

a) qu'il leur soit justifié que la retenue du précompte a été effectuée par un précédent intermédiaire ;

'5° door de in België gevestigde tussenpersonen zoals bedoeld in 2° van deze bepaling die op enige wijze tussen beide komen bij de in artikel 90, eerste lid, 9°, c), bedoelde verrichtingen ten bate van rijksinwoners die betrekking hebben op de in artikel 92, § 1, a) en b), vermelde activa en met uitsluiting van de in artikel 92, § 2, bedoelde gelijkgestelde verrichtingen en met uitsluiting van de toepassing van de in artikel 96/2, 2° en 3°, bedoelde vrijstellingen en zonder rekening te houden met de hogere aanschaffingswaarde bedoeld in artikel 102, § 4, vierde lid, of de minderwaarden bedoeld in artikel 102, § 5, tenzij :

a) hen wordt bewezen dat een vorige tussenpersoon de voorheffing heeft ingehouden ;

b) <u>qu'ils établissent que ces revenus sont payés à un établissement de crédit, une société de bourse ou un organisme de compensation ou de liquidation agréé établi en Belgique.</u>'. c) <u>qu'ils aient la qualité d'établissement de crédit, de société de bourse ou d'organisme de compensation ou de liquidation agréé établi en Belgique, qui paie des revenus de capitaux et biens mobiliers, autres que des revenus de la location, de l'affermage, de l'usage et de la concession de biens mobiliers, ainsi que des revenus visés à l'article 90, alinéa 1er, 6° et 11°, à une entreprise établie à l'étranger visée à l'alinéa 4 ;</u>	b) <u>ze bewijzen dat die inkomsten zijn betaald aan een in België gevestigde kredietinstelling, beursvennootschap of erkende verrekenings- of vereffeningsinstelling.</u>'. c) <u>ze de hoedanigheid hebben van een in België gevestigde kredietinstelling, beursvennootschap of erkende verrekenings- of vereffeningsinstelling die de inkomsten uit kapitalen en roerende goederen, andere dan de inkomsten van verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen, alsmede in artikel 90, eerste lid, 6° en 11°, bedoelde inkomsten betaalt aan een in het vierde lid bedoelde in het buitenland gevestigde onderneming</u>

Ook de derde uitzondering vermeld onder artikel 261, 2°, c) is ook relevant en zal ook meegenomen worden in de ontwerp tekst en de MvT.

Ook in artikel 262, §2, zal een 7° (zie ontwerp artikel X21) worden ingevoegd om duidelijker te verwoorden dat de roerende voorheffing voor de in artikel 90, eerste lid, 9° WIB 92 bedoelde meerwaarden door de aan de rechtspersonenbelasting onderworpen belastingplichtige dient te worden voldaan ».

On peut se rallier à ce point de vue.

Article X26

34. Dans la phrase liminaire de l'article X26 de l'avant-projet, la référence au titre « VIII » devra être remplacée par une référence au titre « VII ».

Article X27

35. Aux termes de l'article 413/1, § 6, alinéa 6, en projet du CIR 92, il existe deux cas dans lesquels l'obligation de paiement pour laquelle le report de paiement de l'impôt sur la plus-value a été octroyé cesse. L'obligation de paiement pour laquelle le report de paiement a été accordé cesse lorsque le contribuable rétablit son domicile, le siège de sa fortune ou son siège de direction ou d'administration en Belgique ou après l'expiration d'une période de 24 mois après avoir transféré son domicile, le siège de sa fortune ou son siège de direction ou d'administration à l'étranger.

35.1. À la question de savoir si l'expiration de l'obligation de paiement s'applique également si le contribuable rétablit son domicile en Belgique dans les deux ans suivant son émigration, pour ensuite repartir à l'étranger peu de temps après, le délégué a répondu ce qui suit :

« Het verval van de betalingsverplichting zal in dat geval toepassing vinden met dien verstande dat bij een nieuwe emigratie naar het buitenland het betalingsuitstel uit het ontwerpartikel opnieuw van toepassing zal zijn. Conform het ontwerp wordt hierbij rekening gehouden met de oorspronkelijke aanschaffingswaarde van de financiële activa die het voorwerp uitmaken van de exit heffing ».

Dans un souci de clarté, il est recommandé de préciser davantage ce point dans l'exposé des motifs.

35.2. À la question de savoir si le délai de deux ans pour la période suspecte est suffisamment long pour éviter les abus, compte tenu du fait que les pays voisins semblent plutôt appliquer un délai de 5 à 10 ans, le délégué a répondu comme suit :

« De betalingsverplichting vervalt in ieder geval na het verstrijken van een periode van twee jaar. Wanneer de activa waarop het uitstel van betaling van toepassing is na een periode van twee jaar vervreemd worden zonder dat de belastingplichtige zijn fiscale woonplaats opnieuw in België heeft gevestigd, kent dit geen gevolgen op het vlak van het ontwerp. De keuze voor een periode van [twee jaar] volgt uit de betrachting om het evenwicht te bewaren tussen een periode die voldoende lang is om misbruik te vermijden maar niet langer dan noodzakelijk is teneinde de opvolging van de betalingsverplichting doenbaar te houden, zowel voor de belastingplichtige als de administratie. Daarnaast is het de betrachting om belastingplichtigen die om niet-fiscale redenen hun fiscale woonplaats buiten België verplaatsen geen disproportionele lasten op te leggen ».

Il est recommandé d'insérer la justification apportée par le délégué dans l'exposé des motifs.

36. Selon l'article 413/1, § 6, alinéa 5, en projet du CIR 92, le report de paiement est « prolongé automatiquement chaque année à condition que le contribuable fournisse une attestation confirmant qu'il satisfait aux conditions prévues respectivement à l'alinéa 2 ou 4 ».

36.1. Interrogé sur l'articulation entre le caractère « automatique » de l'octroi du report de paiement et l'exigence d'une « prolongation annuelle » sur la base d'une attestation, le délégué a répondu ce qui suit :

« Het automatische karakter van het uitstel van betaling betreft de activering van het uitstel, daar hiervoor geen actie van de belastingplichtige vereist is (bijvoorbeeld door een verzoek tot de administratie te richten). Het verlenen van het betalingsuitstel is automatisch, het behoud is voorwaardelijk. Het bepaalde in de memorie van toelichting (56/59) '[d]e toekenning van dit uitstel van betaling is evenwel voorwaardelijk' moet verhinderen dat hierover twijfel bestaat.

(...)

Naast de indiening van de aangifte speciaal, zal het attest tweemaal ingediend moet worden. Het uitstel van betaling kan geen periode betreffen die langer dan 2 jaar beslaat daar de betalingsverplichting in ieder geval vervalt na 2 jaar ».

Dans un souci de clarté et de sécurité juridique, le texte de l'avant-projet doit faire apparaître lui-même clairement que ce que l'on appelle l'« activation » du report est automatique, mais que son maintien requiert une attestation qui devra être introduite à deux reprises.

36.2. En l'absence d'une attestation visant à prolonger le report, celui-ci est considéré comme caduc, selon l'exposé des motifs.

Dans un souci de clarté et de sécurité juridique, cette précision devra également être intégrée explicitement dans le texte de l'avant-projet.

36.3. Enfin, invité à apporter plus de précisions en ce qui concerne le moment où l'attestation envisagée doit être transmise, le délégué a répondu ce qui suit :

« De Koning wordt belast met het uitwerken van de modaliteiten van het attest, daaronder begrepen de termijn waarbinnen het attest moet worden ingediend.

Deze kennisgevingsverplichting wordt in eerste instantie verbonden aan de aangifte speciaal (artikel 309 WIB92) die bij het verlies van het rijksinwonerschap ingediend moet worden. In deze aangifte dient melding gemaakt te worden van de activa die het voorwerp uitmaken van de exit heffing. Vervolgens dient jaarlijks, te rekenen vanaf het moment waarop de belastingplichtige zijn hoedanigheid als rijksinwoner verliest, een attest bezorgd te worden. Bijvoorbeeld: een persoon verliest de hoedanigheid als rijksinwoner op 1 april 2026 en dient uiterlijk drie maanden na deze datum de aangifte speciaal in (voor aanslagjaar 2026 ingevolge artikel 203 KB/WIB92). Nadien dient de persoon uiterlijk op 1 april 2027 en 1 april 2028 een attest over te maken ».

Il ressort de la réponse du délégué que le Roi est habilité à définir les modalités de l'attestation, y compris le délai dans lequel celle-ci doit être introduite. Étant donné que cette délégation au Roi n'apparaît toutefois nulle part dans le texte de l'avant-projet, celui-ci doit être adapté en ce sens, en tenant compte du fait que les éléments essentiels du traitement des données à caractère personnel (tels que, par exemple, la catégorie des données traitées) doivent être réglés dans l'avant-projet lui-même, dans la mesure où il n'est pas possible de se reporter au régime tel que prévu par la loi du 3 août 2012.

À cet égard, il serait préférable d'intégrer les précisions apportées par le délégué dans l'exposé des motifs.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Yves DEPOORTER

Wouter PAS